Biblioteca Polirom

Michele Mari

Pink Floyd în roşu

POLIROM

Michele Mari

Pink Floyd în roşu

Traducere din limba italiană de Cerasela Barbone

POLIROM
2011

Michele Mari, *Rosso Floyd*
© 2010 Giulio Einaudi editore s.p.a., Torino
All rights reserved
© 2011 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2477-5
ISBN PDF: 978-973-46-2476-8
ISBN print: 978-973-46-2294-8

Foto coperta: © Tyler Olson/Dreamstime.com

Coperta: Laurenţiu Midvichi

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

Prozator, poet şi critic, MICHELE MARI s-a născut în 1955, la Milano. Predă la Universitatea de Stat din Milano, domeniul său de interes fiind literatura italiană a secolului XVIII. În 1989 îi apare primul roman, *Di bestia in bestia*, urmat de *Io venia pien d'angoscia a rimirarti* (1990), *La stiva e l'abisso* (1992), volumul de povestiri *Euridice aveva un cane* (1993), apoi *Filologia dell'anfibio* (1995), *Tu, sanguinosa infanzia* (1997), *Rondini sul filo* (1999), *Tutto il ferro della torre Eiffel* (2002), *Verderame* (2007), recompensat cu prestigiosul premiu Grinzane Cavour, şi *Rosso Floyd* (*Pink Floyd în roşu*), cel mai recent roman al său, din 2010. O trăsătură remarcată în cărţile sale este aceea de a se opune schimbării, modernităţii, în aspectele sale comerciale sau în tendinţele de a căuta gratuit spectaculozitatea – scriitorul este fascinat, în schimb, de personalităţi obsedante, atît istorice, cît şi ale unor scriitori şi artişti renumiţi, şi amestecă nonşalant realitatea şi ficţiunea în scrierile sale.

Pink Floyd în roşu (2010) este un roman experimental, în care răfuielile interne ale formaţiei Pink Floyd devin un prilej pentru redarea metaforică a unui proces de creaţie. Călătorie în lumea legendarului grup, puzzle de amintiri, mărturisiri şi istorii alternative, cartea îi oferă cititorului şansa de a afla secrete despre istoria formaţiei, de a face cunoştinţă cu cei care l-au avut în preajmă pe Syd Barrett şi cu aceia care au avut, fie şi tangenţial, legătură cu Pink Floyd. Documentîndu-se şi, în aceeaşi măsură, împletind strîns ficţiunea cu faptul istoric, autorul adună la masa rotundă a naraţiunii toate personajele în măsură să redea povestea unui mit, de la sunetişti, pînă la celebrităţi ca Stanley Kubrick, David Bowie sau Michelangelo Antonioni.

Cuvînt înainte

Deşi în acest roman este vorba mai ales despre personaje istorice şi fapte reale, el trebuie înţeles ca o operă de ficţiune din toate punctele de vedere. Confabulaţia vocilor, care aparţin din cînd în cînd unor indivizi care au trăit sau încă trăiesc, alteori unor personaje inventate sau unor fiinţe fantastice, se supune unei retorici structurale şi lingvistice, fără intenţia de-a avea o valoare documentară. De fapt, chiar şi dacă n-ar fi infirmată de o oarecare cantitate de „falsuri“, precizia onomastică, cronologică şi topografică a referinţelor ar rămîne strîns legată de ficţiune, exact aşa cum se întîmplă în vise.

M.M.

Prima lamentaţie din lumea de dincolo

Siamezii

— Ar fi putut să se cheme mai departe Geoff Mott and the Mottoes…

— Cel mai urît nume posibil, într-adevăr.

— Sau The Ramblers…

— O şi mai mare inepţie!

— De acord, dar dacă se opreau acolo, noi eram salvaţi.

— Hai, să ne chinuim! Pentru scurtă vreme au fost şi The Newcomers…

— Apoi Those Without, chiar aşa!

— Ei, chiar aşa! Pînă una alta, acum n-am fi ajuns în halul ăsta.

— S-au numit pînă şi Hollerin’ Blues.

— Şi Jokers Wild, nu? Jokers Wild!

— Un moment, trebuie să vedem cine era…

— De-ajuns să fi fost unul, ştii cum erau făcuţi, nu? Se despărţeau şi se reuneau, îi includeau pe alţii, se lăsau adoptaţi, se regăseau, nu era vorba numai de nume, erau instabili pe dinăuntru, ca şi cum ar fi căutat combinaţia potrivită… Se despărţeau şi se reuneau, de fiecare dată apropiindu-se cu un pas de ţinta…

— Dar despre Sigma Six ce zici?

— Efortul pe care-l făceau ca să găsească nume urîte…

— Ca Abdabs…

— Imediat transformat în şi mai urîtul Screaming Abdabs.

— Sau Megadeaths…

— Şi încă puteam să ne salvăm. Chiar şi cînd au devenit Spectrum Five puteam să ne salvăm.

— Pînă la Leonard’s Lodgers, închipuie-ţi, încă ar fi fost timp, de fapt nu, pînă la Tea Set, numele cel mai ridicol auzit vreodată.

— Apoi…

— Hai, chinuie-te! Nu te gîndeşti că mă chinui şi pe mine?

— Apoi…

— De fiecare dată cînd ajungi în punctul ăsta te blochezi, cu toate că ştii cum s-au întîmplat lucrurile, ştii aşa cum ştiu eu: i-a picat privirea pe un disc de-al meu…

— Un disc pe care îl văzuse probabil de-o sută de ori, la fel ca şi pe al meu…

— Şi le-o fi văzut de-o sută de ori împreună, dar atunci…

— Să fi fost unul din ceilalţi, nu s-ar fi întîmplat nimic, dar era el…

— Ştim, ştim! El are spectrul diamantului în ochi, el este cel care face lucrurile adevărate, el, el, nu mai suport!

— Dar sîntem implicaţi, pentru totdeauna! Din acel moment, de la acea privire aruncată celor două discuri ale noastre.

— A fost ca şi cum ne *vedea* pentru prima oară, dislocaţi, dar uniţi…

— Puterea unui demon, fiecare dintre jumătăţile noastre stătea pitită într-un nume…

— Într-un disc…

— Într-un nume într-un disc… El, ca un chirurg, a separat jumătatea mea, a unit-o cu a ta şi ne-a făcut să renaştem astfel.

— De obicei chirurgii îi separă pe siamezi: noi am avut parte de singurul care îi creează…

— Îmi plăcea numele meu, Pink Anderson.

— Şi mie al meu, Floyd Council.

— Mă întreb dacă s-ar fi întîmplat şi cu celelalte jumătăţi…

— Cine poate s-o spună? Anderson Council nu sună chiar rău… deşi, într-adevăr, n-are atîta nerv…

— Trebuie să recunoaştem însă că Pink Floyd e foarte frumos.

— Da, cu sacrificiul nostru!

— Şi dacă te gîndeşti că încă puteam să scăpăm, încă puteam să scăpăm!

— Pentru că ceilalţi au rămas la Pink Floyd Blues Band? Ţi se pare că s-ar fi schimbat ceva?

— Aş vrea să văd! Încă n-ai înţeles că frumuseţea este cea care ne-a păcălit? Cînd este importantă, frumuseţea trece în esenţă. Blues Band – şi noi umblam încă separaţi prin lume.

— Da, dar pînă la urmă geniul s-a impus, şi iată ce s-a ales de noi.

— Cu duritatea diamantului s-a impus.

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid

înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

A doua lamentaţie

Arnold Layne

Oh, după mine, fiecare este liber să se distreze cum crede, nu? Dacă nu face rău nimănui, îşi vede de trebuşoarele sale şi pace, să vină acum vreunul să spună că nu are secrete, nimic nu-i mai frumos în viaţă decît secretele, cu cît sînt mai mici, cu atît sînt mai frumoase, mă duc eu să-mi vîr nasul în intrigile altuia? Nici vorbă… Ei, Arnold e genul care chiar dacă vede întîmplîndu-se o chestie ciudată, se întoarce în cealaltă parte şi tace mîlc, n-a văzut nimic, aşa e Arnold, întrebaţi puţin în jur… Şi atunci vreau să ştiu de ce tocmai eu am avut parte de un asemenea sfîrşit, cînd mi-aude cineva numele, se gîndeşte imediat la chestia aia… Doar faceţi pe proştii, chiloţii, chiloţii! De parcă acum femeile au numai chiloţii de întins pe sîrme! Şi ciorapii? Şi sutienele? Furourile? Cine are timp să aleagă în clipele acelea? Înhaţi şi fugi, vezi acasă cît valorează prada… Dăţile cînd îţi dai seama că ai greşit! Furia care te apucă atunci cînd descoperi că sînt chiloţi bărbăteşti! Tot efortul de pomană, te caţări, te juleşti pe ziduri, stai cu ochii în paişpe să nu treacă vreun poliţist, să nu se deschidă vreo fereastră, să nu aibă cîine, Dumnezeule mare, cînd e lună vezi ce iei, dar te văd şi ei pe tine, te văd… Pui la socoteală apoi că sînt oameni pe care îi cunoşti, una sînt ciorapii fiicei, alta ciorapii mamei. Chiloţii sînt uşor de recunoscut, cu dantelă şi transparenţi sînt ai fiicei, cei care arată ca nişte pantalonaşi sînt ai mamei, dar cu ciorapii e mai greu, colanţii ăştia, neîntinşi, se aseamănă toţi, însă nu-i deloc acelaşi lucru să-i pui pe tine gîndindu-te la mamă, doamna Collington, de exemplu, nişte şunci varicoase, de-mi vine să vomit cînd mă uit în oglindă… Fiica în schimb… Oh, în fine, am această plăcere, bine? Îmi place să mă îmbrac ca o femeie, m-au denunţat, odată, dar m-am mutat în alt cartier şi nu m-a mai sîcîit nimeni… Nu are nimeni pe lumea asta, garantat, colecţia de chiloţi pe care o am eu în dulap… Şi într-un sertar, ehe… într-un sertar special îi ţin pe

cei folosiţi, oricine poate să-i fure pe cei curaţi, dar cu cei murdari e treabă de profesionişti, trebuie să aştepţi să nu fie nimeni acasă şi să forţezi o fereastră, să ştii unde să te duci să scotoceşti… Uneori nu găseşti nimic, dar dacă eşti norocos, dai nişte lovituri… lucruri de o bogăţie… Iată, asta era viaţa mea cînd apare acel… nu ştiu nici măcar cum să-i spun, ştiu doar că era un vecin de-al meu, un băiat simpatic, tăcut, un ciudat… N-am vorbit niciodată cu el, nici măcar numele meu nu i l-am spus, ar fi fost culmea să-i povestesc secretul meu… *Bòn*, într-o dimineaţă mă duc în centru şi toţi cîntă melodia aia, povestea unui individ care fură lenjeria femeilor, cu care se îmbracă în faţa oglinzii, unul care se numeşte exact ca mine, Arnold Layne! Ăsta e şi titlul melodiei, aşa că din ziua aceea eu sînt cel cu chiloţii… bărbatul travestit… N-am mai avut linişte… Cîte-o deşteaptă îmi lasă chiloţii ei în faţa uşii, şi folosiţi mi-i lasă, dar nu mai e acelaşi lucru… N-am eu şcoală, dar înţeleg atîta lucru, că acele cadouri nu sînt pentru mine, ci pentru cel din cîntec… Cu cîţiva ani în urmă au venit să-mi ia un interviu, cu camera de la televiziune şi tot tacîmul, mi-au spus că dacă nu eram eu, n-ar fi fost nici discul acela şi că, fără disc, ăia nici măcar nu-şi începeau cariera, aşa că, după ei, trebuia să cer nişte bani frumuşei, da, ca şi cum nu ştiam ce sfîrşit avusese băiatul ăla, încercaţi voi să-i cereţi bani unuia ca ăla, cap pătrat ce era… El cap pătrat şi eu travestit, pentru totdeauna, chiar dacă sînt îmbrăcat cu salopeta de lucru, lumea se gîndeşte la mine îmbrăcat cu colanţii, în faţa oglinzii… Însă probabil a auzit şi el interviul acela, pentru că după cîteva zile primesc acasă un pachet conţinînd nişte chiloţi frumoşi albaştri, perforaţi, chiloţi folosiţi vreau să spun, şi… hei, hei… folosiţi în unele zile speciale pe care le au femeile… nu chiar în acelea, dar imediat după, cînd încă au scurgeri… în nuanţe uşor deschise, rozalii… şi ciudat e că dîrele alea rozalii nu se uscau deloc, rămîneau umede şi proaspete, adică… de parcă le-ar fi produs chilotul însuşi… fluide, puţin lipicioase… după atîţia ani curg încă… Ei, mi-am spus, un astfel de cadou nu mi-l poate trimite decît nebunul ăla, însă mare om, ei?, da, domnilor, mare om.

A treia lamentaţie

Bob Klose

O spun pentru ultima oară, după care voi trece la căi legale. Interzic oricui să-mi spumă „al cincilea membru Pink Floyd“! A fost un al cincilea Beatles, de acord, chiar dacă, din cîte am auzit, cel puţin patru subiecţi diferiţi au fost numiţi astfel. Treaba lor. Deci, pentru ultima oară! Ultima, pe cuvînt de Rado Klose, zis Bob! Da, am cîntat cu ei în prima formaţie în care erau toţi, el şi ceilalţi trei. Spectrum Five. Aşadar, aş putea fi considerat chiar un membru fondator. Aş putea. Şi am rămas pînă cînd ne-am numit… s-au numit Pink Floyd. Eu veneam de la Blue Anonymous, astfel făceau mişto de mine prezentîndu-mă la concerte drept Blue Pink. Pentru ceilalţi era o glumă, dar el… el era mereu serios, al naibii de serios şi cînd părea că face pe prostul… Mie îmi plăcea jazzul, mă considerau prea aristocrat… Într-o zi, el mă ia de-o parte şi îmi spune: „Ai sîngele albastru, Bob, trebuie să ţi-l schimbăm puţin“… Dat fiind că-i plăceau jocurile de cuvinte, îl întreb cum de l-au inspirat tocmai doi instrumentişti de blues pentru numele grupului. Cînd mă gîndesc la răspunsul lui, mă trec fiorii şi acum. „Stai liniştit, că nu mai cîntă muzica aia neagră – în tenebrele în care se află, cunosc în sfîrşit lumina roz a dimineţii“. Atunci chiar m-am speriat şi am plecat. Probleme legate de caracter, s-a scris, concepţii muzicale diferite: prostii! A fost numai teroare. Măcar aşa m-am retras la timp. Într-adevăr, eu sînt aici, în schimb ceilalţi… ei, ştiţi şi voi cum au sfîrşit-o ceilalţi, nu?

A patra lamentaţie din lumea de dincolo

Stuart Sutcliffe

Eu sînt al cincilea Beatles. Singurul autentic. Nu un producător ca Martin, nu un organizator ca Aspinall, nu un *sessionman* ocazional ca Preston, nu un baterist demisionar ca Best, nu: unul dintre cei cinci fondatori, cînd încă ne numeam Quarrymen. Şi, din cîte se spune, unul la înălţimea lui John şi a lui Paul, ca să ne înţelegem… dacă nu ceva mai mult, genul care lasă urme pentru totdeauna… De aceea, japoneza aia oribilă nu vrea nici măcar să-mi audă numele, îi e teamă că după atîţia ani mi se face dreptate… Pe de altă parte, ca să fim sinceri, nu poţi să spui că greşeşte cînd întreabă maliţioasă unde sînt omagiile aduse de colegii mei… Dacă am fost atît de important, de ce m-au

uitat imediat? Ei, care *ştiau*? Tocmai pentru că ştiau este răspunsul…

În general, sînt considerat un exemplu de ghinion, să mori la douăzeci şi unu de ani din cauza unei hemoragii cerebrale nu e un destin frumos, dar dacă se întîmplă imediat după ce ai fondat un grup care va deveni The Beatles, atunci… Pusă aşa problema, pare într-adevăr un ghinion monstru. În schimb, era un lucru necesar… cu toate corelaţiile şi implicaţiile… să creez o astfel de maşinărie era datoria mea… ca să mă explic mai bine, *trebuia* să am acel sfîrşit pentru ca maşinăria să funcţioneze… şi a funcţionat! Ani la rînd a continuat să funcţioneze, alimentată cu sîngele care mi-a explodat în cap în ziua aceea.

A cincea lamentaţie din lumea de dincolo

Brian Jones

Tocmai am ascultat tristele tînguiri ale lui Stuart. Căruia îi lipseşte încă o viziune de ansamblu. A fost cel mai ghinionist, dar acum se află în grupul privilegiat al pelicanilor evanghelici. Ştiu asta pentru că acolo stau şi eu, şi stă şi Diamantul, adică, doi dintre cei care au participat la fondarea trupelor Rolling Stones şi Pink Floyd. Eu ştiam că voi păţi ceva, ştiam asta pentru că eram singurul capabil să cînte la toate instrumentele şi de aceea Mick nu mă putea suferi. Zicea că eram un exhibiţionist, în realitate nu a acceptat niciodată că eu aveam mai mult talent decît el. Astfel, după ce şi-a creat formaţia, cînd buzatul m-a anunţat că trebuia să mă car, ştiam că am două căi: fie să-i uit şi să-i las să apună, fie să-mi dau viaţa ca să rămînă o legendă. Şi pentru că îmi iubesc creaţiile, am ales a doua cale. Pe 3 iulie 1969 m-am înecat într-o piscină şi, după numai două zile, foştii mei colegi umpleau Hyde Park cu un concert de neuitat. Însă pentru că o fărîmă de dreptate există pe lumea asta, puterile divine au vrut ca ei să continue ca nişte mumii: aveţi în minte faţa lui Keith, cea a lui Mick? Aţi văzut vreodată pe cineva mai îmbătrînit decît ei? Iar ei ştiu de ce sînt atît de ofiliţi, şi încă cum, ar plăti milioane de lire sterline pentru apa din piscina mea…

Mă întreb însă care este logica puterilor divine, de ce lui Stuart i-au făcut creierul să explodeze înainte să guste succesul, de ce mie mi s-au îngăduit cîţiva ani în plus, de ce Diamantul a fost ţinut în viaţă… nebun, dar în viaţă…

Şi, de asemenea, mă întreb: sîntem siguri că nu e el cel mai năpăstuit dintre cei trei?

Prima confesiune

Omul şoarece

Mă numesc Richard William Wright, zis Rick, născut în Hatch End, pe 28 iulie 1943. Sînt organistul de la Pink Floyd, omul-Farfisa, da. Sînt diferit de colegii mei, mai mult decît vă puteţi imagina: nu-mi puneţi prea multe întrebări, dar vă asigur că e aşa. Sînt cel mai bătrîn şi cel mai înţelept, şi semăn cu un şoarece. Roger, în schimb, este un cal. Nick este, foarte evident, un cîine. Şi Dave, ei!, nu există îndoieli că Dave este o pisică. În ce-l priveşte pe Syd… Syd ştiu ce e, dar nu v-o pot spune. Mai degrabă vă sugerez să aruncaţi o privire la datele de naştere.

Roger Waters, Bookham, 6 septembrie 1943.

Nick Mason, Birmingham, 6 martie 1944.

Syd Barrett, Cambridge, 6 ianuarie 1946.

David Gilmour, Cambridge, 6 martie 1946.

Toţi pe 6. Şi dacă Dave îi ia locul lui Syd, avem trei de 6 despre care nu e nevoie să vă spun ce înseamnă. Am simţit mereu că între ei exista ceva din care eu eram exclus, nu vorbesc despre o înţelegere secretă sau despre un pact, era pur şi simplu faptul că, pentru a se înţelege, nu au avut niciodată nevoie să vorbească, comunicau din priviri, şi făcînd asta, Roger şi Dave erau înfricoşători, o privire a unuia şi celălalt ştia exact cum să modifice ce cînta… Şi Syd era înfricoşător, dar într-un mod diferit, el părea că nu te priveşte niciodată, că nu priveşte niciodată nimic… Cu mine a fost mereu afectuos, în orice caz. Într-o noapte l-am visat, trecuseră cîţiva ani de cînd îl văzusem ultima dată şi era şi mai palid şi halucinat ca de obicei.

— Salut, Rick, îmi şopteşte la ureche, ştiu că pregătiţi un nou album…

Pare să fie un lucru care îi face plăcere, dar eu nu reuşesc să nu mă simt vinovat.

— E adevărat, răspund, Roger şi David încă nu s-au hotărît ce titlu să-i dea…

— Îi vor spune *The Dark Side of the Moon* şi va fi ceva extraordinar. Am venit să te întreb dacă n-ai vrea să participi cu un cîntec numai al tău de data asta, muzică, dar şi ceva cuvinte…

— Mi-ar plăcea al dracului, dacă aş şti numai de unde începi să le pui laolaltă…

El devine şi mai palid atunci, fixează cu privirea un punct oarecare în gol şi cu un fir de voce murmură:

— Tu încearcă, ridică-te şi încearcă imediat, dar nu le spune celorlalţi…

Vreţi să ştiţi cum s-a terminat? Am făcut cum spunea el şi am compus un cîntec care se chema „The Mortality Sequence“. După cîteva nopţi îl visez din nou şi, de data asta, peste paloarea sa apare un zîmbet vag.

— Pentru a fi sublimi nu trebuie să fim neapărat funebri, îmi zice, melodia nu e rea, dar e tristă, ar trebui ceva mai euforic… Acesta va fi un disc minunat, a mai spus, dar ca să fie perfect îi lipseşte un strop de… da, de senzualitate…

— Şi de la mine ceri senzualitatea?

— De la tine, da, pentru că ceilalţi sînt deja prea… of, ai încredere, îţi trimit mîine un tip care să te ajute să aranjezi un pic cîntecul…

Şi a sosit tipul, o vocalistă care se numea Clare Torry, una care scotea nişte acute, nişte coloraturi. Un adevărat orgasm, în fine, ca să n-o mai lungesc, noi doi am realizat „The Great Gig in the Sky“. Ceilalţi au rămas fără cuvinte. Mai ales Roger părea uimit, eu credeam că de invidie, dacă m-aş fi limitat la muzică, ar fi fost altceva, dar textele erau domeniul lui, noi îi spuneam „Poetul“ şi el era mîndru de asta, abia mai tîrziu am înţeles că nu era invidie, ci uimire, pentru că Roger era convins că avusese cu Syd o relaţie specială, şi asta era în mod sigur adevărat, dar era de asemenea convins că relaţia lor continua să rămînă puternică şi la distanţă… În orice caz, chiar dacă nu mi-a zis niciodată nimic, sînt sigur că Roger ştia cine era în spatele „Gig-ului“.

A doua confesiune

Omul pisică

Sînt eu, David Gilmour, zis Dave, cu alte cuvinte chitara de la Pink Floyd. Pe lîngă vocea şi autorul a peste jumătate dintre cîntecele lor. Despre mine

probabil că aţi auzit povestindu-se multe lucruri: cît eram de frumos, cît eram de bun şi cît sînt încă; cum eu şi Roger aveam acelaşi raport ambivalent pe care-l aveau Paul McCartney şi John Lennon; cine a fost cel mai mare chitarist dintre Clapton, Page, Knofler şi eu; prostii, în fine. Pe mine mă interesează, în schimb, să vă vorbesc despre stînjeneală, despre un anumit tip de stînjeneală care frizează obscenul. Pînă una alta este ceva genealogic, iminent şi greu apăsător, ceva ce n-aş şti să definesc decît ca pe constrîngerea pe care o resimţi în clipa în care vii după altcineva. Venind după un altul şi înlocuindu-l. Sindromul ultra-corpului, am putea spune. Primii prieteni cu care a cîntat Syd îşi spuneau Geoff Mott and the Mottoes; după un an, doi dintre ei, fără Syd, dar cu sosirea lui Albe Prior, au renăscut ca The Ramblers. După foarte puţin timp Prior, care în latină înseamnă „cel dinainte“, este înlocuit: ghiciţi de către cine? Păi, de mine! Anul următor cînt în trupa Jokers Wild, împreună cu un anume Tony Sainty care provenea din Mottoes via Ramblers: cînd Tony pleacă, cine îl înlocuieşte, eu făcînd deja parte din grup? Fratele meu, Peter! Dar aceasta este, bineînţeles, numai preistorie.

Eu şi Syd locuiam unul lîngă altul şi ne cunoşteam de mici; am fost de mai multe ori acasă la el să cîntăm, chiar dacă eu nu am făcut parte din primele lui formaţii. Oricum, ne întîlneam des şi ne povesteam experienţele noastre muzicale. Poate de aceea, cînd a început să dea semne de nebunie, ceilalţi trei m-au ales pe mine ca substitut. În ultimele luni din ’67 se răspîndise zvonul că cei de la Pink Floyd voiau să-l înlocuiască şi se alcătuise o listă impresionantă de aspiranţi: practic, cele mai bune chitare din Regatul Unit. Ceilalţi ezitau, dar Roger m-a vrut pe mine – era cel mai legat de Syd şi grija lui era să-l rănească cît mai puţin posibil. În calitate de prieten din copilărie, se gîndea el, aş fi fost acceptat mai uşor ca substitut: numai eu eram fulgerat de îndoiala că în acest mod Syd se va simţi de două ori trădat. Şi, mai tîrziu, am înţeles şi că Prior fusese „cel dinaintea“ lui Syd, nu a mea…

Cea mai rea perioadă a fost la începutul lui ’68, cînd ieşeam în cinci. Ceea ce vrea să însemne că erau cei de la Pink Floyd, şi eram eu. Cît stăteam în studioul de înregistrări era suportabil, dar pe scenă… Oh, scena! Lumea nu înţelegea, se uita cînd la Syd, cînd la mine care cîntam peste el… Îl dublam, înţelegeţi, interpretam întocmai ce cînta el şi, cînd greşea ritmul sau se bloca, eu continuam ca şi cum aş fi fost el… Stilul meu era destul de diferit de-al său, prin urmare trăiam acele *performance*-uri ca pe nişte vulgare imitaţii de

maimuţă, îi imitam şi vocea, nu Arnold Layne era travestitul, ci eu! Uneori, şi acestea erau clipele cele mai dureroase, aveam impresia că el îşi dădea seama de tot, se oprea brusc din cîntat şi îmi zîmbea ca şi cum mi-ar fi spus „Continuă tu acum“… Sau îşi abandona poziţia ca să vină lîngă mine, aproape lipindu-se de mine, ca pentru a face evident pentru public că aveam o singură funcţie… Iată, trebuia să vă vorbesc despre stînjeneală, am reuşit cred, dacă apoi trebuie să luăm în considerare că el scrisese aproape toate cîntecele acelea şi că în timp ce cîntai erai pătruns de admiraţie, dar imediat ce ridicai privirea spre el, te apuca mila, privirea aceea atît de abulică, atît de *în altă parte*, cu un fir de salivă care îi curgea din gura întredeschisă… Gîndiţi-vă că am ajuns să-i închidem microfonul şi amplificatorul, încît să nu mai audă nimeni sunetele oribile pe care, din ce în ce mai des, le scotea chitara lui… Totul foarte obscen, nu?

A treia confesiune

Omul cîine

Mă numesc Nicholas Berkeley Mason, zis Nick, de profesie baterist.

Te-am ascultat, văicăreţ domn al corzilor acustice. Eraţi prieteni din copilărie, e adevărat, dar Syd şi Roger mergeau la aceeaşi şcoală. Roger şi Roger, de fapt, pentru că Syd nu se numea încă Syd. Dar asta este o altă poveste. Mama lui Roger, Mary, rămăsese văduvă de puţină vreme şi s-a ataşat de Roger-Syd cu o pasiune care i-ar fi stîrnit gelozia oricărui alt copil. Roger, în schimb, a băut din acea afecţiune şi şi-a însuşit-o, adoptîndu-l pe Syd ca pe un frate mai mic: chiar şi după ce au crescut, vă asigur că n-am văzut niciodată pe nimeni să ţină la cineva cum ţinea Roger la Syd. L-am văzut plîngînd cînd Syd a început să se simtă rău şi era singurul dintre noi care începea să cînte mai prost atunci cînd Syd nu făcea faţă. De aceea, cînd eu şi Rick am decis că trebuie să-l înlocuim, el s-a opus cu toată puterea, încăpăţînîndu-se să-l ia pe Syd în toate concertele noastre, pînă şi în turneul american care a însemnat definitiva prăbuşire a colegului nostru. Critica îl rebotezase „Zombie“ şi publicul îl striga în toate felurile. El îi privea zîmbind şi rămînea imobil sau schiţa gestul de a cînta la chitară fără măcar să atingă coardele cu degetele, şi

sincer, înţeleg lumea, după ce a plătit biletul, se simţea batjocorită… Trebuie să spun însă că mi-era mai milă de Roger, pentru că Syd părea că-i pe altă lume. Roger îi arunca priviri disperate ca să-l readucă la realitate, dar el continua să zîmbească sau îşi lăsa chitara pe jos şi pleca…

Cînd şi Roger a cedat în faţa hotărîrii de a-l înlocui, a spus că dacă nu l-am fi ales pe Dave, ar fi dizolvat grupul. A vorbit întotdeauna ca un şef, Roger al nostru, şi probabil era corect aşa. Eu l-aş fi preferat pe Jeff Beck, dar faptele i-au dat dreptate lui Roger. Îmi amintesc primele ieşiri în cinci, cînd Roger stătea deoparte cu Dave, dîndu-i nenumărate instrucţiuni. Dave asculta şi dădea din cap, de parcă ar fi fost infirmierul de la un spital de nebuni catehizat de un medic psihiatru. Dar în unele momente instrucţiunile nu mai erau suficiente: ca atunci în camionetă, cînd chiar Syd a fost cel care i-a spus lui Dave: „Fă tot ce poţi, pentru că vreau să fac impresie bună“. Dave s-a uitat la Roger ca să-şi dea seama cum trebuie să reacţioneze, dar Roger se întorsese cu spatele ca să-şi ascundă lacrimile.

Prima mărturie

Mike Leonard

Dar cine-oi fi eu ca să apar printre atîtea celebrităţi? Un arhitect cu nume de boxer şi cu pasiunea de a colecţiona instrumente muzicale din toată lumea, dar mai ales proprietarul unei mari case la Londra. În 1963, am închiriat cîteva camere unor băieţi din Cambridge, cărora li s-a adăugat, curînd, unul din Birmingham. Se numeau Roger Waters, Richard Wright şi Nick Mason şi nu e nevoie să vă spun cine au devenit apoi. Petreceau zile întregi moşmondindu-se cu instrumentele mele şi, întrucît nu aveau o liră, mă plăteau făcînd tot felul de treburi: astfel că, astăzi, sînt singurul locuitor de pe planetă care poate spune că s-a aşezat pe un closet reparat de cei de la Pink Floyd cu mîinile lor magice… Desigur, atunci încă nu se numeau aşa, treceau de la un nume caraghios la altul, Sigma Six, Abdabs, pentru o singură seară pînă şi Megadeaths… Apoi Wright şi Mason s-au mutat şi lui Roger i s-a părut ireal că poate să-şi cheme de la Cambridge alţi doi vechi prieteni, Syd Barrett şi Bob Klose. Barrett îmi păstra în ordine grădina, pînă astăzi se pot vedea copăceii plantaţi de el. Pe urmă

Wright şi Mason au căpătat obiceiul să vină să ne viziteze aproape în fiecare seară şi întotdeauna se apucau să cînte la instrumentele mele exotice: după puţină vreme se rebotezaseră Spectrum Five, pînă cînd lui Barrett i-a venit ideea de a-mi face un omagiu schimbînd numele în Leonard's Lodgers. Ca arhitect, n-am făcut niciodată mare lucru în viaţă, dar faptul că am născut apariţia trupei Pink Floyd face din mine omul cel mai mîndru din lume.

Au trecut patruzeci şi cinci de ani şi n-am făcut altceva decît să continui să închiriez camere: *acele* camere, Stanhope Gardens, nr. 39. Am cereri de pretutindeni din partea unor persoane de şaizeci de ani care vor să doarmă unde au dormit ei. Cîte unul, pentru a ocoli lista de aşteptare, îmi oferă sume care nu se cer nici măcar la Hotelul George V din Paris, însă eu am propria mea etică şi, în afară de o reevaluare fiziologică, îi pun să plătească cît îi puneam pe ei să plătească, adică suma pe care *i-aş fi pus* s-o plătească, dat fiind că nu m-au plătit niciodată. Însă de fiecare dată cînd au cîntat la Londra nu au uitat să-mi trimită un mesaj, gîndiţi-vă că, la Royal Albert Hall, eram la numai patru rînduri în spatele familiei regale…

Cărţile spun că experimentele mele au fost cele care le-au inspirat primele spectacole de lumini. Ce să vă spun…? Că e adevărat.

A şasea lamentaţie

Chris Dennis

Nu e nimic mai nedrept decît viaţa… Bob Klose era implicat, era, era acolo! Şi a plecat… Eu aş fi dat o mînă şi un picior ca să rămîn acolo, şi aproape că reuşisem… şi în schimb… şi în schimb! În 1963 eram solistul celor de la Red Caps, una dintre multele formaţii din Cambridge… Din păcate, eram şi tehnician al RAF, astfel că, atunci cînd am fost transferat la Londra, a trebuit să-mi abandonez grupul… La Londra însă mi-am dat seama că aveam mai mult timp liber decît crezusem, aşa că am început să caut un nou grup: imaginaţi-vă ce-am simţit cînd, la masă într-un pub, Roger Waters îmi spune că el şi colegii lui, care la vremea aceea îşi spuneau Leonard's Lodgers, caută un solist… „Dar nu-l aveţi deja pe Barrett?", l-am întrebat şi el mă informează că Barrett preferă să compună şi să cînte la chitară şi că exact în acele zile, vorbim despre

Crăciunul din ’64, s-a întors la Cambridge ca să-i facă aceeaşi propunere lui Geoff Mott – nu-l las să termine fraza şi accept! Şi de-a doua zi încep şi eu să frecventez casa acelui Leonard, ce minunăţie… Pentru că eu vedeam viitorul, îl *simţeam*… gloria, banii… legenda nemuritoare, ştiam că m-am agăţat de el în timp ce ei încă nu ştiau nimic…

Ştiţi cum s-a terminat, nu? În ianuarie 1965, RAF mă trimite în Golful Persic, de atunci nu se mai ştie nimic despre mine… Am murit, am îmbătrînit acolo? Am fost transferat în alt loc din lume? Nu contează, sfîrşitul legendei… înainte să fi început… prezisă, întrevăzută… pa, Chris, nu e loc pentru tine… între Arabia şi Persia este neantul, acela e locul tău, pa, Chris.

A şaptea lamentaţie

Geoffrey Mottlow

Dragă Chris, i-am auzit cîntînd de cîteva ori pe cei de la Red Caps, dar aş minţi dacă aş spune că-mi amintesc vocea ta… Fac deja eforturi să-mi amintesc cum cîntam eu, ştii că şi eu am sfîrşit în neant? Ţi-o spun ca să te consolez, neantul există şi în Anglia, la cîţiva metri de poarta caselor noastre… Cambridge-ul forfotea de grupuri, dar între grupuri, în intervale… unele crăpături, prăpăstii din acelea…

Între ’61 şi ’62 eram bine protejat, aveam o asemenea nevoie de consistenţă, încît grupul meu se numea Geoff Mott and the Mottoes, eu voce, Barrett chitară, Sainty bas, Welham baterie, deloc rău, nu? Apoi, în primăvara lui ’62, dezastrul: Barrett se duce cu Those Without şi castelul meu se prăbuşeşte, Welham şi Sainty fondează trupa The Ramblers cu Prior, pe urmă înlocuit de Gilmour, în timp ce eu… eu devin solistul celor de la Boston Crabs… Pînă aici nimic sinistru, dar dacă v-aş spune că după un an Barrett părăseşte şi grupul Those Without ca să-şi formeze în jurul lui un nou grup numit Hollerin’ Blues, care după cîteva luni se uneşte cu Abdabs al lui Roger Waters la Londra, şi că, în timpul vacanţei de Crăciun din ’64, cînd Abdabs s-au rebotezat Leonard’s Lodgers, Barrett se întoarce la Cambridge special ca să-mi ofere *mie* rolul de solist – pe care eu, ascultă-mă, Chris, pe care eu îl *refuz*, pentru că gloria de care vorbeşti tu o văd şi eu, dar o văd ca pe o zeiţă goală

care zîmbeşte trupei mele?! Cel puţin nebunia mea ţi-a servit ţie, dar oricum, şi tu ai dispărut, a accepta, a refuza, e acelaşi lucru… Uită-te la Barrett, pînă la urmă rolul acela a vrut să-l păstreze pentru el, dar pentru cît timp? Pînă la urmă am lucrat toţi pentru Gilmour, însă traseele pe care le-a străbătut ca să ajungă la ţintă… nici măcar la un joc de flipper… Şi, oricum, ascultă… Dacă ai chef, eu aş face un schimb… tu te afunzi în puţul-Crabs şi eu iau Golful, mă cobor în abis acolo… vrei?

A doua mărturie

Peter Jenner

Împreună cu Andrew King, am fost primul lor impresar. Erau încă atît de puţin cunoscuţi, încît societatea special fondată, Blackhill Enterprises, abia dacă se ţinea pe picioare financiar. Cum a apărut succesul, au fost preluaţi de cei de la EMI: se vede că nu le ajungea trupa Beatles… Ca să spun adevărul, eu şi Andrew i-am ajutat: încă de la început, privisem formaţia Pink Floyd ca fiind grupul lui Syd, astfel, cînd la începutul lui ’68 ceilalţi au renunţat la el, am preferat să continuăm să-l reprezentăm pe el… Ce-or mai fi rîs cei de la EMI, probabil lui Norman nu i-a venit să creadă că scapă de Syd aşa de uşor…

Dar în toate sensurile i-am ajutat… Poate fără acea recunoaştere din Tottenham povestea celor de la Pink Floyd ar fi fost complet diferită… În schimb, Andrew şi cu mine eram convinşi că, pentru a se impune atenţiei publicului, băieţii trebuiau să aibă un loc numai al lor sau, oricum, să-şi lege numele de un loc fizic… Astfel, am început să batem Londra în căutarea unui teatru sau a unei săli potrivite, pînă cînd în Tottenham Court am găsit un vechi local de dans irlandez, The Blarney. L-am închiriat, l-am restaurat cît mai bine, l-am dat în gestiune prietenului lor, Joe Boyd, şi, după două luni, Pink Floyd inaugura ceea ce în foarte scurt timp avea să devină un nume legendar, UFO… Pînă şi cei de la Procol Harum ne-au cerut să poată cînta acolo… „Templul muzicii psihedelice“ îl numea presa, unde „psihedelic“ putea însemna două lucruri: jocuri de lumină asociate cu muzică şi acid. Rîuri de acid. Era momentul lui Timothy Leary şi, mai ales, al lui Syd. Colegii lui beau numai bere şi whisky, dar el, poate pentru că încercase deja marijuana, s-a convertit

imediat. După spusele tuturor, nimeni n-a fost văzut vreodată consumînd atît LSD ca el. În răstimp de cîteva luni privirea i s-a schimbat pentru totdeauna, a devenit mîloasă, absentă, două cearcăne înfricoşătoare… S-a dus să trăiască singur într-o cocioabă din Cromwell Road, singura dată cînd am reuşit să arunc o privire înăuntru am rămas tulburat de muntele de haine murdare îngrămădite peste tot… în ciuda acestui lucru continua să scrie cîntece superbe, primul lor album a fost realizat practic de el, versuri şi muzică, şi cel puţin alte douăzeci de piese au rămas pe dinafară… Problema, eventual, era că la fiecare înregistrare introducea noi variante, într-un proces infinit. Ca să scoată *The Piper at the Gates of Dawn*, Roger a trebuit să-şi asume la fiecare cîntec responsabilitatea de a spune la un moment dat: „E perfect aşa, să nu ne mai atingem de el“.

În orice caz, cîtă vreme crea în ritmul acela şi la asemenea calitate, Syd n-a constituit o problemă pentru ceilalţi. Sigur că *black-out*-urile sale pe scenă îi stinghereau, dar cine renunţă la un astfel de izvor? Andrew şi cu mine, în schimb, am început să ne facem griji mult mai devreme, astfel că, într-o zi, după o sesiune de repetiţii, l-am luat pe Syd pe sus şi l-am dus la cel mai renumit psihiatru din Londra. Ataşez raportul.

Primul raport

Scrisoarea lui Ronald Laing

Londra, 18 iulie 1967

Examinat de două ori de mine, la insistenţele domnilor Peter Jenner şi Andrew King, Roger Keith Barrett, subiectul pus sub observaţie, în vîrstă de 21 de ani, a prezentat simptomele unei grave tulburări mintale, de atribuit, cu toată probabilitatea şi în aşteptarea unor examene clinice necesare, abuzului repetat de acid lisergic dietilamid, mai cunoscut ca LSD. Anamneza familială şi individuală, într-adevăr, deşi săracă în date disponibile, nu permite, pentru moment, alte ipoteze. Trecînd de la planul neurologic la cel psihologic, părerea mea este că, oricum, originea tulburărilor mintale ale subiectului pus sub observaţie poate avea drept cauză foarte puternica, chiar dacă nu neapărat conştientă, dorinţă de succes a colegilor săi de muncă, ale căror solicitări

excesive, plasînd subiectul pus sub observaţie în faţa datoriei unei creativităţi neîntrerupte, au drept efect asocierea creativităţii nu cu plăcerea, ci cu anxietatea.

În orice caz, dat fiind că subiectul pus sub observaţie a refuzat să continue întîlnirile noastre, acest document are o valoare pur şi simplu ipotetică şi nu va putea fi în nici un fel folosit în scopuri legale.

Dr. Ronald D. Laing

A treia mărturie

David O'List

Mă numesc David O'List, chitarist la Nice. David, ca Gilmour, dacă v-a scăpat cumva.

Doar o precizare, pentru presă. Prima ieşire publică a lui Gilmour cu Pink Floyd a avut loc pe 2 decembrie 1967, la Brighton Dome. Ştiu asta pentru că a doua seară trebuiau să cînte la Nottingham, însă Gilmour nu se simţea în stare să repete experienţa – măcar dacă ar fi avut puterea să vadă viitorul… Waters a fost cel care m-a sunat să mă întrebe dacă eram disponibil: m-a asigurat că Barrett, spre deosebire de concertul de la Brighton, nu va fi.

— Şi dacă vrea să vină? am întrebat.

Veţi înţelege, să-l văd lîngă mine pe scenă, cu ochii ăia!, iar eu lipsit de iscusinţa lui Gilmour…

— Stai liniştit, m-a asigurat Waters, nici măcar nu-i spunem că mergem să cîntăm.

Astfel, am acceptat, în fond, nu făceam nimic rău… Însă, cînd ajung la Royal Theatre din Nottingham, mă apucă emoţia: pe afişe e indicată foarte evident prezenţa lui Syd! Mă grăbesc spre cabina lui Roger ca să aflu care-i sînt intenţiile: să anunţe în ultimul moment indisponibilitatea lui Syd sau, cum mă temeam, să mă dau drept el? Era cum mă temeam.

— Şi tu speri că lumea nu-şi va da seama? Vezi că aici ne linşează! îi spun, dar Waters are răspunsul pregătit: pentru voce nu trebuie să-mi fac griji, toată partea lui Syd va fi în *play-back*, iar pentru înfăţişare încercaseră un joc de

lumini datorită căruia aveam să rămîn mereu în umbră, singurul lucru pe care trebuia să-l fac era să cînt la chitară.

Şi am cîntat la chitară. În umbră.

A opta lamentaţie

Marzio Acquaviva

Bună ziua, mă numesc Marzio Acquaviva, am şaizeci de ani şi o afacere cu cherestea lîngă Ancona. Chiar dacă numele meu nu vă va spune nimic, conduc una dintre cele mai importante pagini de internet dedicate lui Syd Barrett.

Nu vreau să mă lungesc, ci doar să le deschid ochii celor care nu sînt încă familiari cu pagina mea. Probabil aţi auzit de o mie de ori povestea lui Syd care înnebuneşte şi este îndepărtat de către colegii lui îndureraţi: prostii! Nu că i-ar fi fost bine, acidul e acid, dar de aici şi pînă la a deveni un imbecil de la o zi la alta… Adevărul este că ceilalţi credeau că au găsit găina cu ouă de aur şi continuau să-i ceară lucruri noi, şi scrie-ne asta, şi scrie-ne aia, şi el îi mulţumea fără să protesteze niciodată, piese pe care alţi muzicieni le-ar fi scris în zece zile, el le scotea în trei ore, şi acum du-te spre ştiinţifico-fantastic şi el se ducea, acum du-te spre psihedelic şi el, gata!, acum spre caustico-suprarealism, acum spre cosmico-delirant, hop, hop! Scria mai multe cîntece decît puteau să înregistreze sau să cînte *live*, astfel încît au continuat ani de zile să trăiască din veniturile materialului respectiv… Încă o semnătură şi gata, oricum pe el nu-l mai interesa nimic, căzuse pentru totdeauna într-un puţ fără fund, da, dar ei îl împinseseră… Erau prea tineri, nu erau pregătiţi pentru succesul cu „Arnold Layne“ şi „See Emily Play“, astfel că la început l-au presat să scoată repede altă piesă de succes, apoi l-au făcut să se simtă vinovat pentru că single-ul acela, „Apples and Oranges“, n-a urcat atît de sus în clasament ca primele două, din acel moment au început să se uite strîmb la el… Astfel, gata cu single-urile şi dă-i înainte, să scoată un întreg album în cîteva luni! *The Piper* a fost un miracol, dar credeţi că s-au mulţumit? În exact aceeaşi perioadă Syd chiar compusese un cîntec care încă din titlu oglindea starea lui proastă, „Vegetable Man“: oare ceilalţi erau cît pe ce să-l transforme într-o legumă? Ei sînt avangarda experimentelor muzicale, un focar de idei, numele Pink Floyd

trebuie să evoce inteligenţă, spirit, sclipire! Astfel Syd, care era cel mai spiritual dintre ei toţi la un loc, se distrează provocîndu-i, joacă rolul celui distrat, pune în scenă strategii de sabotaj, cum ar fi să propună infinite variante la studioul de înregistrări, să întîrzie în mod regulat la repetiţii, să se prezinte la o emisiune BBC cu hainele mototolite şi pătate, ştiţi hainele acelea pop luxoase pe care le purtau şi cei de la Beatles, cu atlazuri şi forme bufante… Şi dat fiind că era un pic… cum să spun?… era în stare să-şi facă rău singur, iată, cînd i-a văzut exasperaţi, a decis să exagereze şi pe scenă, se comportă ca un zombie, se uită spre public cu o expresie tembelă, îşi lasă buza inferioară să atîrne… El *voia* să fie alungat, înţelegeţi, chiar dacă, în acelaşi timp, acesta era lucrul care-l îndurera cel mai tare, pentru că Pink Floyd era creaţia lui, era familia lui… Şi atunci, cînd a înţeles, pentru că a înţeles foarte repede, că se gîndeau să-l înlocuiască, n-a făcut nimic ca să împiedice acest lucru, dimpotrivă, eu cred că atunci a fost momentul cînd a început să exagereze cu LSD-ul, *după* dezastruosul turneu american şi nu înainte, cum au spus mereu colegii lui.

Syd Barrett n-a fost alungat pentru că înnebunise: a înnebunit pentru că urmau să-l alunge.

A patra confesiune

Omul cîine (2)

Astfel, pentru o vreme am cîntat în cinci, dar situaţia era tot mai insuportabilă. Nu puteai niciodată să ştii ce va face Syd: uneori părea aproape normal şi unul dintre noi probabil s-a întrebat dacă prezenţa lui David era într-adevăr necesară. Dar voi v-aţi fi asumat riscul de a termina concertul în trei? În plus, fără elementul cel mai important, pentru că băiatul acela cu faţa suptă, care încă de la început părea mai mult fiul nostru decît fratele nostru, băiatul acela era liderul nostru şi lumea îl iubea. Şi Roger îl iubea şi, de aceea, în cele din urmă el a fost cel care şi-a asumat responsabilitatea de a-l lăsa pe dinafară. Îmi amintesc ca şi cum ar fi fost ieri: eram în maşină şi, pe furtună, ne duceam să-l luăm pe Syd. Venise şi David. Cu o clipă înainte să cotim la stînga spre casa lui, Rick a spus:

— Dau semnal stînga?

Şi cineva a răspuns:

— Nu, la naiba, mergi înainte!

Chiar şi cu zgomotul furtunii sînt sigur că a fost vocea lui Roger.

Scena s-a repetat în diferite alte dăţi, pînă cînd am încetat pur şi simplu să trecem să-l luăm. Şi lucrul impresionant este că nu vorbeam niciodată despre asta, niciodată n-am vorbit. Brusc, Syd nu mai exista. Nu mai era o problemă.

Pe 6 aprilie 1968 a fost tipărit primul afiş cu numele lui David în locul lui.

A cincea confesiune

Omul pisică (2)

Nu, Syd nu mai era o problemă. Doar dacă nu s-ar fi hotărît să ne facă vreo surpriză…

Am avut nevoie de timp înainte să reînnoim complet repertoriul, de aceea o vreme am continuat să cîntăm cîntecele lui. Multe dintre aceste cîntece erau atît de legate de modul lui de a cînta, încît am decis să-i lăsăm vocea în *play-back*. Publicul credea că eu l-am studiat pe Syd atît de bine, încît devenisem un mim perfect: cînd reluam cu vocea mea, probabil păream de-a dreptul cameleonic… Ei bine, într-o seară, într-un local al cărui nume nu mi-l mai amintesc, ascuns în public era el, cu părul vopsit galben şi nişte ochelari cu lentile mate: de nerecunoscut, dar eu l-am recunoscut. Şi ştiţi ce făcea în timp ce eu îmi mişcam gura la *play-back*? Cînta! În sincron cu propria lui voce, cînta!

Dar momentele cele mai dureroase le-am trăit în timpul realizării albumului *Saucerful*. Roger începuse să lucreze cu zel ca să respecte contractul cu EMI şi, timp de patru luni, ne-am dus în studiourile de pe Abbey Road aproape zilnic. Pentru că ar fi fost primul album fără Syd, Roger a vrut să fie simbolic prezent cel puţin cu un cîntec şi, dintre cele noi, a ales „Jugband Blues“. Mulţi au considerat asta ceva de prost gust, alţii un mare semn de omenie, eu ştiu doar că era îngrozitor să avem pe acel album vocea lui Syd care spunea cît fusese de drăguţ din partea noastră să ni-l închipuim acolo pe scenă şi cît ne era de recunoscător că făcuserăm limpede faptul că nu era acolo… Ne mulţumea, ne mulţumea în public! Altă dată, în timp ce repetăm, îl vedem de partea cealaltă a ferestrei, cu nasul turtit de geam cum fac copiii: un timp îl ignorăm, pe urmă

Roger cedează nervos şi iese să-l întrebe ce vrea.

— Să înregistrez un cîntec, unul singur, nu sînteţi deloc obligaţi să-l puneţi pe disc.

Roger intră înapoi, avem o mică consfătuire şi hotărîm să-i facem pe plac. Imediat ce-i facem semn să intre, el îşi îndepărtează braţele spre un punct de pe hol pe care noi nu-l puteam vedea: după un minut năvăleşte în sala de înregistrare o formaţie muzicală cu douăzeci şi şapte de membri, formaţia Armatei Salvării care se afla acolo pentru propriile înregistrări! Noi patru rămînem împietriţi, iar membrii acelei formaţii iau loc ignorîndu-ne:

— Aşadar, Maestre, ce trebuie să cîntăm? îl întreabă dirijorul formaţiei, la care Syd, îndepărtîndu-se:

— Cîntaţi puţin ce dracu' aveţi chef!

Apoi a folosit rezultatul în „Jugband Blues"… Gîndiţi-vă că a doua zi, în studioul A, cei de la Beatles nu mai conteneau să rîdă de povestea asta…

Şi altă dată… Ei, chiar îmi face rău să-mi amintesc asta… altă dată s-a întors la Abbey Road să ne implore să-l lăsăm să cînte într-un cîntec de-al nostru, unul oarecare. Nici măcar să cînte, se mulţumea să cînte la chitară, secondîndu-mă. Noi i-am spus nu, dar a continuat să insiste smiorcăindu-se.

— De ce te umileşti aşa? îl întreabă Roger îmbrăţişîndu-l.

Şi el a răspuns, iar eu nu voi uita niciodată răspunsul acela, a răspuns:

— Pe mine mă întrebi?

Astfel l-am lăsat să cînte într-un cîntec care, absolut neintenţionat, se intitula „Remember a Day". Mai tîrziu, Rick ar fi vrut să şteargă urma aceea, care suprapusă peste a mea producea un efect de redundanţă, dar Roger a spus că l-ar fi omorît pe cel care îndrăznea să facă una ca asta.

A noua lamentaţie din lumea de dincolo

Stanley Kubrick

Strauss într-un film ştiinţifico-fantastic nu suna rău, într-adevăr, dar în *2001: Odiseea spaţială* sînt multe alte părţi muzicale. În special pentru comentariul sonor al monolitului mă gîndisem la Pink Floyd, un grup format de puţini ani, dar cu o extraordinară maturitate. Multe piese de-ale lor erau de inspiraţie

ştiinţifico-fantastică explicită încă din titlu, altele aveau, oricum, puterea de a evoca angoasa profunzimilor siderale sau de a transpune, în termeni de nevroză, paradoxurile spaţio-temporale. După spusele unui colaborator de-al meu, mare expert în muzică rock, *côté*-ul lor ştiinţifico-fantastic depindea, predominant, de Roger Waters, aşa că i-am însărcinat pe producători să ia legătura cu el.

Ne-am întîlnit în barul din St. James Park şi mi-am dat seama imediat că ideea monolitului îl fascina. Totuşi observam la el o rezistenţă ciudată, ca şi cum ceva imposibil de mărturisit îl oprea. I-am propus să lucreze cu maximă libertate şi să ne caute peste o lună. Cînd a sosit momentul, mi-a spus, la telefon, că nu voia să mă facă să pierd timpul şi că era mai bine să o lăsăm baltă.

— Pot să aflu de ce, Mr. Waters? l-am întrebat.

— Pentru că cine scria muzica aceea ştiinţifico-fantastică nu mai e cu noi, iată de ce.

— Şi n-ar putea fi recuperat?

— Mă tem că nu, Mr. Kubrick, pentru că se găseşte exact acolo, în prezenţa monolitului dumneavoastră.

Aşa că n-am insistat, dar, după ce am ascultat „*Atom Heart Mother*“ sau „Echoes“, am regretat. Şi lucrul cel mai ciudat este că mai mult decît *2001* cu muzica lor, regret că pe coperta unui album de-al lor nu există imaginea monolitului meu.

A zecea lamentaţie din lumea de dincolo

Michelangelo Antonioni

Printre puţinele lucruri care, întîmplător, au rămas cu mine în momentul morţii este o tăietură dintr-un interviu de-al meu. Nu mi se pare nepotrivit să v-o enunţ.

„— Pe 5 februarie 1970 a avut loc premiera mondială a filmului *Zabriskie Point*. La o distanţă de două luni, cum apreciaţi evoluţia filmului?

— Un insucces. Gillo [*regizorul Pontecorvo, n. r.*] a spus că greşeala mea a fost să mizez pe şocul unor imagini care nu mai aveau nimic şocant, pentru că

publicul şi le proiecta mental de ani de zile. Se referea evident la scena finală cu exploziile.

— În timpul lucrului la film s-a vorbit mult de colaborarea dumneavoastră cu Pink Floyd. Totuşi fanii lor au fost dezamăgiţi: de ce?

— A fost o altă greşeală de-a mea. În ’69 i-am adus la Roma ca să lucreze la coloana sonoră a filmului. Timp de o lună, zilele lor s-au desfăşurat astfel: dormeau toată dimineaţa, la miezul zilei cineva de la producţie se ducea la hotel să-i trezească, li se aducea prînzul în cameră, repetau, se mutau într-un studio din Cinecittà ca să înregistreze, veneau la mine acasă ca să ascult înregistrările, ieşeau la cină, se întorceau la hotel spre ora trei noaptea. Carlo Ponti era furibund şi s-a enervat şi mai mult cînd a aflat că, dintre cele opt melodii comandate celor de la Pink Floyd, alesesem doar trei şi nici măcar pe cele mai lungi.

— David Gilmour, solistul şi chitaristul, a spus că probabil dumneavoastră consideraţi muzica lor prea puternică şi că vă era teamă că ar putea să domine filmul. Aveţi ceva de comentat?

— Nu. David Gilmour are dreptate. Singura mea consolare este că cel puţin trei piese am pus, în timp ce marelui Stanley nu i-a rămas nimic. Îmi imaginez [*rîsete*] faţa lui la un an după *2001*, cînd BBC a acompaniat aselenizarea din 20 iulie 1969 cu muzica celor de la Pink Floyd…“

A patra mărturie

John Aldiss

Mă numesc John Aldiss, fondatorul şi directorul unuia dintre cele mai calificate coruri clasice din Regatul Unit, Corul John Aldiss. Mi-am petrecut întreaga viaţă dirijînd muzică renascentistă şi barocă, dar probabil voi rămîne în istorie ca dirijor al piesei „Atom Heart Mother“. *Atom Heart Mother*, ca să ne înţelegem, este albumul celor de la Pink Floyd, universal cunoscut ca „albumul cu vaca“.

Iată cum s-a întîmplat.

Spre deosebire de primul, al doilea turneu american al trupei Pink Floyd a fost un mare succes. Şi mai triumfal a fost lungul turneu britanic din ’69,

încoronat cu un concert la Royal Albert Hall alături de Royal Philharmonic. Această consacrare s-a produs în paralel cu abandonul faimei de grup *underground*: îmi imaginez că îndepărtarea lui Barrett a facilitat transformarea, avînd acordul purişţilor timpurii. Simultan, spectacolele lor au devenit tot mai teatrale, cu scenografii complexe, zeci de apariţii şi jocuri de lumini roşu-strălucitoare. Nu e de mirare că, în acest fel, tinerii ambiţioşi au ajuns să compună o piesă pentru cor şi orchestră. Royal Philharmonic doar îi acompaniase – acum era vorba de a compune o piesă originală care să cuprindă vreo cincizeci de instrumente, şi vă asigur că nu e acelaşi lucru. Waters s-a adresat lui Ron Geesin, un compozitor foarte rafinat, însărcinîndu-l să alcătuiască o orchestră: primele neînţelegeri au apărut cînd Geesin şi-a dat seama că, după cei de la Pink Floyd, ideea de orchestră însemna vreo douăzeci de alămuri şi cam atît… Pentru cor, Waters voia „ce-i mai bun“ şi Geesin, din bunăvoinţă, i-a menţionat numele meu. Nu ştiu însă dacă pentru mine a fost o mare afacere, fiindcă pentru întreaga realizare a acelei piese foarte lungi sarcina mea principală a fost să mediez între Waters şi Geesin, în dezacord aproape în legătură cu orice (pornind de la faptul că Geesin ar fi preferat să-l aibă ca interlocutor pe Wright, singurul dintre ei de formaţie muzicală clasică – lucru pe care Waters a reuşit mereu să-l împiedice).

Oricum, ce tip, Geesin acela. N-am mai văzut niciodată pe cineva cu un asemenea talent pentru gafe. Îmi amintesc de gerul care s-a lăsat în studioul de înregistrări odată cînd, în timpul unei pauze, se discuta despre posibilele titluri ale piesei. Gilmour a propus, nu ştiu cît de serios, „The Amazing Pudding“, la care Geesin sare în sus şi exclamă: „La dracu’, dar ăsta este Barrett în stare pură!“. După interminabile clipe de tăcere, Waters se ridică şi şuieră: „Tu n-ai voie să rosteşti numele lui Barrett“, după care a fost clar pentru toţi că pentru ziua aceea repetiţia se încheiase.

Oricum, destinul a făcut ca Barrett să aibă un rol decisiv în alegerea titlului. În primăvară piesa era gata şi, cu toate că fusese cîntată de cîteva ori *live*, încă nu ştiam cum să o denumim. Dar acum era vorba să o înregistrăm pentru noul album care ar fi avut chiar titlul acela. Eram toţi într-o sală de şedinţe la EMI, Pink Floyd, Geesin, eu, Norman Smith, poate şi alţii. Smith, directorul artistic impus de casa de discuri, răsfoieşte o revistă mototolită lăsată pe o măsuţă. La un moment dat exclamă: „Hei, dar aici este o recenzie despre *Madcap*!“. *The Madcap Laughs* era unul din cele două albume realizate de Barrett în acelaşi

an, 1970. Smith citeşte cu voce tare recenzia, un articol care se încheia, mai mult sau mai puţin, astfel: „În fine, după o lungă perioadă de izolare, Syd Barrett s-a întors la creaţie, şi este o coincidenţă deosebită că noul său album a ieşit pe 3 ianuarie, aceeaşi zi în care Mary Sheldon, o muncitoare din Cambridge, căreia cu cîteva luni în urmă i se introdusese un *pace-maker* de ultimă generaţie, l-a născut pe micul Brian, meritînd astfel titlul de mamă cu inima atomică“.

Mamă cu inima atomică, „Atomic Heart Mother“… Waters pune stăpînire pe frază, o repetă de mai multe ori cu jumătate de glas, îi face o şlefuire metrică şi iată titlul piesei şi al albumului, un titlu cu care milioane de persoane şi-au bătut capul… Cît priveşte vaca, pot să vă dau informaţii şi despre ea: se numea Lulubelle a III-a şi trăia cu patru colege la ferma Potter, exact la jumătatea drumului dintre Cambridge şi Londra. A fotografiat-o din zbor Storm Thorgerson în timp ce Wright, care ca de obicei greşise scurtătura, cerea indicaţii. Geesin, doar ca să nu-şi dezmintă faima de gafeur, a spus: „Cinci vaci, ca voi cînd era şi Barrett“.

A şasea confesiune

Omul cal

Tatăl meu se numea Eric Fletcher Waters. A murit la Anzio, pe 18 februarie 1944. Eu, fiul său, cu numele George Roger, ales de el, m-am născut cu 165 de zile înainte de moartea lui. Lumea mă ştie ca Roger Waters, voce, basist şi autor al majorităţii textelor formaţiei Pink Floyd.

Am auzit ce au spus pînă acum colegii mei. Nu vreau să mă pronunţ. Totul este adevărat şi totul este fals. Ceea ce aveam de spus am spus în cîntece, nu degeaba eram numit „Poetul“. Dar un lucru vreau să zic aici, nu ştiu de ce tocmai acesta, dar trebuie… Cînd totul este roz, nu se disting bine contururile obiectelor, cînd totul este fluid, formele evoluează una în alta şi ceea ce pînă acum o clipă era adevăr devine fals, iar falsul devine adevăr… Vă amintiţi *Ummagumma*, dublul album din ’69? Pe el este o joacă de-a mea intitulată „Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict“ şi, dacă se exclude poliloghia finală cu accent scoţian,

este o piesă în întregime instrumentală… Multe animăluţe păroase, dar nimeni n-a înţeles niciodată ce dracu' era un *Pict*, cred şi eu! Nu există, *Pictul*! Dar nu l-am inventat eu, a ieşit din creierul lui… Întrebaţi-i pe psihiatrii dacă nu e adevărat că pe măsură ce mintea este mai tulburată, pe atît sînt mai mici animalele pe care le vede… Cu un tigru încă te mai descurci, dar dacă vezi gîndaci, ţînţari, mormoloci, e sfîrşitul! Cămaşă de forţă! Vai, zic eu, vă amintiţi coperta ultimului său album, muşte, viespi şi furnici desenate de el însuşi… Astfel, cînd a apărut *Pictul* ştiam cine mi-l trimitea. Şi David a înţeles imediat, dar ceilalţi doi chiar nu cred că au făcut-o.

A cincea mărturie

Robert Wyatt

Mă numesc Robert Wyatt, nume de scenă pentru Robert Ellidge, născut la Bristol, pe 28 ianuarie 1945. Am fost fondatorul, vocea şi bateristul de la Soft Machine, un grup care n-a durat mult. Pe 2 iunie 1973, aplecîndu-mă de la o fereastră, după ce băusem prea mult, am căzut de la etajul al treilea: de atunci sînt paralizat de la brîu în jos. Însă prietenii n-au uitat de mine: dacă în concertele lui David Bowie sau David Gilmour aţi văzut un bătrînel într-un scaun cu rotile, bătrînelul acela eram eu.

În '69, cîteva luni bune, Soft Machine a înregistrat pe Abbey Road. Lîngă studioul nostru era unul mai mic care nu era folosit aproape niciodată, dar, într-o dimineaţă, am văzut că semnalul roşu de deasupra uşii era aprins. L-am întrebat pe un tehnician cine e acolo şi acela mi-a spus că era Syd Barrett. Nu-mi venea să cred, Barrett! În zilele care au urmat am văzut din nou lumina roşie, dar atunci cînd într-un studio încă şi mai mare decît al nostru erau cei de la Pink Floyd, care în acea perioadă lucrau la *Ummagumma*, lumina era stinsă. În lunile următoare am constatat că nu existau excepţii: ba ei, ba el. I-am întrebat pe toţi tehnicienii dacă înainte să vină, Barrett cerea informaţii: nu o făcea, dimpotrivă, nici nu-şi făcea programare, apărea şi atît, dar, dat fiind că era Barrett, nimeni nu avea curaj să-l dea afară – astfel, cu condiţia să se descurce fără tehnicieni, îl lăsau să folosească studioul acela semiabandonat. Am întrebat dacă se întîmplase ca, ajungînd şi aflînd că erau acolo foştii lui

colegi, să plece: nu se întîmplase niciodată, Barrett venea numai cînd ei nu erau, ca şi cum ar fi ştiut. Gîndiţi-vă ce tulburat am fost: imaginea acelui băiat slab, singur în studioul acela, intrînd şi ieşind pe ascuns, ca un hoţ… Băiatul acela care ne inspirase şi pe noi, datorită muzicii lui am fondat Soft Machine… Astfel, la primul festival în care sîntem în program cu Pink Floyd, mă duc la Roger şi îi povestesc totul. N-a fost frumos să-i văd lacrimile curgîndu-i, mare şi puternic cum era, dar mi-a făcut şi plăcere, nu ştiu dacă mă înţelegeţi… Oricum, revenindu-şi din emoţie, mă roagă să-i fac o favoare: trebuie să-l ajut pe Syd, oricare ar fi proiectul lui… Îl întreb de ce nu-l ajută ei, îmi răspunde că Nick şi Rick s-ar opune şi că-l cunoaşte pe Syd, văzîndu-i, şi-ar face iluzii că se întoarce la ei, aşa că era mai bine dacă mă ocupam eu, poate lucrînd cu un alt muzician, talentul său se trezea din nou, mi-ar fi fost toţi recunoscători, el, Dave şi, bineînţeles, Syd şi toţi fanii lui…

Ş aşa, l-am ajutat. L-am luat cu mine pe Willie Wilson, care, printr-o ironie a sorţii, fusese basistul lui Dave la Jokers Wild. L-am ajutat la partea tehnică, mai ales, fiindcă pentru restul părea să nici nu asculte ce-i spuneai. Nu pentru că era sigur de ce făcea, dimpotrivă, n-am văzut niciodată pe cineva atît de indecis, pentru fiecare cîntec înregistra cel puţin zece versiuni, unele aproape identice, altele atît de diferite, încît puteau deveni cu totul altceva, şi necazul era că nu se hotăra niciodată, le păstra şi spunea: „Voi alege mai încolo“… Ca să reuşesc să-l fac să termine albumul, l-am convins să-l completeze, sub pretextul bonusurilor, cu dublete… Roger avusese dreptate să mă pună să fac pe îngerul păzitor, altfel albumul acela n-ar fi ieşit niciodată… Nici una dintre acele variante nu se supunea raţiunilor muzicale, ci depindeau toate exclusiv de dispoziţia lui Syd – de aceea nu rezolva niciodată alegînd, pentru că nu era vorba de stări de moment, ci de diverse stări ale minţii sale disociate, aşa încît pentru el a alege însemna să pună toate personalităţile sale una împotriva alteia. Cînd i-am mărturisit lui Roger, a mormăit: „Ştiu bine, ştiu bine…“

Oricum, într-un fel sau altul, am ajuns la capăt, s-a întîmplat şi pentru că Roger şi Dave s-au oferit să producă albumul din banii lor, a fost foarte frumos din partea lor, doar ca să vă faceţi o idee cum era Syd Barrett, depusese tot efortul acela pentru a face un disc şi nu avea producător! Iar pentru mine, care descopăr asta abia la final, a fost un miracol că n-am făcut atac cerebral! Desigur, Syd rămăsese de formă cu Blackhill, dar cînd Jenner şi King au propus albumul casei EMI, au auzit cum li se rîde în faţă, ar fi trebuit să-l vedeţi pe

Roger! A izbucnit violent la directorul general, golind pe masă o geantă de voiaj plină cu teancuri de bancnote, *The Madcap Laughs* trebuia făcut şi s-a făcut!

Vreau să închei această scurtă mărturie cu o anecdotă. Aveţi în minte coperta de la *Madcap*? Cu o podea vopsită în dungi roşii şi albastre şi Syd, pe vine, într-un capăt lîngă o vază cu flori ofilite? Ei, fotografia aceea i-a făcut-o Mick Rock şi, cu două zile înainte, Syd vopsise podeaua special pentru acea ocazie, numai că, începînd din partea cu uşa, vopseşte, vopseşte şi rămîne prizonier în colţişorul opus, ca într-o caricatură umoristică… Mai întîi a aştepat să se usuce podeaua, apoi, după două ore, a început să ceară ajutor şi, în cele din urmă, văzînd că nu venea nimeni, s-a hotărît să meargă peste vopseaua neuscată… Ştiu asta pentru că atunci cînd Rock s-a dus acolo pentru fotografie, se vedeau clar urmele, aşa că l-a întrebat ce se întîmplase: Syd i-a povestit, implorîndu-l să nu încadreze urmele acelea pentru că nu voia să facă impresie proastă… Bietul Syd, cu tălpile picioarelor mîzgălite în culorile Union Jack!

A şasea mărturie

Alan Parsons

Mă numesc Alan Parsons, m-am născut la Londra pe 20 decembrie 1948. Experienţa mea profesională ilustrează perfect următoarea problemă: e mai bine să participi la o acţiune foarte mare rămînînd în spatele cortinei sau să fii protagonistul unei acţiuni mediocre? Iulius Cezar spunea mai bine primul într-un sătuc, decît al doilea la Roma, dar, după atîţia ani, nu mai sînt atît de sigur de asta.

Am început ca tehnician de sunet, dar, datorită talentului meu, am devenit mult mai mult: ceva asemănător cu un director de sunet sau, cum au avut amabilitatea să mă desemneze, inginer de sunet. În această calitate am lucrat cu cei mai mari muzicieni ai timpului meu; ca să mă limitez la cei mai buni, cu Beatles şi cu Pink Floyd. Apoi am decis să fac saltul şi să fondez Alan Parsons Project. Fiecare să creadă cum i se pare mai bine.

Acum am fost convocat ca să vorbesc despre ceea ce este considerată, de cei mai mulţi, capodopera celor de la Pink Floyd. Iată ce mi se pare interesant

să spun.

Încurajaţi de succesul cu *Atom Heart Mother* şi *Meddle*, Pink Floyd, adică Roger, a decis să ţintească şi mai sus şi să realizeze un album tematic. Prin decizia imposibil de contestat a lui Roger această temă ar fi fost nebunia sau, cum se spunea pe-atunci, alienarea. De-atunci relaţia lui cu Rick a început să se strice. Rick, care nu era un prost, a înţeles imediat că în spatele acelei teme era umbra lui Syd, dar n-a avut niciodată curajul să o declare deschis: s-a limitat să spună, în două sau trei discuţii, că alegerea aceea i se părea de „prost gust“ şi, bineînţeles, nimeni nu a sesizat insinuarea. Şi sigur că existau semnale, cînd, de exemplu, în „Brain Damage“ Roger scrie că nebunul este pe pajişte, apoi pe *hall*, pe urmă în capul lui şi, la final, că este cineva în creierul său, dar nu e vorba despre el însuşi, mai limpede de atît…

Un alt dezacord a apărut între cei doi cînd s-a descoperit că, exact cu un an înainte, titlul *The Dark Side of the Moon* fusese folosit de Medicine Head, un grupuleţ despre care n-am mai aflat nimic. Roger, care era foarte mîndru de acel titlu, a hotărît să ignore ştirea, în timp ce Rick, cu scrupulozitatea lui tipică, susţinea că trebuia să găsească un alt titlu, de exemplu *Eclipse*. A fost nevoie să se ajungă la votare: Roger şi Dave erau pentru *Dark Side*, Rick şi Nick pentru *Eclipse*. Atunci Roger, foarte calm, se întoarce spre Nick şi îi spune: „Ştii cîţi baterişti ca tine găsesc?“. Morala, la votarea următoare, trei la unu pentru *Dark Side*.

Despre disc nu vă spun nimic fiindcă ce se mai poate spune despre un album care a rămas în clasament din 1973 pînă în 1988, pentru 724 de săptămîni, *şapte sute douăzeci şi patru*, care fac fix cincisprezece ani, şi a ieşit numai cînd legiuitorii de la *Billboard* au decis să limiteze clasamentul la ultimul deceniu? Lucruri incredibile! Sau poate că nu, ceva preţios pot să vă dăruiesc. Aveţi în minte acutele lui Clare Torry în „Gig“? Nu era nevoie de maliţiozitate ca să te gîndeşti la un orgasm, ba la o serie considerabilă de orgasme, să observi că nimeni nu-l intuise în acel sens, a fost ceva care a apărut de la sine, fără nici o sesiune de repetiţii… Ei, după ce s-a terminat înregistrarea, Clare a venit în cabina de regie să-şi ceară scuze faţă de mine şi Rick că „s-a lăsat luată de val“… „Dar, dragă copilă“, i-am spus, „tu vei fii norocul acestui disc!“ Atunci ea, roşind, a bolborosit ceva nedesluşit despre senzaţia de a fi posedată, apoi şi-a acoperit ochii cu mîna şi a plecat. N-am mai văzut-o niciodată.

A şaptea mărturie

Peter Watts, Alan Parsons (2)

În realitate, numai eu, Alan Parsons, depun mărturie formal, pentru că Peter a murit în 1975 cînd fiica lui, Naomi, avea numai şapte ani. Tehnician-şef încă din 1967, Peter a fost promovat *road manager* chiar cu ocazia lansării albumului *Dark Side* şi a turneelor legate de acesta (în paranteză fie spus, rîsul delirant cu care se deschide albumul este al lui). În noua sa funcţie, nimeni n-ar fi ştiut mai bine ca el în ce măsură Pink Floyd pătrunsese deja pe firmamentul starurilor de primă mărime. Pentru fiecare interpretare *live* a albumului *Dark Side*, îmi spunea Peter cu o urmă de perplexitate, era nevoie de cel puţin cincisprezece-optsprezece TIR-uri arhipline cu toate drăcoveniile: difuzoare gigantice, amplificatoare, sintetizatoare, kilometri de cabluri, o duzină de console, maşinării nemaivăzute pentru a distorsiona sau a pulveriza sunetele, un dispozitiv special pentru a crea efectul dispariţiei treptate a imaginii în altă imagine, o orgă autentică din secolul al XVIII-lea, cufere de benzi magnetice care înregistrau orice tip de zgomot şi sunetele a cel puţin o sută de animale, maşini fumigene, sute de reflectoare cu mii de filtre colorate, un echipaj niciodată sub 80-90 de membri, fără să mai punem la socoteală serviciul de ordine, cinci sau şase coriste, coruri de copii, muzicieni de *back-up*, arhitecţi şi tîmplari însărcinaţi cu montarea scenelor, pictori, croitori, coafori, machiori, patru sau cinci hoteluri blocate de fiecare dată, avioane care trăgeau după ele inscripţii, baloane, siluete, aruncau zeci de mii de fluturaşi, poliţia obligată să blocheze cvartaluri întregi, legiuni de fani fără bilet dispuşi să fie jumuliţi de speculanţi, în fine, un adevărat circ ambulant. Nici Beatles, nici Stones, nici Queen n-au ajuns niciodată la atît de mult. *Nimeni* n-a ajuns niciodată la atît de mult. Şi lucrul cel mai impresionant era că la fiecare nou concert se simţeau obligaţi să facă mai mult: la un moment dat, după mai bine de un an de cînd duceau spectacolul prin toată lumea, au plantat în fundul scenei un ecran circular cu diametrul de doisprezece metri, pe care se proiecta orice; la Pittsburgh au ridicat pe cer o piramidă enormă cu latura de treizeci de metri susţinută integral de un balon cu heliu, pentru tot turneul *Wish* sfîrşitul spectacolului era anunţat din zbor de două avioane autentice Spitfire, aflate foarte jos deasupra mulţimii… Şi porcul? Ştiţi cît era de mare porcul zburător de la *Animals*? Paisprezece metri pe nouă! Comandat acelei firme germane care

construise Zeppelinurile! Deja nu mai ajungeau TIR-urile, era nevoie de autobuze cu burduf şi de autocamioane, escortate de motociclete cu inscripţia „Transport special“… Şi nu s-au mai oprit. Pentru turneul *The Wall* totul a fost mărit, multiplicat, potenţat: în timpul fiecărui concert era ridicat din blocuri de carton un zid înalt de şaisprezece metri şi lung cît scena, obiecte enorme gonflabile planau din înălţimile teatrului, dispozitive speciale amplasate sub fotolii dădeau publicului senzaţia de cutremur… Pentru *Momentary Lapse of Reason*, cînd deja Roger plecase, au revenit la concertele susţinute pe cele mai mari stadioane din lume, motiv pentru care a fost proiectată o structură metalică de 400 de tone, cine vrea să-şi facă o idee, să vadă filmările concertului susţinut pe o insulă plutitoare construită special în faţa Palatului Dogilor din Veneţia, pe 15 iulie 1989, cînd, din cauza decibelilor, s-au prăbuşit sute de fragmente de arhitectură antică, s-au spart vreo optzeci de ferestre şi s-au desprins 342 de plăcuţe de mozaicuri bizantine… Mi-a spus David că, după mulţi ani, cînd s-a întors la Veneţia cu familia lui pentru o scurtă vacanţă, a auzit într-o cîrciumă doi bătrînei care încă vorbeau de „nenorociţii ăia de pinfloizi“ ca despre nişte huni… Şi supunîndu-se unei legi datorită căreia nu puteau decît să crească, pentru turneul cu *Division Bell* s-a înlocuit vechea structură cu o enormă boltă semisferică cu greutatea de 700 de tone, s-a adăugat ecranului o sferă, s-au dublat fumigenele, gheaţa uscată, farurile, laserele, baloanele, iar pentru promovarea turneului în America, Storm a pus să fie decorat un dirijabil adevărat – acum era nevoie de cincizeci de autocamioane, echipajul ajunsese la 300 de membri, pentru călătoriile lungi se închiriau trei Boeing-uri 747, în fine, ceva care mie îmi amintea de Sisif, să demontezi şi să remontezi… mai ales ceva nesănătos, sub sclipirea comercială…

După Peter, atîta gigantism se putea naşte numai dintr-o profundă angoasă: ideea lui, la care subscriu pe deplin, era că Roger, şi pe urmele lui toţi ceilalţi, probabil avea o durere de anihilat cu lovituri de *grandeur*. Cunoscînd bine obsesia lui pentru moartea tatălui în război, Peter nu credea că trebuie să aprofundeze problema şi, desigur, acţiuni ca *The Final Cut* par făcute special ca să-i dea dreptate. Şi totuşi Peter era cu ei din ’67, deci dacă mă prindeam eu, pe el de ce nu-l fulgera nici o bănuială? Cum e posibil să nu facă legătura între acea maşinărie de mastodont şi acel întreg vacarm cu intenţia disperată de a pune sub tăcere vocea unui băiat care pe ei îi învăţase totul?

A şaptea confesiune

Omul pisică (3)

Aproape toţi consideră *Dark Side* albumul nostru cel mai bun: dacă însă îl veţi întreba pe Roger vă va spune *The Wall*, în timp ce eu… da, cred că pînă la urmă aş alege *Wish You Were Here*, mai ales pentru prima secvenţă din „*Shine on You Crazy Diamond*“. Această secvenţă este legată de un episod teribil. 5 iunie 1975, studiourile de pe Abbey Road. Tocmai înregistrăm versiunea definitivă a piesei cînd vedem dincolo de geamuri un tip straniu: gras, complet chel, spre patruzeci de ani, înfofolit într-o haină enormă pe sub care se ivea un şorţ de îngrijitor. Un om de serviciu, mă gîndesc, apoi însă îmi dau seama că şi personalul EMI îl priveşte curios. Îi întrebăm pe tehnicienii noştri: nu l-au mai văzut niciodată pînă atunci, cineva propune să chemăm Paza. Ştiam din experienţă cît puteau să fie de periculoşi fanii, dar acela nu avea deloc aerul unui fan: părea mai degrabă un lucru, un obiect uitat acolo de scenografi.

Cel mai nervos dintre toţi era Roger, care, într-adevăr, cu un gest imperios, a ordonat suspendarea înregistrării.

— Hei, Rog, îi spune Nick, ai un vizitator de pe partea întunecată a Lunii.

Într-adevăr, părea tocmai fugit dintr-un spital psihiatric, în iunie cu haina aceea foarte groasă şi cu sprîncenele rase… Roger e gata să sară la gîtul lui Nick, însă rămîne nemişcat, toţi rămînem nemişcaţi, pentru că individul, cu braţele atîrnîndu-i ca o marionetă, a început să salte, unduindu-se încet de la dreapta la stînga. Nu ştiu de ce, dar era o situaţie insuportabilă; părea că dintr-un moment în altul o să explodeze totul. Astfel, Rick iese din sală şi îl vedem vorbind cu omul acela de partea cealaltă a sticlei. Cînd intră înapoi, e alb ca o fantomă. Acela, ne spune el, este Syd.

Syd! Şi exact în timp ce înregistram *acea* bucată! Fără păr, cu cel puţin patruzeci de kilograme în plus, el care era cel mai slab dintre noi toţi! Syd, cîrlionţii lui minunaţi… Eu şi Roger nu-l mai văzuserăm de cinci ani, ceilalţi, de şapte, dar să nu-l recunoaştem! Nu-mi amintesc bine ce s-a întîmplat apoi fiindcă plîngeam toţi, ştiu că l-am invitat înăuntru şi i-am pus să asculte prima secvenţă din „*Shine on…*“. Era o căldură infernală, dar el şi-a ţinut haina pe el, ba, cînd Roger a făcut gestul de a i-o desface, s-a strîns în ea şi mai mult, cu privirea unui animal vînat. Eu ascultam muzica şi în timpul acesta îl priveam: mi se părea imposibil ca fiinţa aceea stinsă şi Diamantul din text să fie aceeaşi

persoană – şi, de fapt, nu erau. În orice se transformase, acela nu mai era Syd. Syd al nostru ar fi acompaniat bucata mişcîndu-şi degetele prin aer ca şi cum ar fi cîntat la o chitară invizibilă, în timp ce individul acela continua să se legene ca un cactus biciuit de vînt în deşert. Şi totuşi, la sfîrşit a fost o clipă, doar o clipă, în care am avut impresia că vechiul Syd se întorsese: s-a întîmplat cînd, la finalul piesei, Roger l-a întrebat ce credea, iar el, schiţînd pentru prima dată un zîmbet, ne-a spus exact aceste cuvinte:

— Ei, băieţi, dacă chiar vreţi să ştiţi, mi se pare puţin depăşit.

Puţin depăşit! Nouă! Am fost atît de fericit de acel răspuns, că încă şi acum, de fiecare dată cînd cineva este entuziasmat de „*Shine on…*“, nu pot să nu repet cuvintele lui Syd… Distrus de acid, şi încă cel mai ironic dintre noi toţi puşi laolaltă, Syd, ah, Syd!

A unsprezecea lamentaţie

Sid Barrett

Imediat, pentru a evita confuzia, uitaţi-vă la *i*. Este litera *i*, nu *y*. Sid, prescurtare de la Sidney. În mica mea lume eram o celebritate: acum, că el m-a înghiţit, nu mai sînt nimic. Consultaţi imensa bibliografie despre Pink Floyd – sunetul meu nu apare aproape niciodată sau se bucură cel mult de două rînduri laconice. Eram un baterist din Cambridge, cîntam în fiecare vineri seară la Riverside Jazz Club; îmi spuneau „Sid the Beat“. La începutul anilor ’60 împlinisem de puţin timp patruzeci de ani: un bătrînel, pentru băiatul acela slab care venea mereu să ne asculte. Într-o nenorocită de seară, unul dintre cei prezenţi îl întreabă cum îl cheamă, şi acela, foarte timid: „Roger Barrett“. Un alt Barrett! Lucrul acesta produce, cine ştie de ce, o mare veselie şi, de atunci, se găseşte mereu cîte cineva care-i oferă o bere şi îi spune Sid. Astfel, la Cambridge încep să fie doi Sid Barrett, pînă cînd acela a devenit suficient de cunoscut pentru a face necesară o distincţie, şi iată explicaţia pentru Syd. Nu cred că l-a ales el, oricum, nu contează, pentru că de atunci eu am încetat să exist.

Prima interogaţie

John Gordon

Pînă unde se întinde memoria mea, am fost mereu alături de Syd. Am crescut împreună, am mers la şcoală împreună. I-am fost alături cînd a început să cînte, cînd a creat Pink Floyd, cînd a înnebunit. Sînt Johnny, prietenul lui din copilărie. Astăzi mă întreţin făcînd pe iluzionistul la tîrguri şi petreceri: numai în orfelinate muncesc gratis, poate fiindcă atunci cînd reuşesc să-i fac pe acei copii să rîdă, revăd zîmbetul lui Syd.

Dar voi nu sînteţi copii şi acum aveţi parte de lamentaţia mea. Iat-o.

Nici unui personaj al muzicii rock nu i s-a adus un omagiu atît de frumos de către foştii lui colegi ca lui Syd Barrett. Prima secvenţă din „*Shine on You Crazy Diamond“* şi *Wish You Were Here* sînt cele mai intense manifestări ale geniului celor de la Pink Floyd. Tocmai de aceea sînt foarte furios, da, pentru că mă întreb în continuare ce nevoie era să distrugă totul declarînd că acele bucăţi n-au fost compuse pentru Syd… Incredibil, nu?, dar aşa e. Citiţi puţin autobiografia lui Nick, ascultaţi cîteva interviuri date de Roger şi apoi spuneţi-mi dacă nu e ceva scandalos. După ei, întregul album se concentrează pe tema absenţei şi a regretului, fără nici o aluzie specială: poţi, întreb, poţi susţine un astfel de lucru fără să te înghită pămîntul?

Noi, care nu înţelegem toate dedesubturile, am obiectat că porecla lui Syd era „Crazy Diamond“: Roger însuşi a spus că identificarea populară a făcut-o să devină porecla sa *după* acea piesă. Identificare populară! Am răspuns că, după cîntecul lui John Lennon, diamante şi LSD însemnau acelaşi lucru şi că Syd nu avea sigur nevoie să aştepte anul 1975 ca să fie asociat cu diamantele: ni s-a răspuns că, scriind acea piesă, nici unul dintre ei nu s-a gîndit nici măcar o secundă la Beatles – păcat că în „Let There Be More Light“, cîntecul care deschidea *A Saucerful of Secrets*, era explicit citat cîntecul celor de la Beatles. Am arătat, în plus, că în prima secvenţă de la „*Shine on…*“ personajul căruia i se adresează cu „tu“ este descris nu numai ca „legendă“ şi „martir“, cuvinte care deja *impun* fantoma lui Syd, ci este numit şi *piper*, iar *The Piper at the Gates of Dawn* este un album aproape în întregime scris de Syd. Ei bine, s-a pretins că motivaţia acelor trimiteri ar consta în faptul că Syd era prototipul ideal al celui care „lipseşte“ şi care „trezeşte regret“… Ne-am resemnat cumva? Am adus în atenţie faptul că versurile despre lumina ciudată a ochilor care

păreau găuri negre descriau exact ceea ce Syd devenise începînd cu 1968. Nu numai el, nu numai el, au avut curajul să comenteze…

Şi *Wish You Were Here*, pe care în autobiografia sa Nick a avut neobrăzarea să o facă să treacă drept un discurs al celor de la Pink Floyd către… ei înşişi? „În timpul acelor înregistrări nu ne doream deloc să fie acolo“, a scris el, „dar cît am fi vrut să vrea să fie acolo“! Săracii! Ca şi cum titlul acelei piese n-ar răspunde, ideal, unui vers dintr-un cîntec de-al lui Syd intitulat „Dark Globe“, un vers sfîşietor şi ironic cu care Syd întreba dacă lor nu le lipsea nici măcar puţin… Şi Roger? „Ajunsesem la o asemenea disociere, încît starea lui Syd era deja emblematică pentru a noastră“… Ascultîndu-l pe el nici măcar acel „lunatic“ din „Brain Damage“ n-ar fi Syd, ci un neghiob oarecare văzut pe pajiştea de la King’s College din Cambridge în timpul concertului din 12 iunie 1968, o amintire într-adevăr impresionantă…

Scuzaţi-mă, trebuie să iau un lighean ca să vomit puţin… iată… Sărim direct în 1994, anul în care Storm Thorgerson a turnat un film ca să-l proiecteze pe ecranul lor imens în timpul interpretării suitei „*Shine on You Crazy Diamond*“. Acolo se vede un fel de dublură a lui Syd care, în plină cîmpie, trece dincolo de o uşă metafizică, ajungînd într-o altă lume, o lume *foarte* psihedelică unde dublura noastră se trezeşte cu o portocală în mînă, o prună şi o cutie de chibrituri, adică exact aceleaşi obiecte pe care, *în prezenţa mea*, Syd le-a ţinut neîntrerupt în mînă, ore în şir, cu ocazia primei sale experienţe psihedelice, mai clar de atît… La vremea aceea Roger deja plecase, aşa că să-l batem la cap pe Dave. „Vreţi ca acela să fie Syd? Bine, e Syd, sînteţi mulţumiţi?“ Nu ne putea trata aşa, nu el, aşa că mergem la Rick, şi Rick scoate vechea poveste că mai întîi este „*Shine on…*“ şi apoi identificarea cu Syd, deja atît de cunoscută, încît să fie, în mod legitim, utilizabilă într-un film ca acela. Îndoiţi de dezgust, batem la uşa lui Nick, iar bateristul completează tabloul spunîndu-ne că filmul a fost făcut de Storm, să-l batem la cap pe el. Am renunţat, noi, prieteni de la începutul începutului? Iată-ne la Storm, care ne dezvăluie că n-a făcut niciodată nimic fără ca mai întîi să se pună de acord cu ei. Ei! Reticenţi şi neruşinaţi, şi totuşi este evident că albumul acela a putut să se nască numai dintr-o mare iubire, aşa că de ce să retractezi, de ce să te încăpăţînezi pretinzînd că momentul cel mai explicit al unui omagiu neîntrerupt vorbeşte nu atît de absenţa lui Syd, cît de a lor? Este posibil să se simtă atît de goi pe dinăuntru şi, în acelaşi timp, să scrie cîntece atît de frumoase? Şi ce vrea

să însemne absenţi, absenţi faţă de ei înşişi sau invers, atît de absorbiţi în ei înşişi încît să fie absenţi din lume? Sau absenţi faţă de Syd? Dar poţi să-i lipseşti unuia care este el însuşi absent?

În 2001, cînd Dave şi Roger au discutat foarte atent antologia lor, totul a revenit la normal, pentru că, în sens invers cronologic, acel album dublu începe cu „Astronomy Domine“ şi se încheie cu „Bike“, adică aceleaşi cîntece cu care începea şi se termina *Piper*… Pînă atunci, pentru o vreme, e ca şi cum le-ar fi fost teamă… dar teamă de ce?

De Syd?

A opta mărturie

Julian Lennon

Mă numesc Julian Lennon şi voi rămîne pentru totdeauna fiul lui John. Cînd ai un anumit tată, e deja mult să rămîi fiu…

Oameni meschini au scris că la înmormîntarea lui n-am plîns pentru că nu-l iubisem niciodată. Adevărul este că n-am plîns pentru că Mark Chapman n-a omorît pe nimeni: tatăl meu a murit exact în momentul în care a întîlnit-o pe japoneză… Oricum, nu din cauza asta m-am simţit incomod, ci a desenului. Nu este mult de spus. Tatăl meu a scris „Lucy in the Sky with Diamonds“ în ’67: pînă şi copiii ştiau că singurul sens al acelui titlu era că iniţialele celor trei substantive formau sigla LSD, dar cînd a avut loc procesul, marele John n-a avut curajul să recunoască asta în faţa judecătorului şi a inventat povestea cu desenul. A spus că titlul îi fusese inspirat de un desen pe care-l făcusem eu la grădiniţă, un desen cu creioane colorate în care se vedea o fetiţă mergînd pe un cer plin de steluţe. Eu i-aş fi explicat că acele steluţe erau diamante şi că fetiţa era o colegă de-a mea care se numea Lucy Moore. Bineînţeles, eu eram prea mic ca să fiu interogat de judecător, aşa că a fost suficientă depoziţia sa. Păcat că desenul acela nu s-a găsit niciodată şi nu-i de mirare: n-a existat niciodată.

A noua mărturie

Peter Dockley

Dacă vreunul dintre voi era prezent la concertul din 14 aprilie 1969 la Royal Festival Hall, îşi va aminti că la un moment dat a apărut pe scenă un monstru marin dotat cu nişte organe genitale enorme, din care era împroşcată apă gălbuie peste spectatorii îngroziţi-extaziaţi din primele rînduri. Eram eu, vechiul coleg de farse de la Politehnică, mereu gata să fac pe bufonul pentru ei.

După doi ani, pe 15 mai 1971, a avut loc dezastrul de la Crystal Palace Bowl. Cu cîteva zile înainte de concert, primesc un telefon de la Roger care-mi spune că în faţa scenei este un mic lac şi că eu trebuie să pregătesc ceva de ascuns în el, ceva care în toiul spectacolului va trebui să iasă la suprafaţă brusc. Astfel inventez acea faimoasă caracatiţă imensă, cu un sistem de cabluri ca să o ancorez pe fund şi să-i dau drumul la momentul dorit. Efectul a fost extraordinar, păcat că împreună cu caracatiţa au început să plutească la suprafaţă vreo mie de peşti morţi. Din cauza spaimei, din cauza scurgerii de gaze otrăvitoare care umflau caracatiţa, de la o descărcare electrică, de la decibeli – nu s-a stabilit niciodată. Oricum, un spectacol îngrozitor – şi, cu toate discuţiile care au avut loc, nimeni care să-şi fi amintit că pentru *Madcap Laughs* Syd scrisese un cîntec intitulat „Octopus“…

Cu un an înainte fusese vaca din *Atom* (vacă ce nu exclude diferite păsări în fotografii şi în texte), după vreo cîţiva ani a fost albumul denumit *Animals*, cu cîntece ale căror titluri se refereau la cîini, oi şi porci, mai ales la porci.

S-a presupus mereu că cei de la Pink Floyd s-au folosit de acele animale ca să atace violent obtuzitatea şi filistinismul Angliei din acei ani: în realitate, pot să vă spun că pe ei animalele îi interesau ca atare. Să luăm, de exemplu, porcul. Pentru copertă şi pentru turneul cu *Animals*, Storm Thorgerson a conceput faimosul porc umplut cu heliu: dar de ce au continuat să se folosească de acel porc şi pentru albumele următoare, pînă şi după despărţirea de Roger? Dave nu era cu siguranţă genul care să se mulţumească doar cu aceste găselniţe, şi totuşi şi el a porcit şi a porcit, ajungînd în anii ’80 şi ’90 să multiplice în concert numărul de porcine zburătoare, pînă cînd, fiecare pe cont propriu, Roger şi Dave au transformat porcul acela într-un vier gigantic cu faruri de automobil în locul ochilor…

Şi Mademoiselle Nobs? Cine a văzut filmul *Pink Floyd at Pompeii* ştie despre ce vorbesc, despre acel collie care schelălăie în ritm cu muzicuţa lui

Dave şi chitara lui Roger: cum poţi să faci un cîine să cînte în felul acela este un mister… Şi, dacă ascultaţi cu atenţie, veţi recunoaşte acelaşi sunet într-o melodie de pe *Meddle* intitulată „Seamus“…

Şi animăluţele care sapă împreună cu acel misterios *Pict*? Şi vietăţile de baltă din „Grantchester Meadows“? Şi păsările de noapte şi „creaturile umflate şi tîrîtoare“ din „*Narrow Way*“? Ascultaţi din nou în întregime *Ummagumma*: e numai un cîrîit, un şuierat, un foşnit, parcă ar fi într-o grădină zoologică şi frumuseţea e că nu par sunete preînregistrate, parcă acele creaturi intervin direct în muzică, pe viu, ca toate celelalte ciripitoare din „Cirrus Minor“, un cîntec scris pentru un film…

Dar ar fi de-ajuns coperta de la *A Momentary Lapse of Reason*, toţi şi-o amintesc datorită acelor 800 de paturi de spital aliniate pe o plajă, dar puţini observă că în fundal, pe partea dreaptă, între paturi şi mare, sînt cinci cîini mari culcaţi. Uitaţi-vă bine la ei şi spuneţi-mi dacă nu par nişte cîini infernali, *cinci* cîini infernali… Şi, într-adevăr, pe albumul acela este un cîntec intitulat „The Dogs of War“, în „Yet Another Movie“ este un cal, în „Learnig to Fly“ Dave vorbeşte despre aripile lui ca şi cum ar fi o pasăre: şi cum răspunde Roger? Introducînd în *Pros and Cons* un cîine, o vulpe, un şoim, un măgar şi chiar şi pe Winnie the Pooh, iar în *Radio K.A.O.S.* o grămadă de peşti şi crustacee şi vocea altui cîine; în fine, punînd o gorilă pe coperta de la *Amused to Death*, şi în texte o menajerie de lupi, cîini, pisici, hiene, măgari, păsări, insecte de orice fel…

De altfel, de ce să fii surprins? Aveţi în minte chipurile lor, nu? În ce-l priveşte pe Syd, ei… „The Piper“ era el, şi ce fac flautiştii? Duc după ei şoareci, copii, creaturi vii… Al doilea cîntec de pe *The Piper* vorbeşte despre o „inexplicabilă“ pisică siameză care se numeşte Lucifer, penultima dintr-un şir de sperietori, înconjurată de şoareci şi de păsări, în „Matilda Mother“ este o acvilă, în „Flaming“ un unicorn, „Bike“ se termină cu fîlfîitul unei gîşte înnebunite… Şi, la fel, în single-ul „Julia’s Dream“ pe cine întîlnim? Nici mai mult nici mai puţin decît un tatu… Pe lîngă insectele de pe coperta de la *Barrett*, albumele lui Syd colcăie de şoareci şi de pisici, de boboci de gîscă, peşti, cai, omizi, leoparzi, vrăbii, şi apoi grizzly, ratoni, veveriţe, antilope, muşte, ca să nu mai vorbim de acel „efervescent“ elefant şi de acea haită de lupi care apare în ceaţă împreună cu un vîrtej de diamante şi de bîte… şi aş putea continua cu alte antilope în deschiderea de la *Saurceful*, cu corbii şi fluturii din *More*, cu cele cinci specii diferite de păsări zburătoare din *Meddle*,

cu pescăruşii, cîrtiţele şi ogarii din *Obscured by Clouds*, iepurele din „Breathe“, tigrii şi cîinii din *Final Cut*, „numărul mare de mici creaturi“ ascunse în iarbă în „High Hopes“… Dar oamenii-animale? Judecătorul-vierme care-l condamnă pe Pink la finalul din *The Wall*? Cît mai trebuie să continui? Ce vă trebuie ca să vă convingeţi că dedesubt e ceva important, ceva ce a pornit de la Syd?

Al doilea raport

Creanga de aur

… iar dacă cineva atingea un porc devenea impur pentru tot restul zilei. Unii spuneau că acest lucru se întîmpla din cauză că porcii sînt murdari, alţii, din cauză că sînt sacri. Această deosebire de păreri arată o stare de confuzie a gîndirii religioase, în care ideea de sfinţenie şi cea de lipsă de curăţenie nu erau precis diferenţiate, ambele fiind amestecate într-un fel de idee nebuloasă căreia îi dăm numele de tabu […]. Atitudinea evreilor faţă de porc era tot atît de ambiguă ca şi cea a sirienilor păgîni faţă de acelaşi animal. Grecii nu au putut decide dacă evreii adorau porcul sau îl detestau […]. În Egipt, în timpurile istorice, porcul ocupa aceeaşi poziţie nedefinită ca în Siria şi Palestina […]. Dar o dată pe an egiptenii jertfeau porcii Lunii (şi lui Osiris) şi nu numai că îi jertfeau, ci şi mîncau din carnea lor, deşi în nici o altă zi a anului nu i-ar fi jertfit şi nici nu le-ar fi gustat carnea.[1]

A douăsprezecea lamentaţie

Alan Parker

Alan Parker, regizor. Dacă-mi analizez filmografia, singurul titlu cu care pot într-adevăr să mă mîndresc este *Pink Floyd. The Wall*. Atunci, de ce să mă lamentez? Pentru că nu ştiu ce am făcut – revăd filmul şi tot mai mult am impresia că am căzut într-o capcană.

Sigur că fenomenul se născuse sub cu totul alte semne. Odată ieşit albumul în ’79, a avut loc un lung turneu, aşa că am realizat filmul abia între ’81 şi ’82.

Integral rodul minţii lui Waters, *The Wall* a devenit în curînd ceva personal. În calitate de regizor, de coscenarist şi de coproducător am obţinut de la Waters deplină libertate: ba mai mult, dacă nu era absolut necesară prezenţa lui, nici măcar nu-l lăsam să se apropie de platou. Într-o zi, Gilmour mi-a spus că nu credea că poate exista pe lume cineva care să ţină sub control nemăsuratul ego al lui Waters: într-adevăr, un mare compliment.

Waters, la rîndul lui, luase deja măsurile pentru a-l da afară pe Wright, promiţîndu-i cota lui de redevenţe ca să plece. Wright, care nu suporta autoritarismul lui Waters şi nu mai putea să audă vorbindu-se despre tatăl ăsta mort în timpul războiului, a acceptat de bună voie, fără ca ceilalţi doi să mişte un deget. Ciudată situaţie, nu? Astfel, în cele din urmă, artistul cu care am lucrat cel mai mult a fost Gerald Scarfe, autorul desenelor animate şi al obiectelor gonflabile. La început dispuneam de un material infinit: gîndiţi-vă că în vederea filmului aproape fiecare concert al turneului fusese filmat integral, în trei dăţi de mine personal. Pentru Waters filmul era deja acolo: după el, ar fi trebuit să mă limitez la alegerea celor mai bune părţi şi să le montez alternînd cu animaţiile lui Scarfe. Însă eu nu eram acolo ca să realizez un „film-concert“: aveam în minte un film adevărat, un film unic în felul său, un mare film. Şi, sincer, cred că *The Wall* este aşa. Doar dacă… tocmai… nu mai ştiu ce poveste spun, cam grav pentru un regizor, nu?

Oricum, îl conving pe Waters să stea cuminte şi decid să o iau de la zero: reconstruiesc totul în studio, convoc mii de figuranţi, îi oblig pe membrii Pink Floyd să reînregistreze toate piesele şi chiar să compună una nouă, însă intervenţia cea mai îndrăzneaţă a fost alegerea lui Bob Geldof pentru rolul protagonistului. Se presupunea în aşa măsură că Pink va fi interpretat de Waters, încît, atunci cînd mi-am anunţat decizia, li s-a părut de necrezut. Ar fi trebuit să vedeţi faţa lui Waters! Vă asigur că puţine persoane pe lume inspiră teamă cînd se enervează, ca Waters, şi totuşi l-am biruit. Sau aşa, sau nici un film. Şi, dat fiind că erau deja băgate cîteva milioane de lire sterline, s-a făcut cum am vrut eu. Ce-o mai fi rîs Gilmour!

Dar să trecem mai departe… Povestea lui Pink este povestea unui star rock care, în timpul unui turneu, are o cădere psiho-fizică datorată, pe lîngă diverse abuzuri, crizei sale conjugale. Şi Roger divorţase de cîţiva ani de prima lui soţie. Traume mai grave trăieşte după moartea tatălui său care are loc în timpul războiului: şi toţi cunosc obsesia lui Waters pentru acest subiect. Printre

personajele cele mai rele din film sînt profesorii şi profesoarele – şi cruciada împotriva despotismului didactic era o veche idee fixă a lui Waters. Pînă aici, nici o îndoială că este vorba despre o poveste autobiografică. Chiar şi atunci cînd Pink se transformă într-un tiran, cu legiuni de fanatici pe urmele lui, de parcă l-ar fi însufleţit tocmai lucrurile care îi fac atît de rău, nimeni nu poate să nu se gîndească la rolul lui Waters ca lider al grupului Pink Floyd. Dar oare onestitatea intelectuală a lui Waters i-ar fi permis să ajungă la o reprezentare a sa ca nazist? Într-un film care se dorea a fi un imn dedicat libertăţii? Pink militarist într-un film împotriva războiului – vrea să spună poate că victimele de ieri devin călăii de mîine? Îmi amintesc că atunci nu aveam dubii în legătură cu asemănarea militarilor şi a profesorilor, dat fiind că primele cărămizi ale zidului în care societatea, treptat, ne încarcerează sînt ridicate încă din copilărie: însă dictatorul Pink nu încarcerează lumea, se încarcerează pe sine însuşi! Şi a trebuit să descopăr asta citind fişa filmului meu într-un dicţionar cinematografic, în care, pentru cei care l-au conceput, *The Wall* este povestea unui artist celebru în criză, care ridică un zid de protecţie în jurul său… M-am grăbit să-mi revăd filmul: spre sfîrşit, acum redus la un făt-păpuşă, Pink se lasă de bună voie înconjurat de un zid, dar un judecător oribil desenat de Scarfe îl condamnă să pătimească de pe urma celei mai mari temeri a lui: să fie expus în faţa semenilor săi înainte de distrugerea zidului… E posibil să fi turnat un film crezînd că fac altul? Şi în acest caz, a fost Waters cel care m-a condus de departe printr-o vicleană maieutică? Dar cu ce scop, el atît de antimilitarist, antişcoală, antizid, antiorice? Şi ce înseamnă „semenii lui“ dacă nu ceilalţi muzicieni, dacă nu ceilalţi membri Pink Floyd? Punîndu-mi aceste întrebări, treptat am început să întrevăd şi alt adevăr: şi dacă Pink nu era Waters, ci Barrett? Dacă a fost încă de la începutul proiectului lui Waters? Drogat, abulic, prăbuşit într-un fotoliu în faţa televizorului, insensibil la chemările *staff*-ului său… Syd! Se modifica aproape totul, dar… de ce Barrett trebuia să devină un tiran? Ce idee era asta? Poate Waters voia să sugereze că, şi după ce a înnebunit, colegul lor continua să-i domine? Asta istoriseşte *The Wall*, puterea lui Barrett asupra celor de la Pink Floyd, de parcă ar fi fost sclavii lui? Şi găselniţa cu Surrogate Band explica toate astea, patru golemi manevraţi de un vrăjitor… iată de ce Waters mi-a dat mînă liberă… Credeam că eu sînt demiurgul şi, în schimb, era el… care credea că este Barrett… Aşa s-a întîmplat, vă rog, spuneţi-mi, aşa?

A zecea mărturie

Bob Geldof

Spui Bob Geldof şi oricine se gîndeşte la o persoană de toată isprava, care suferă pentru toţi copiii flămînzi, bolnavi, maltrataţi; la un neobosit organizator de spectacole de binefacere, omul căruia nici un star rock nu-i poate spune nu: nici măcar Roger Waters care, datorită mie, pe 2 iulie 2005, s-a reunit cu Pink Floyd într-un concert de neuitat. Nimeni care să se gîndească la mine ca la un muzician, deja m-am resemnat.

Dar tocmai am ascultat cuvintele lui Alan şi nu pot să nu-mi aduc contribuţia. Este adevărat ce spune, se făcea filmul şi nimeni nu ştia ce se întîmpla. Cine era în spate, vreau să spun. Într-una dintre primele scene mi se spune să plutesc într-o piscină plină de sîngele tatălui meu mort în timpul războiului, deci sînt Roger. Dar insistenţa cu care Alan îmi cere să stau întins ca pe cruce mă face să mă gîndesc la toţi, mai puţin la un bizon ca Roger: la Syd, de exemplu, dar mai ales la Brian Jones – într-o scenă următoare, într-adevăr, sîngele acela este al meu… Şi apoi mama: am observat că Alan n-a vorbit despre ea, dar aţi examinat-o îndeaproape? Opresivă, dură, deloc impresionată de doliu, într-atît încît la sfîrşit se transformă mai întîi într-un monstru şi apoi într-un zid… Ei bine, nu reiese că mama lui Roger era aşa, în timp ce Winifred… mama lui Syd, vreau să spun, cea care pînă în ziua propriei morţi a vrut să-l protejeze de lumea rea… Tocmai pe mamă micul Pink o întreabă dacă într-o bună zi va trebui să construiască zidul acesta, şi încă nu s-a înţeles dacă pentru a se proteja sau pentru a oprima, ambele s-ar părea… Într-o altă scenă, după delirul nazist, mă văd ghemuit într-un closet public cerînd, nu se ştie cui, să mi se permită să părăsesc uniforma şi show-ul, *uniforma şi show-ul*: ca şi cum dictatura şi spectacolul erau acelaşi lucru, ceea ce ne duce din nou la Waters… Imediat după aceea, însă, desenat de Scarfe, urlu la lume că sînt nebun şi toată lumea repetă: „He is crazy“. Nu e Syd acesta?

Am ascultat cu mult interes şi mărturia animalieră a lui Dockley, să adăugăm oare şi confuzia tuturor acelor viermi policromi în mod repetat filmaţi de Alan? Şi şoarecele? Şoarecele acela mare, mai precis un şobolan, pe care eu, mic fiind, îl ridic de pe o pajişte, îl duc acasă şi-l găsesc mort în cutia de pantofi pe care i-am oferit-o drept culcuş? Credeţi că există o legătură cu faptul că la vremea aceea eu eram liderul unui grup numit The Boomtown Rats? Credeţi că

trebuie să mă mai gîndesc la filmul acela?

A unsprezecea mărturie

Bob Ezrin

Fiind chemat de Roger să colaborez la reprezentaţiile teatrale ale spectacolului *The Wall*, pot să spun ceva care probabil îl va consola pe bunul Parker. În sensul că toată ambiguitatea de care acum pare tulburat era deja în spectacol. Ba mai mult, deja pe disc, dar mai ales în spectacol, odată cu *lucrul* acela monstruos care, cîntec după cîntec, creştea pînă la separarea completă a muzicienilor de public. Făcea rău zidul acela, dar nouă, care stăteam pe scenă, ne dădea şi sentimentul de siguranţă: goală şi orbitoare, scena era locul *unde te expui*, fără apărare, fără protecţie. Însă dacă melodiile îţi spuneau că sentimentul de protecţie şi consistenţă ţi-era dat de cărămizile acelea, îţi spuneau şi că fiecare cărămidă reprezenta o suferinţă. Îţi spuneau că te puteai salva numai ascunzîndu-te, fie că era vorba de un zid, de o mască de plastic sau de o falsă identitate… Însă îţi spuneau şi că aşa, protejat şi ascuns, eşti destinat să înnebuneşti, să ai un creier colcăind de viermi. Astfel, conştiinţa ta rea îşi eliberează partea sadică şi înscenează un proces în care judecătorul este un vierme, viermele acela născut din izolarea capului tău te condamnă să nu mai fii izolat, să fii din nou expus ca un nou-născut: aşadar, forţele care au ridicat zidul sînt aceleaşi care ordonă doborîrea lui… Eşti mai autentic cînd eşti deghizat într-un star rock sau într-un general nazist sau cînd zaci abulic în faţa televizorului? Cînd eşti fanatic, cînd eşti plăcut amorţit sau cînd delirezi? Poate numai cînd eşti scindat, cînd te supui pentru a te salva deschinzînd o rană narcisistă din care nu va putea apărea decît un răspuns sadic… Pink nazist nu este Mr. Hyde, este un sine fals care îndeplineşte funcţia de ecran pentru a se apăra de public, dar publicul n-ar fi o mulţime de naziţti dacă Pink nu l-ar provoca, aşadar, a cui e vina? Unde începe răul? Însă pe urmă cîntecele şi spectacolul te fac să vezi altceva: te fac să vezi că sistemul, acelaşi sistem care îţi desenează faţa cărămidă după cărămidă, îi reduce pe toţi la fantoşe cu aceeaşi mască: copiii de la şcoală care ajung în maşina de tocat carne, Surrogate Band care înlocuieşte adevărata formaţie Pink Floyd, deportaţii din

tren… Şi nu e epuizant să iei act de faptul că exact în momentul în care Pink se deghizează în nazist, mai mult încearcă *să-şi scoată faţa* smulgîndu-şi-o complet şi jupuindu-se pînă la sînge? Tot ce este sursă de nelinişte e şi obiect de represiune: ieşit din zidul său privat, puternic cu falsa lui identitate, Pink îi trimite pe cei slabi şi pe cei diferiţi să fie împuşcaţi la zid, dar cînd „neliniştea“ va fi din nou liberă, primul lucru atacat va fi chiar acel zid ce se va prăbuşi, însă va fi vorba de o eliberare sau de condamnarea definitivă a celui care, întocmai ca Pink, este strivit?

Arta, deci, nu salvează: dar toate astea pot fi spuse numai în formă artistică. În ce-l priveşte pe geniul care a dăruit umanităţii o operă destinată să supravieţuiască alături de *Procesul* lui Kafka şi de pictura lui Bacon, acesta înţelesese că zidul său cel mai înalt erau cei de la Pink Floyd şi a plecat înainte să cadă peste el.

Celălalt geniu, în schimb, rămăsese dedesubt.

Al treilea raport

Floydspotting

Conform volumului *Cambridge Ghost Book*, de Robert Halliday şi Alan Murdie, complexul universitar [din Cambridge] este locuit de fantome. Îndeosebi se spune că Gibbs Building (construită în 1723 şi aşezată în unghi drept faţă de capelă) este frecventată de spiritul unui profesor excentric, ale cărui ţipete răsună la fiecare comemorare a morţii: numele său era Barrett.[2]

A treisprezecea lamentaţie

Snowy White

Terence Charles White, zis Snowy, clasa anului 1948. Am auzit vorbindu-se despre Surrogate Band. Bine, eu eram cel care trebuia să-l reprezinte pe Gilmour. Aveţi în minte coperta dublului album *live The Wall*? Pe copertă sînt măştile celor patru membri Pink Floyd, măşti de latex care arată ca nişte măşti

mortuare. O găselniţă grafică? Nici vorbă: sînt măştile pe care noi cei patru nenorociţi a trebuit să le purtăm în timpul spectacolelor şi pentru scenele de film, şi vă las să vă imaginaţi efectul reflectoarelor asupra cauciucului lipit de pielea noastră…

Într-o zi trece Gilmour şi se opreşte să mă privească în timp ce mă prefac cîntînd. Îl studiasem în profunzime, pe frumosul Gilmour, cum rămînea nemişcat în picioare pe toată durata piesei, cum îşi îndesa uşor gîtul între umeri, mai ales cum se uita tot timpul la mîna lui dreaptă. Unul dintre cei mai mari chitarişti ai tuturor timpurilor, poate cel mai mare, dar singurul care trebuia să-şi privească mîna, chestie pe care Clapton o fi făcut-o timp de cinci minute în toată cariera lui… Astfel, eu îl imit la perfecţie, dar imediat cum se termină piesa, el se apropie de mine şi, trebuie să spun că, foarte amabil, îmi atrage atenţia că nu e nevoie să ţin privirea aşa coborîtă. Îi răspund timid că aşa l-am văzut mereu cîntînd, iar el: „Eu da, dar Syd privea mereu spre public“.

A opta confesiune

Omul pisică (4)

Văd că am început să vorbim despre marea sa Operă Rock, iar calul continuă să tacă. Aşa că voi spune eu ceva. Pentru cei care se pricep, cîntecul cel mai frumos de pe *The Wall* este „Comfortably Numb“, unul dintre puţinele pentru care Roger a acceptat să împartă creditele cu mine. Prima oară cînd mi-a pus să ascult versurile finale am rămas perplex, pentru că acele versuri vorbesc despre copilul care a crescut, despre visul care s-a destrămat şi despre faptul că el a devenit „plăcut amorţit“. Dar Pink înnebuneşte, ce sens are să-l descrii aşa? Cînd îi atrag atenţia, Roger îmi suflă în faţă un inel de fum, apoi un altul şi încă unul, după care, zîmbind cu gura aia a lui nesfîrşită, îmi spune:

— După tine, asta nu înseamnă să te simţi plăcut amorţit?

— Fără îndoială, dar eu vorbeam de Pink.

— Da, în realitate cred că Pink e mult mai rău de atît…

— Ce înseamnă *cred*?

— Poţi să spui tu cum se simte? A trecut mult timp de cînd nu l-am văzut…

— Te referi la Syd?

— Sîntem noi, cuvintele lui Syd. Poate, dacă scriu „comfortably“, îi este bine.

Astfel am înţeles ce experienţă teribilă a fost pentru el să realizeze acea operă… De altfel, şi în albumul următor, ultimul pe care l-am făcut împreună, atenţia se muta încontinuu de la el la Syd: ca atunci cînd Roger se întreabă de ce tatăl a murit, dacă pentru tine sau pentru mine, spune el, şi nu se înţelege dacă este un circumstanţial de scop sau de cauză… în ambele cazuri ar părea un circumstanţial de vină… Bineînţeles, cu condiţia să iei *The Final Cut* ca un dialog între el şi Syd, lucru pe care nimeni n-a vrut să-l examineze, însă numai de aceea am acceptat să muncesc pentru el, ca un angajat de-al lui. Dar cui altcuiva ar putea să se adreseze versuri ca acelea în care Roger îl întreabă pe celălalt dacă îşi aminteşte cît erau ei de uniţi şi dacă nu crede că ar trebui să stea mai aproape unul de altul? Chiar în timp ce le cînta, îmi amintesc, mă privea fix în ochi, ca şi cum presimţea divorţul nostru… Fiecare dintre noi a avut două sau trei soţii, dar nu asta face din noi nişte pluridivorţaţi…

A doua interogaţie

David Bowie

Îţi place să bîrfeşti, ei, felină graţioasă cu buze feminine? În schimb, referitor la relaţia ta cu Syd mergi pe burtă, mi se pare: de ce nu ne iluminezi puţin? Ştii cît v-am iubit, pe tine şi pe Roger, ştii şi că după ce v-aţi despărţit am continuat să accept invitaţiile tale şi pe-ale lui, oricum ştiam că într-un moment anume al concertului m-ai fi întrebat „Şi Roger ce face?“, iar el, la fel, despre tine. Curaj,

Ziggy

A noua confesiune

Omul pisică (5)

Numai pentru tine, Duce Alb, numai pentru tine. Dar va trebui să te mulţumeşti

cu asta.

Sînt la mine acasă, în chiloţi, stînd în bucătărie în faţa unui castron cu fulgi de porumb înmuiaţi în lapte. Cînt la chitară mecanic gîndindu-mă la cu totul altceva, ba cînt atît de distrat că, începînd cu acelaşi acord în La minor, pun degetele într-o poziţie greşită – ies patru sunete care imediat mă impresionează, le repet şi deja sînt sclavul lor, ca şi cum o forţă necunoscută m-ar subjuga. Dupăamiaza trebuia să merg la EMI ca să lucrez la noul disc, însă şi acolo mă aşez într-un colţişor şi repet obsesiv cele patru note. La un moment dat, aud vocea lui Roger care mă întreabă: „De unde ai scos riff-ul ăsta?“. Riff? „Ce riff“, îl întreb, apoi îmi dau seama că are dreptate, nu există nimeni pe lume, ca Roger, în stare să înţeleagă într-o clipă ce va funcţiona şi ce nu. În aceeaşi seară, pornind de la acele patru note, compusesem *„Shine on You Crazy Diamond“*, cu Rick şi Nick care ne priveau perplecşi şi, cred, puţin invidioşi.

Tu l-ai cunoscut pe Syd. După tine, dacă ar vrea să-ţi facă o vizită, n-ar aştepta să te găsească stînd în bucătărie în chiloţi?

A douăsprezecea mărturie

Jason Coleman

Într-adevăr, sînt Jason Coleman şi de mai bine de douăzeci de ani ţin o rubrică „Rock, Rock, Rock!“. Mi-a fost cerut să aduc puţină ştiinţificitate în discuţia în curs, aşa că iată-mă.

Cambridge… şi Oxford… Platon… şi Aristotel… Analizaţi istoria criticii pinkfloydiene şi ce obţineţi? Două mari blocuri opuse, şcoala celor care cred că odată cu despărţirea de Barrett adevăraţii Pink Floyd au încetat să existe şi cea a celor care cred că numai datorită acelei despărţiri s-au născut. Pentru al doilea grup legenda lui Barrett, bazată pe cîteva cîntece şi nici măcar doi ani de activitate, este efectul disproporţionat al realizărilor celor de la Pink Floyd în următorii treizeci de ani; pentru cei dintîi este confirmarea obiectivă a realizărilor lui Barrett pentru Pink Floyd. Antibarrettienii salută anul 1968 ca fiind anul în care Pink Floyd se debarasează în sfîrşit de vechitura psihedelică pentru a lansa acel rafinat experimentalism care îi va face să devine un grup unic pe lume. Bineînţeles, pentru barrettieni tocmai acel experimentalism făcea

parte din legatul testamentar al lui Syd… Un capitol special se referă la joc. Syd era un bufon înnăscut, şi încă dinainte să înnebunească părea un personaj din Lewis Carroll, lumea sa ideală era populată de gnomi, zîne şi fanfare haotice. Cum era posibil, s-au întrebat mulţi, ca, sub conducerea sa, Pink Floyd să se poată transforma în grupul cel mai serios şi meticulos al scenei rock, într-atît încît perfecţionismul lor tehnic a devenit proverbial? Acestora, barrettienii le răspund că ceva mai puţin caracter maniacal şi ceva mai mult spirit ludic n-ar fi stricat. S-a iniţiat de-a lungul anilor o dezbatere infinită despre valoarea perfecţionismului, văzut de unii ca încoronarea geniului şi de alţii ca rodul unei rele conştiinţe artistice – dezbatere inevitabil destinată să se intersecteze cu cea despre caracterul spectacular al concertelor Pink Floyd, îndrăgită de unii ca adeverirea sinestetică a muzicii şi condamnată de ceilalţi ca surogat al unei emoţii pe care muzica singură nu mai reuşea să o ofere…

Vă veţi întreba unde m-am situat eu. Dacă ar depinde numai de fascinaţie, n-aş avea nevoie să vă răspund, dar eu sînt un critic şi un istoric, aşa că trebuie să-mi stăpînesc tentaţiile. Adevărul este că nu ştiu sau, mai bine zis, în unele zile mă situez de o parte, în altele de partea cealaltă, în ciuda ştiinţificităţii… Sînt unii care au încercat un compromis pe baze mai puţin umorale: Clive Rossmann, de exemplu, a scris o carte în care susţine că, deşi în mod direct Barrett n-a fost atît de important, a fost modul în care cei de la Pink Floyd au continuat să se gîndească la el. O foarte onestă teză care n-a obţinut decît reunirea, provizorie, a adversarilor în nemulţumire…

Oricum, numai ca să-mi aduc şi eu contribuţia, vă pot spune acest lucru: de fiecare dată cînd cei de la Pink Floyd s-au aflat într-un punct mort, ca să regăsească drumul au avut nevoie să revină la Barrett. Luaţi *Ummagumma*, în mod sigur cel mai prost album din toată creaţia lor: ei bine, albumul acela nu numai că e o cîrpăceală, dar parcă îi transmite ascultătorului un sentiment de panică. Oricum, nici Waters însuşi n-a găsit o soluţie mai bună decît să încredinţeze un sfert fiecăruia: chiar şi lui Mason, a cărui suită despre Marele Vizir încă face rău la inimă, atît e de urîtă. Dar pe acel album nenorocit se află o bijuterie, o piesă semnată de Waters, dar atît de barrettiană, încît sînt două posibilităţi: fie Waters avea într-un sertar o înregistrare de-a lui Barrett, fie Barrett i-a comunicat-o în somn. Mă refer, evident, la „Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict“.

Şi dacă vreţi cu adevărat să aflaţi totul, părerea mea e că anul următor…

Dar nu, e mai bine să-l ascultaţi direct pe fratele lui Waters, n-aş vrea să-mi pierd rubrica.

A treisprezecea mărturie

Duncan Waters

Sînt fratele mai mare al lui Roger şi am fost toată viaţa taximetrist. Sînt un ignorant, ştiu, dar nu sînt prost. De exemplu, am înţeles imediat că Rog nu-şi găsea liniştea în legătură cu problema asta: cum era posibil ca eu, care-l cunoscusem pe tatăl nostru, să nu mă frămînt cum făcea el, care nu l-a văzut niciodată? Nu mi-a pus-o niciodată în cîrcă, dar ştiu că m-a considerat întotdeauna un monstru. Însă cel care a rămas lîngă mama am fost eu, nu el, care mai întîi a avut o viaţă frumoasă la Politehnică şi apoi şi-a petrecut-o cîntînd pentru toate fetiţele alea care băleau după el. Sigur că eu n-am putut să dau în casă sumele pe care le trimitea el, dar eram acolo, cînd mama plîngea, eu o consolam, cînd nu se simţea bine, eu aveam grijă de ea.

Domnul Coleman mi-a cerut să depun mărturie: de ce nu? Cred că se gîndeşte la o noapte din 1970, cînd Rog m-a sunat ca să-mi spună că trebuie să-l duc într-un loc. Era două noaptea şi dimineaţa trebuia să încep lucrul la şase! L-am întrebat de ce nu se duce cu luxoasa lui maşină Corvette: era la mecanic. I-am spus atunci să-l roage pe Nick, care încă de pe atunci îşi cheltuia toate cîştigurile pe Ferrari şi Maserati: mi-a răspuns că Nick nu trebuia implicat. În cele din urmă mi-a promis că-mi face cadou un taxi nou, aşa că m-am dus. L-am însoţit pînă la un doc din Southend, unde ne aştepta Dave, lîngă o măsuţă rotundă. Odată stinsă flăcăruia de la o lumînare era complet întuneric, dar pe măsuţă am recunoscut vechea Telecaster albă zgîriată toată.

— Hei, dar aceea este chitara lui Syd, am spus, cum aţi pus mîna pe ea?

— Nu-ţi face tu griji, stai afară şi vezi să nu vină nimeni.

După care au lăsat jaluzele şi au rămas înăuntru mai mult de o oră. Cînd au ieşit, aveau o expresie… o expresie… of, gata! Ştiu doar că se uitau neîncetat unul la altul, Dave cu o privire care exprima entuziasm şi nelinişte, iar fratele meu cu aerul satisfăcut al celui care zice: „Ţi-am spus eu, nu?“.

După şase-şapte luni ies din casă şi, parcat în faţa porţii, văd taxiul meu

nou-nouţ. Numărul era AHM 146. Ciudat, pentru că, doar dacă nu plăteai pentru un număr personalizat, îţi reveneau sigle ca RTO, RWE, RZY, aşa că, imediat cum am ocazia să-i mulţumesc fratelui meu, îl întreb de număr.

— *Atom Heart Mother*, nu? Ce crezi că ne-am dus să luăm în noaptea aceea?

Al patrulea raport

Dosarul *Melody Maker*

Piese tot mai lungi care ocupă o parte întreagă a unui album, piese ambiţioase cu arhitectură complexă care se dezvoltă din ele însele ca nişte organisme vii: este moda rockului progresiv, deja de unii denumit, cu un gust discutabil, *rockprog*; dar, incredibil, pentru unii noul gen este deja prea limitat. Să i se dea atunci un suflu simfonic şi iată *simfoprogul*. Şi, bineînţeles, după ce anul trecut a trebuit să suportăm de la Who nimic mai puţin decît o „operă rock“, de la cine putea să vină primul exemplu de *simfoprog* dacă nu de la Pink Floyd? Dacă am ascultat cu atenţie dificilul *Atom Heart Mother*, credem că partea A intenţionează să pună în scenă Crearea Lumii din Haos, afirmarea Luminii din Întunericul originar. Păcat însă că amorfa dezordine iniţială (toate acele alame disonante!), după ce au cunoscut forma şi armonia, se precipită din nou în Haos. Este vorba despre un mesaj pesimist sau, mai simplu spus, îndrăzneţii noştri tineri nu au o minimă idee despre cum să folosească o maşinărie simfonică? R. B.

A paisprezecea lamentaţie

Joe Boyd

Am auzit deja lume diversă lamentîndu-se, dar dacă e cineva cu acest drept, atunci acela sînt eu. Cei de la Pink Floyd erau ai mei şi mi i-au furat, asta ar trebui să fie de ajuns. Totul s-a născut dintr-o lipsă de claritate: nu erau încă un grup profesionist şi aveau deja trei manageri, Jenner, King şi eu! Dar asta

pentru că eram prieteni, îi ajutam să găsească localurile unde să cînte, să-şi procure echipamentul, nici unul dintre noi nu se gîndea la succes, nici noi, nici ei. Cînd Jenner şi King au fondat Blackhill Enterprises, eu m-am ţinut deoparte, întîi fiindcă nu aveau nici un sfanţ, şi apoi pentru că singurul lor punct de referinţă era Syd: după ei, ceilalţi constituiau o anexă irelevantă, în timp ce eu voiam să lucrez asupra grupului. Imediat ce am pus mîna pe banda cu „Arnold Layne“, i-am dus-o unui tip de la Polydor s-o asculte şi a fost încîntat de ea. Am pregătit un contract care prevedea colaborarea mea ca producător independent în cadrul structurii Polydor, dar cu o zi înainte de a semna, Jenner şi King au aruncat totul în aer: se asociaseră cu rechinii ăia de la Brian Morrison Agency, care duseseră totul la EMI. EMI plătea mai bine, aşa că n-am putut să protestez. N-am protestat pentru că totuşi m-au lăsat să produc „Arnold Layne“, promiţîndu-mi acelaşi lucru şi cu albumul programat, dar după ce au văzut succesul acelui single, nu s-au mai gîndit de două ori înainte să mă elimine. În locul meu au pus un producător intern, înfricoşătorul Norman „Hurricane“ Smith, denumit aşa pentru că era obişnuit să devoreze grupuri rock la micul dejun. Poate că Smith a fost şansa pentru Pink Floyd, dar în mod sigur a însemnat ruinarea lui Syd. Şi nu m-aş mira dacă, neţinînd cont de ciudăţeniile lui Syd, Smith nu încercase, încă din primul moment, să scape de Diamant.

A zecea confesiune

Omul cîine (3)

Bătrînul Joe a ghicit, trebuie să recunosc. De la început pînă la sfîrşit munca la primul nostru album a fost un război între Norman şi Syd. Norman lucrase cu Beatles şi, în interiorul EMI, se bucura de un prestigiu enorm: de la şefi la muzicieni, nu era nimeni care să-i comenteze părerile. Nimeni, în afară de Syd. Syd, din străfundurile fiinţei lui, era un anarhic, nu ştia nici pe departe ce înseamnă disciplina, reducea totul la glumă, dar noi ştiam că numai aşa putea să-şi elibereze propriul talent. Norman l-a categorisit imediat şi n-a lăsat-o nicicum mai moale: uneori mă aşteptam să scoată o nuia de lemn şi să-l lovească pe Syd peste mîini… Lucrul care-l înfuria cel mai tare era cînd Syd făcea intenţionat pe prostul ca să scape de ordine. Syd cînta într-un anumit fel,

Norman îi explica răbdător ce trebuia să modifice, el dădea din cap zîmbind cu gura deschisă, după care interpreta pasajul acela *exact ca înainte*! După ce scena s-a repetat de vreo trei sau patru ori, Norman ne arunca priviri de foc şi noi trebuia să ne muşcăm buzele ca să nu izbucnim în rîs în faţa lui… Dar dincolo de incompatibilitatea personală, era în spate o polemică şi mai mare. Norman trebuia să se gîndească la piaţă, deci la melodicitate, în timp ce Syd rămăsese la invenţiile nebuneşti din „Interstellar Overdrive“, cele pe care Norman le numea gunoi psihedelic. „Sîntem într-un studio EMI, nu la UFO!“, i-a strigat odată în faţă, iar Syd: „A, mi se părea mie că era ceva diferit…“ Şi totuşi, în ciuda glumelor, Syd se supunea unei presiuni insuportabile: era liderul nostru, autorul textelor şi muzicii, chitaristul şi cîntăreţul, logic că toată greutatea noului album apăsa pe el. Picătura care a umplut paharul furiei lui Norman a fost participarea la emisiunea *Top of the Pops*. Dintre piesele de pe *The Piper* Syd a pus pe masă „See Emily Play“ fără ca măcar să se gîndească să-l înregistreze. Norman a vrut cu orice preţ să facă un single şi tocmai datorită succesului acelui single am fost invitaţi la BBC. Am stat la machiaj două ore, ne-au pus haine pop ţipătoare pline de volane, ne-au pieptănat, ne-au machiat. Cu o clipă înainte să intre pe scenă, Syd se vede într-o oglindă şi începe să rîdă zgomotos, apoi se ciufuleşte, îşi întinde machiajul şi îşi mototoleşte hainele, după care, pe parcursul întregii transmisii rămîne nemişcat, fără să scoată un cuvînt. Norman era furibund şi a spus imediat că pentru Syd totul luase sfîrşit. *The Piper* era gata deja, îşi va lua drepturile, dar pentru EMI cei de la Pink Floyd erau trei, nu patru. Roger a fost cel care a zis că fără Syd discul nu va ieşi, astfel că „The Hurricane“ a trebuit să înghită şi să suporte.

Nu pentru multă vreme, însă, pentru că vom avea noi grijă să-l dăm afară pe Syd la scurt timp după aceea.

A unsprezecea confesiune

Omul şoarece (2)

Tabloul lui Nick este corect, cu excepţia unui detaliu. A uitat să spună că atunci cînd Norman urla la Syd, singurul care-l apăra pe colegul nostru era Roger. Aveţi în minte scena aceea din filmul *The Wall* în care profesorul este ironic în

legătură cu veleităţile poetice ale lui Pink şi-l loveşte cu nuiaua peste mînă? Iată, reprezintă perfect relaţia dintre Norman şi Syd… Iar Syd era atît de ironic, încît după o ceartă îngrozitoare între Roger şi Norman în legătură cu el, i-a spus lui Roger: „Mulţumesc, *Daddy*“. Roger, pentru care numai litera *D* de la *Dad* era de ajuns ca să-i evoce tatăl mort în război, a devenit stană de piatră, ca şi cum în capul lui ar fi avut loc un foarte periculos scurtcircuit. Iar Norman probabil că şi-a dat seama, pentru că a ieşit pe uşă în tăcere. Roger a fost cel care a vrut ca „Pow R.. Toc H.“ şi „Interstellar Overdrive“ să fie semnate de toţi patru, pentru că era sigur că în acest fel Norman n-ar fi avut curajul să le refuze, aşa cum sigur ar fi făcut dacă ar fi descoperit că acele piese monstruoase erau ale lui Syd – obişnuiţii de la UFO ne-au acuzat de vampirism, dar a fost numai un demers protectiv, vă garantez.

Un altul care îi lua apărarea lui Syd era Dave. Dave cînta la chitară şi din voce într-un mod mult mai melodic şi mai captivant decît Syd, cum Norman nu uita niciodată să sublinieze. Dar odată cînd şi-a permis să spună ceva de felul: „Of, în sfîrşit avem aici un adevărat chitarist“, Dave a încetat să cînte şi a făcut bucăţi chitara într-un perete. O chitară Les Paul identică cu a lui Clapton, deloc oarecare. Şi totuşi a făcut-o bucăţi. Şi cu multe alte ocazii, cînd Norman îi sugera modificări, l-am auzit pe Dave că-l întreabă ce-ar fi făcut Syd. Norman, care avea un caracter teribil, dar nu era un idiot, îi spunea adevărul, că Syd s-ar fi prefăcut că schimbă, dar ar fi lăsat totul cum era: lui Dave îi era de ajuns ca să considere subiectul încheiat şi să înceapă să repete pasajul următor.

În fine, se pare că, în afară de noi doi, toţi l-au apărat pe Syd, ei, Nick?

A paisprezecea mărturie

Gnomul

Eu sînt, domnul Syd a avut amabilitatea de a-mi dedica un cîntec pe *The Piper at the Gates of Dawn*.

Numele meu, susţine el, este Grimble Gromble. Nu ştiam, dar este un nume care-mi place.

E foarte bun domnul Syd: ca să nu mă facă să mă simt singur, a pus pe album mulţi prieteni de-ai mei. Cînd a putut, le-a dedicat un cîntec întreg şi lor,

ca pisicii Lucifer Sam şi Sperietoarei, cînd n-a putut, i-a strecurat pe ici, pe colo, ca pe Unicorn, pe şoarecele Gerald şi pe omuleţii de ghimbir.

Toţi împreună alcătuim o gaşcă pe cinste şi ne distrăm grozav. Cel mai mult ne place să ne petrecem timpul ducîndu-ne într-o pădure şi, în faţa unui foc, să ne spunem poveştile despre domnul nostru, Marele Syd.

Uneori vine în vizită şi atunci chiar e mare sărbătoare.

A cincisprezecea mărturie

David Gale

Sînt unul dintre mulţii Dave ai acestei poveşti, însă titlul de cel mai vechi prieten al lui Syd mi-l acordă numai Johnny Gordon. Ştiu atît de multe lucruri despre Syd, încît aş putea să vorbesc zile în şir despre el, şi totuşi, dacă revăd palida frumuseţe a anilor săi cei mai buni, mi se pare că tot restul dispare.

Despre Syd s-au scris de toate… că era un spirit pur şi că a fost zdrobit de maşinăria succesului… că sufletul lui delicat şi liber nu putea să reziste în faţa presiunilor acelei lumi… că imediat ce nu s-a mai distrat, s-a stins, că nu suporta ideea de a fi un lider, că însăşi faima lui îl îngrozea… şi, bineînţeles, că acidul a făcut restul… Totul adevărat, însă eu ştiu că încă de copil era diferit de toţi ceilalţi, întrebaţi-i pe colegii lui de şcoală şi toţi vă vor vorbi despre umbra care, din cînd în cînd, îi traversa privirea atît de luminoasă, despre impenetrabilitatea lui, despre imposibilitatea de a-i descifra zîmbetul…. Părea să ştie mereu lucruri pe care noi le ignoram, lucruri atît de îndepărtate, că nici nu merita să încerce să le explice… Dar mai ales, şi despre asta am vorbit îndelung cu Johnny, era ca şi cum n-ar fi fost, era acolo cu noi şi totuşi absent, atît de absent, că îşi lipsea lui însuşi…

Noi voiam să creştem şi credeam că şi pasiunea lui pentru muzică şi pictură se vor supune acestei nevoi. Personal, mi-a luat ceva timp să înţeleg că pentru Syd a începe să fie star rock era un mod de a nu creşte, neînţelegerea cu ceilalţi trei consta în întregime în asta… Ştiu sigur că atunci cînd Syd a ales *The Piper at the Gates of Dawn* ca titlu al primului lor album, nici unul dintre ei nu şi-a amintit că era titlul unui capitol dintr-o carte pentru copii, preferata lui: *Vîntul prin sălcii*, de Kenneth Grahame, o carte plină de acele fiinţe fantastice care

populează discul. În plus, sălciile sînt cele de pe rîul Cam, adică aceleaşi pe care doi ani mai tîrziu foarte seriosul Roger le-a evocat în al său „Grantchester Meadows“… S-a vorbit atît despre psihedelismul lui Syd, dar adevăratul psihedelic al grupului era Roger: Syd era unul care cînta poveşti avînd gustul absurdului, iar psihedelismul său era identic cu al lui Lewis Carroll… Primele cîntece ale celor de la Pink Floyd s-au născut aşa: el fredona obsesiv fraze fără sens, zile în şir uneori, pînă cînd Roger sau Rick, năuciţi de acea ecolalie demenţială, *trebuiau* să scoată din ea un cîntec… Astfel de deliruri verbale i-am auzit ieşindu-i pe gură cu miile cu zece ani înainte să se inventeze Pink Floyd, şi dacă e s-o cred pe sora lui, n-a încetat niciodată să producă… a desemantiza lumea pentru a-i da un sens, aşa văd eu, de altfel… ei! cine sînt eu să-mi dau cu părerea? Doar un prieten.

Îi plăcea mult şi I Ching: cîntecul „Chapter 24“ vorbeşte chiar de I Ching, despre 6 ca număr al întunericului, despre acel nenorocit de 6… Ştiţi, nu-i aşa, că, în afară de Rick, sînt născuţi toţi pe 6? Dar divaghez… O altă carte preferată a lui Syd era *The Little Grey Men*, de Denys Watkins-Pitchford, povestea ultimilor patru gnomi care trăiesc în Anglia. Cineva din familie probabil că şi-a amintit, pentru că broşura pregătită pentru ceremonia funerară a lui Syd conţinea un extras din această carte, mai precis partea în care unul dintre gnomi pleacă să descopere lumea şi ceilalţi trei, văzînd că nu se mai întoarce, construiesc o bărcuţă ca să se ducă să-l caute în lungul unui rîu; după ce-l regăsesc, prietenul lor le va povesti despre toate minunile naturii văzute în călătoria lui… Patru, unul plus trei, nu-i nevoie de multă imaginaţie ca să… Of, gata, că altfel plîng, uite, deja plîng, sînteţi mulţumiţi? Pentru că aceia n-au construit bărcuţa, nu, au chemat un alt gnom ca să fie din nou patru, ăsta-i adevărul!

A şaisprezecea mărturie

Ann Murray

Cînd am văzut că, după atîţia oameni, şi un gnom şi-a adus contribuţia, mi-am spus: De-ajuns! Este adevărat că cele două femei importante din viaţa lui Syd au fost mama şi sora lui şi că de la vîrsta de douăzeci şi trei de ani nu a mai

avut relaţii normale cu sexul nostru, dar e tot atît de adevărat că *înainte* n-am văzut niciodată pe nimeni fermecînd femeile cum făcea el. Era frumos, era tandru, era luminos, era sentimental, era slab, cu buclele negre care-i cădeau peste obraji, era timid, dar lăsa să se întrevadă profunzimi abisale şi înălţimi cereşti, avea o graţie înnăscută care-l făcea să pară foarte elegant, orice purta, radios ca un înger, însă de-o paloare spectrală, întotdeauna amuzant şi întotdeauna melancolic, a-l vedea şi a te îndrăgosti de el era acelaşi lucru şi vă asigur că nu avea nici o legătură cu faima, pentru noi, fetele din Cambridge, Syd Barrett era o legendă cu mult înainte să înceapă să cînte, imaginaţi-vă apoi, la uşa lui era o procesiune continuă de tinere fermecate gata să-i ofere trup şi suflet, iar el niciodată, niciodată n-a profitat de asta, în general le primea amabil, le oferea un frappé, o clătită cu afine, ceva dezarmant şi cu cît le dezarma mai tare, cu atît ele se topeau după el… Dintre cele care au reuşit să devină iubitele lui, însă, nici una nu a rezistat mai mult de un an, Libby nu l-a uitat niciodată şi a ajuns să se căsătorească cu un negustor astmatic, Lindsay trebuie să ia tranchilizante numai dacă-i aude numele, iar Gayla, ei, Gayla cred că nu şi-a revenit încă după ceremonia de logodnă din casa alor săi, cînd Syd, după ce s-a comportat în mod impecabil, a cerut permisiunea, pe la jumătatea mesei, să meargă o clipă la baie ca să revină complet ras şi cu capul însîngerat de la brici…

Şi eu? Eu am fost cea mai bună prietenă a lui, eram complici, activitatea noastră principală era să rîdem, numărul de feţe caraghioase pe care le aveam în repertoriu! Era de ajuns ca unul din noi să zică ceva, iar celălalt adăuga o rimă sau făcea o asociere verbală şi deja se dezvolta o poezie, eu făceam tot posibilul, dar el era prodigios, improviza ca un menestrel, niciodată în afara metricii, niciodată în afara ritmului, niciodată nimic forţat sau distonant, şi ceea ce crea era atît de natural, deşi în absurditatea care părea să existe dintotdeauna, apoi zile întregi continuam să repetăm şi să variem acele cîntece, ne lăsam pătrunşi cu totul… Cînd am auzit spunîndu-se că tehnicienii de sunet şi colegii lui erau exasperaţi de faptul că Syd nu interpreta niciodată o piesă în acelaşi fel, nu m-am mirat, Syd al meu… Al meu, da, pentru că, deşi eram numai prieteni, între noi se petrecea ceva unic, după atîtea laude mi-e cam ruşine s-o spun, dar Emily sînt eu, era cu mine cînd a compus „See Emily Play“, mie mi-a dedicat-o, nu pot să mă gîndesc la asta fără să nu mă simt rău, pentru că de la succesul enorm al acelui single a pornit totul, teribila presiune ca să scoată imediat un

altul… Şi mă întristează că toţi îşi amintesc de acel cîntec şi nimeni de partea B, pentru că pe partea B era el, sau mai bine spus era ceea ce va deveni curînd, ca şi cum ar fi ştiut deja… „The Scarecrow“ era… fără gînduri, nemişcată pe un cîmp de orz, mai puţin cînd o biciuie vîntul, şi mai tristă decît el, resemnat în faţa sorţii sale… Ştia că va deveni aşa, cînd mi-a pus să ascult acele versuri, am izbucnit în lacrimi, dar el m-a consolat trecîndu-şi mîna prin părul meu şi spunîndu-mi că există un paradis şi pentru sperietori…

Şi apoi erau copacii… Citise cărţi despre animism în care se vorbea mult despre copaci, fusese atît de impresionat, că mă ducea pe malurile rîului Cam ca să le audă glasul, cu ochii închişi reuşea să-i distingă de sunetul vîntului prin frunze… *Vîntul prin sălcii* era într-adevăr cartea lui preferată, probabil mi-a citit-o pe toată de cel puţin trei ori… Pe de altă parte, diamantele rezultă din cărbune, cărbunele din lemn, lemnul din copaci… Vorbea şi cu animalele, nu voi uita niciodată momentul în care a ţinut un lung şi absurd discurs unei veveriţe care-l asculta foarte atentă de pe o creangă… Of, Syd! Datorită ţie pot să disting astăzi cîntecul ciocîrliei de o pasăre asemănătoare piţigoiului şi de măcăleandru, datorită ţie sînt capabilă să le explic copiilor mei ce tip de greier sau de broască îşi înalţă tînguirea spre univers… Devenea un star rock, dar se înţelegea că se simţea mult mai în largul lui printre animale decît printre oameni… Într-o noapte am sărit poarta de la grădina zoologică, ar fi trebuit să-l vedeţi, cu ghetele de lac şi o haină în dungi albe şi roşii cu mînecile cloşate, plină de forme bufante şi de dantele, părea pregătit pentru un concert, în schimb îşi pusese în minte să-l elibereze pe Guy, gorila de la grădina zoologică! Imensul Guy, prietenul lui trist, cum îi spunea el, de cîte ori nu i-am văzut privindu-se în ochi şi *înţelegîndu-se*, odată cînd l-am întrebat ce şi-au spus, s-a limitat la a clătina din cap, apoi m-a sărutat pe frunte şi s-a dus să-mi cumpere vată pe băţ… Syd… Cînd după o oră şi-a dat seama că fierăstrăul lui nu va tăia niciodată barele cuştii lui Guy, era portretul disperării, a trebuit să-l tîrăsc de acolo în hohote în timp ce mîinile acoperite de răni îi sîngerau, era incredibilă uşurinţa cu care sîngera, era de ajuns un strănut ceva mai puternic şi îi curgea sînge din nas, treceam printr-o zonă plină de muri şi în timp ce eu mă umpleam de zgîrieturi, lui îi curgea sînge de la tăieturi, buricele degetelor îi sîngerau de-a dreptul cînd cînta la chitară cu prea multă energie… Deşi n-am mai văzut niciodată pe nimeni atît de livid ca el, pînă şi la soare pielea lui avea o paloare lunară, părea că sîngele de-abia aştepta să iasă din corpul său.

A douăsprezecea confesiune

Omul cîine (4)

Toată melasa asta mă face să vomit… De acord, avea un mare talent, a fost un mare păcat să-l pierdem aşa, dar în cele din urmă adevărul e că era un drogat nenorocit care ne-a făcut viaţa un infern, numai noi ştim cîtă răbdare am avut cu el… Ne-a lăsat singuri în momentul cel mai important, aşa văd eu lucrurile, dar am reuşit şi fără el, al dracului de bine am reuşit! Nimeni nu ne credea, pînă şi managerii noştri au rămas cu el, ah!, cît aş da să văd feţele lui Jenner şi King cînd au ieşit primele cifre de vînzări pentru *Dark Side*! Sîntem Pink Floyd, Pink Floyd! Mai-mai că mă apucă frica… Sute de milioane de discuri vîndute, cele mai mari concerte din istoria rockului, şi după tot acest timp mai există oameni care ne plictisesc cu nenorocitul ăla! E posibil să nu existe un interviu în care mai devreme sau mai tîrziu să nu fie nevoie să se vorbească despre el? Legenda lui Syd! Legendă pe dracu', noi sîntem legenda! Dar ştiu ce vor toţi palavragiii ăştia: să ne facă să ne simţim vinovaţi. Mereu acelaşi lucru cînd ai prea mult succes, se duc să pescuiască în putreziciune, uitaţi-vă ce porcării au scris despre Lennon… Noi măcar n-am fost eliminaţi, cel puţin nu încă… Dar nu m-ar mira dacă într-o bună zi un fan al lui Syd ar trage un glonte în capul unuia dintre noi, în capul lui Rick, de exemplu, închipuiţi-vă ce scenă, claviatura lui frumoasă mînjită toată de creieri… Şi colegii, vrem să vorbim despre dragii colegi? Sînt roşi de invidie, vă amintiţi cînd acel Johnny Rotten rupt în cur se arăta cu un tricou pe care scria „I Hate Pink Floyd"?. Cred şi eu, cînta la Sex Pistols! Probabil nu e prea frumos să fii liderul de la Sex Pistols în anii în care există Pink Floyd, trebuie să înţelegi asta… Însă pe Syd nu, nu-l ura! A spus şi într-un interviu că dacă Syd s-ar fi întors să cînte, ar fi încercat să-l aducă în grup, ei, sigur, un geniu ca el… Syd cu cei de la Sex, deveneau Six… dintre toţi neuronii fix şase…

A treisprezecea confesiune

Omul pisică (6)

Vă cer oficial scuze pentru cuvintele lui Nick. Patruzeci de ani de bum-chicka-

bum la baterie i-au creat probabil serioase probleme sinaptice…

În primul rînd, nu din cauza drogurilor a avut Syd sfîrşitul acela: noi toţi care l-am cunoscut de tînăr ştim că nu a fost niciodată normal, acidul, fără îndoială, a accelerat totul, dar Syd a înnebunit pentru că era mereu cu un pas înainte şi a nu fi niciodată în sintonie cu ceilalţi face din tine un naufragiat pe o stîncă sau un astronaut pierdut în spaţiu… Orice făcea sau gîndea era mereu în avangardă, mereu, la un moment dat s-a trezit atît de departe, că în jurul lui nu mai era nimic şi în acel gol a căzut cu repeziciune…

Nick poate să spună ce vrea, dar eu n-am nevoie de răutate ca să mă simt vinovat. Syd era irecuperabil, însă asta nu înseamnă că noi am profitat de condiţia lui ca să-l excludem şi faptul că nu eu l-am exclus mă consolează puţin, dat fiind că i-am luat locul… Uneori îmi spun că datorită succesului nostru am ţinut în viaţă legenda lui, dar a făcut ceva, el, cu legenda lui? Piesele cele mai cunoscute de pe *Wish You Were Here* sînt cea care dă titlul albumului şi „Shine on You Crazy Diamond“, piese despre care nu vreau să vorbesc. Dar cele care hrănesc cu adevărat legenda lui Syd sînt celelalte două, „Welcome to the Machine“ şi „Have a Cigar“, pentru că atunci a început Roger să se ia de sistem, atunci a început să trăiască succesul drept corupţie… Ei bine, Syd n-a fost subjugat niciodată de maşinărie, a preferat să dispară înainte, să rămînă pur… Nu este nevoie să vă povestesc despre tensiunile dintre mine şi Roger, despre chinuitorul drum care ne-a dus la despărţire: şi totuşi, eu ştiu ca nimeni altcineva cum a apărat Roger în sinea lui acea imagine de puritate şi fragilitate… Cînd l-am ajutat pe Syd să ducă la sfîrşit mai întîi *Madcap* şi apoi *Barrett*, eu şi Roger am fost indecişi dacă să inserăm şi ultimele înregistrări în care vocea lui Syd e tremurătoare şi chitara lui aproape inexistentă; pînă la urmă am decis să le lăsăm, pentru că acel sentiment de vulnerabilitate şi de singurătate era pe atît de discontinuu, pe cît era lumea industriei discografice cu lumea noastră… Hai, zi şi tu ceva.

A paisprezecea confesiune

Omul cal (2)

Şi eu ceva…

Numai noi ştim cum au decurs cu adevărat lucrurile.

Trebuie să vă gîndiţi la el ca la unul căzut pe front.

A cincisprezecea lamentaţie din lumea de dincolo

Siamezii (2)

— Ai auzit? Gnomul! Animăluţele!

— Am auzit, am auzit. Mă întreb…

— … de ce nu s-a mulţumit să se poarte copilăreşte şi atît, de ce cu tot cortegiul acela de fiinţe ciudate a venit să ne ia pe *noi*.

— Vezi că oricît am fi de contopiţi, nu ai dreptul să-mi termini propoziţiile.

— Nu mai e nimic al meu, nimic al tău. Numai al lui, totul al lui.

— Ceea ce am devenit însă acum aparţine celorlalţi patru, adică trei, după plecarea calului.

— Şi cu ce se schimbă? Din cauza lui am ajuns aşa, cavalinul ne-a făcut faimoşi, ceilalţi trei ne ţin în viaţă, dar aceasta este viaţa noastră.

— Iată, nu te-ai gîndit? Dacă şi ceilalţi trei ar dispărea, poate am dispărea şi noi…

— Nu mai recuperezi cealaltă jumătate, cretinule! Vrei să pricepi că vom rămîne aşa pentru eternitate?

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

A şaisprezecea lamentaţie din lumea de dincolo

Glen Buxton

Oh, bineînţeles că am văzut oameni ciudaţi, drogaţi, necromanţi, ţicniţi, psihopatici, regii desfrîului, tipi duri, punkiştii şi metaliştii nu mă interesează,

eu vorbesc despre nebuni adevăraţi, cînd vă voi spune numele meu, veţi înţelege de ce. Sînt Glen Buxton, întîmplător chitaristul unuia care se numea Alice Cooper, unul în comparaţie cu care Marilyn Manson este o domnişoară de pension. Tăietura asta pe faţă mi-a făcut-o el din glumă, frumoasă, nu? Am murit în ’97, cu puţin înainte să împlinesc cincizeci de ani, dar îmi mai amintesc cîte ceva. De exemplu, povestea cu sarea… Deci, vin în turneu englezii ăştia, nu mai auzisem niciodată de ei, şi la Los Angeles cîntă în deschidere. Din concert nu-mi amintesc nimic pentru că eram băut, dar mai tîrziu, la cină, văleu, o debandadă teribilă, tîrfe peste tot, lume care vomita pe sub mese, Alice furios pentru că nu mai avea ciorapi plasă de schimb, la un moment dat aud în capul meu o voce care-mi spune: „Dă-mi sarea“, iau rîşniţa şi i-o dau tipului aşezat în faţa mea, unul slab şi palid care nu scosese un cuvînt toată noaptea, acela o ia şi în capul meu aud vocea care spune „Mulţumesc“, dar îl priveam fir-ar al naibii şi avea gura închisă, vă jur că nu mai eram pilit, chiar aşa s-a întîmplat. A doua zi îi povestesc despre asta lui Alice şi el zice: „Nu mă miră, nu mă miră deloc“. Apoi a mai zis ceva legat de Supernove, dar n-am înţeles nimic.

Acum, că sînt aici, poate am înţeles.

A şaptesprezecea mărturie

Jack Monk

Ce-i ăsta, un concurs cu cine minte mai bine? Acum este ascultat pînă şi Glen Buxton! Oricum, dacă scopul este să punem laolaltă bucăţile vieţii lui Syd, cu ceva pot să contribui şi eu. Cei prost informaţi cred că, după cele două albume cu ghinion ale lui ca solist, Syd n-a mai avut de-a face cu muzica. În schimb, după doi ani, în ’72, a revenit chiar să cînte *live* într-un grup cu numele deprimant Stars. The Stars, ce ruşine! E posibil? Şi totuşi, am putut… Eddie Burns, chitaristul, avea o asemenea admiraţie pentru Syd că l-a lăsat să fie chitara întîi, apoi era Twink la baterie, iar la bas eu… Vreţi cîteva coincidenţe? Fiţi pregătiţi cu condimentele: eu mă căsătorisem cu Jenny Spires, un model care fusese şi cu Syd; referitor la Twink, numele de artist al lui John Alder care ar putea însemna „de două ori Pink“, provenea dintr-un grup care, pe urmele

celor de la Pink Floyd, se numea Pink Fairies şi realizase un disc intitulat *Think Pink*… Ne era teamă că aceste circumstanţe l-ar putea nelinişti, în schimb n-a făcut deloc caz: gîndiţi-vă că într-o seară în care Jenny a venit să ne viziteze după un concert, el m-a întrebat cine era fata aceea frumoasă…

E nevoie să spun cît de dezastruoase au fost acele concerte? În al patrulea, care a fost şi ultimul, Syd a rămas în fundul scenei cu chitara pe umăr, dar nemişcat ca o statuie, iar publicul s-a împărţit în două, ca Marea Roşie în faţa lui Moise: o jumătate urla şi arunca pe scenă cu de toate, în timp ce cealaltă jumătate, în picioare, aplauda şi îi scanda, cu voce tare, numele, „Syd! Syd! Syd!“. Te treceau fiorii, apoi, în faţa acelei demonstraţii de iubire, chiar şi cei mai înfuriaţi au tăcut ori s-au alăturat corului, iar el era tot nemişcat, dar ceva din acel vuiet probabil că a ajuns la conştiinţa lui, pentru că la un moment dat a făcut un pas înainte – doar un pas – şi şi-a mişcat mîna dreaptă: în teatru s-a lăsat o tăcere absolută şi, într-o atmosferă ireală, ochii tuturor erau fixaţi pe arătătorul acela care apăsa corzile, le apăsa atît de spasmodic, încît transmitea un tremur întregului braţ, pînă cînd, împreună cu un teribil *zwiiing*, a sărit o bucăţică şi din deget, apoi a ţîşnit sîngele îngrozind toţi spectatorii. Şi pe membrii Stars, nişte năpăstuiţi am fost.

A optsprezecea mărturie

Nigel Lesmoir

Eu şi Syd ne-am întîlnit numai cînd eram tineri. Adică, la puţin timp după momentul care a făcut din mine o voce recunoscătoare barrettismului, am pierdut legătura. Vorbesc despre un filmuleţ de amator, realizat în 1966 şi proiectat după aproape treizeci de ani cu titlul *Syd Barrett's First Trip*. Era toamna, deci Syd împlinise deja douăzeci de ani. Trece pe la mine pe acasă şi mă roagă să iau camera de filmat, apoi îmi spune să urc la el în maşină. Conduce ca un nebun, ca şi cum ar avea o grabă anume; eu nu-l întreb nimic pentru că ştiu că atunci cînd face aşa nici nu te aude, rămîn tăcut şi după ce îmi dau seama unde m-a dus, pe Gog Magog Hills, un loc unde nici un copil n-ar avea curajul să se aventureze de unul singur. Se spunea că acolo trăia un spirit Wendigo: cert e că, în ultimii ani, în Cambridge dispăruseră trei copii şi o

femeie şi de fiecare dată fîşii din hainele lor au fost găsite pe Hills. Mai mult decît nişte dealuri, erau nişte dune enorme de nisip pline de arbuşti: vîntul şi ploaia le schimbau încontinuu forma şi fusese confirmat faptul că în unele locuri se găseau nisipuri mişcătoare. Aşa că vă puteţi imagina starea mea sufletească atunci cînd Syd, îmbrăcat cu o haină neagră foarte elegantă, se îndreaptă spre Hills. În ciuda faptului că eu am pantofii mei sport şi el nelipsitele ghete de lac, mi-e greu să mă ţin după el, mai ales cînd abordează o dună foarte înaltă. Ajunşi în vîrf îmi cere să-l filmez şi în acel moment se transformă: din serios şi taciturn devine un bufon, aleargă dînd din braţe în mod dezarticulat, grohăie, scoate ţipete ascuţite, face grimase una după alta… Apoi se rostogoleşte pe o dună umplîndu-şi părul de nisip, urcă şi se rostogoleşte din nou, scoate arbuşti din rădăcină, se roteşte ca un derviş, iar eu, în timpul acesta, filmez totul… Pe vîrful altei dune găseşte nişte ciuperci ciudate, adică în loc de ciuperci erau mai degrabă o specie nemaivăzută de licheni, îşi umple mîinile şi mă pune să fac un prim plan, apoi îmi întoarce spatele de parcă ar pregăti o scamatorie şi, într-adevăr, cînd se întoarce din nou spre mine are două ciudăţenii din alea fixate în orbite, ca o ditamai insecta oribilă, iar în gură mestecă altele pe care apoi le scuipă spre camera de filmat… Pe urmă se aşază băţos ca o sperietoare, apoi aleargă din nou ca un nebun, se rostogoleşte iar de pe dune…

Pe drumul de întoarcere, înspăimîntător de murdar şi din nou foarte serios, mă întreabă dacă am filmat totul. Totul, îi spun, iar el: „Bine, aşa avem un document al nebuniei mele“.

Nebunia lui… păcat că Syd a început să dea semne de dezechilibru doar după un an, după primele două single-uri ale celor de la Pink Floyd… şi atunci? Sînt sigur că la vremea filmuleţului nici măcar nu ştia ce era LSD-ul, deci… deci fie ştia deja ce i se va întîmpla, dar este o ipoteză pe care nici măcar nu vreau să o iau în considerare, fie se simţea deja nebun… Dar în acest caz, de ce să expună ceva atît de îngrozitor într-un mod atît de teatral? Poate tocmai pentru ca acea nebunie aparentă să acopere ceva mult mai profund şi teribil…

Mi-am petrecut viaţa întrebîndu-mă ce sens să dau acelei după-amiezi şi, dacă în cele din urmă m-am decis să fac public filmul, am făcut-o numai cu speranţa că cineva găseşte cheia… Cînd a început să se distrugă cu acidul, de exemplu, de ce nu mi-a zis să răspîndesc filmul? Poate pentru că acidul era o practică socială şi, la rîndul ei, era o formă de acoperire?

În 1993, am trimis o copie a filmului fiecăruia dintre cei patru Pink Floyd. Rick nu mi-a răspuns niciodată. Nick mi-a trimis înapoi pachetul nedesfăcut. Roger mi-a scris că nu descoperise nimic nou. Dave a pus alături de o frumoasă scrisoare de mulţumire o fotografie din acea perioadă: pe malul rîului Cam sîntem eu, el, David Gale, Johnny Gordon şi Syd. Sîntem atît de tineri, că părem nişte morţi.

A şaptesprezecea lamentaţie

Peter Jenner (2)

Prima dată m-am limitat la o discretă referenţialitate, dar astăzi sînt prost dispus, aşa că veţi suporta un protest. Aveţi idee despre banii pe care eu şi Andrew King i-am pierdut din vina lui Syd? La început a avut o cădere, bine, se simţea rău, nu puteai pretinde să continue să cînte în starea aceea. A rămîne cu el în loc să-i urmăm pe restul celor de la Pink Floyd a fost o greşeală enormă şi nu putem să ne supărăm decît pe noi înşine, de acord şi în legătură cu acest lucru: veţi recunoaşte însă că a fost şi o frumoasă demonstraţie de încredere şi afecţiune… Unde vreau să ajung? La asta, că atunci cînd a început să se simtă puţin mai bine, cînd a terminat-o cu acidul şi a găsit puţin linişte, iată, atunci putea să arate un pic de recunoştinţă faţă de noi, doar nu i se cerea să redevină cel dinainte, ar fi fost suficient şi ceva mic, chiar şi de mîntuială, ba dimpotrivă, făcută prost ar fi fost încă şi mai barrettiană, el se exilase în casă, dar în lume erau legiuni de fani în aşteptare, gîndiţi-vă la febra pe care ar fi produs-o vestea unui nou disc al lui Syd! Nu o întoarcere pe scenă, nici vorbă, gras şi chel cum era, nu, un simplu disc, la EMI erau tehnicieni capabili să facă lucruri extraordinare, ar fi fost de-ajuns ca Syd să sugereze un acord, un pasaj, şi aceia ar fi scos toată piesa, o piesă a lui Syd! Întoarcerea legendei! Pentru că nu mai era ca în ’70, cînd Dave şi Roger au trebuit să se lupte ca să-şi impună cele două albume ale lor, în ’70 Syd era un drogat, un ratat, dar în ’74, în ’75, în acei ani era slăvit! Consacrat! Ca Hendrix, ca Morrison, dar viu! Gîndiţi-vă… în ’74, doar ca să vă dau un exemplu, a apărut în *New Musical Express* un lung articol al lui Nick Kent în care se vorbea despre Syd ca despre unul dintre cele mai mari genii ale rockului şi în ’75 a ieşit *Wish You Were Here* care, în ciuda

succesivelor declaraţii ale celor de la Pink Floyd, a fost considerat de toţi ca un omagiu pentru Syd, un omagiu din partea unei formaţii care în acel moment era considerată cea mai importantă formaţie de pe Terra…

Prin mine şi King, Syd ţinea încă de agenţia lui Brian Morrison. Şi chiar Brian a fost cel care m-a chemat ca să vadă dacă se putea obţine ceva de la băiatul acela binecuvîntat. Eram în ’74 şi Syd încă locuia cu mama lui pe Hills Road, la numărul 183. Prima oară cînd m-am dus la el acasă nu m-a recunoscut: a rămas în prag privindu-mă nemişcat. Dumnezeule cît era de schimbat! El nu mă recunoştea pe mine, însă, din noi doi, eu ar fi trebuit să am acel drept. Cînd i-am explicat cine eram, a zis: „Îi voi spune lui Syd“, şi a închis uşa. După cîteva săptămîni m-am întors cu King: ne-a spus că nu locuia acolo, că era doar în trecere… Am hotărît să renunţăm, dar nu încheiasem socotelile cu Brian. Considerîndu-ne doi incapabili, Brian a vrut să ne demonstreze cum se lucrează şi a sosit cu Buickul său negru în faţa casei lui Syd. Syd, am aflat mai tîrziu, lucra în grădină, îmbrăcat într-o salopetă groasă albastră. Fără măcar să ceară voie, Brian a deschis poarta şi i s-a adresat lui Syd ca unui servitor, se pare că în avîntul său a călcat din greşeală pe un anumit răzor, de care Syd era în mod special ataşat, cert este că „servitorul“ l-a muşcat de mînă, aproape smulgîndu-i un deget… Dar Brian era un om de afaceri şi a trecut cu vederea acest episod, atît de mult, încît anul următor m-a sunat ca să mă convoace de urgenţă la EMI: trebuia să mă pregătesc pentru o mare surpriză, dar mare… Cum am ajuns, am simţit imediat atmosfera ocaziilor importante, dirijori, regizori, tehnicieni, erau toţi înşiraţi ca personalul de la Balmoral cînd soseşte regina… Şi a sosit, regina, înspăimîntător de gras, foarte încet, cu privirea unui animal abia ieşit din hibernare, cum dracul reuşise Brian să-l convingă nu ştiu, dar era acolo, Syd Barrett era în studiourile de pe Abbey Road ca să înregistreze un disc! Fără ca nimeni să-i arate, s-a îndreptat spre studioul 3, acela unde înregistra cu Pink Floyd, dar, ca să fim sinceri, părea un boxer ţicnit care merge cocoşat spre ring fără măcar să-şi dea seama de mulţime… Îl urmau doi tehnicieni care duceau un cufăr. „Ce este în cufărul acela?“, l-am întrebat pe Brian. „Chitarele lui, chitarele lui!“ mi-a răspuns cuprins de entuziasm. Nu ştiu de ce, dar în timp ce tehnicienii se agitau în jurul încuietorii cufărului aveam un presentiment sinistru… Cînd, mutîndu-mi privirea, am surprins un zîmbet pe buzele lui Syd, presentimentul a devenit certitudine şi, într-adevăr, din cufăr s-au ivit trei chitare, trei chitare minunate… complet lipsite de corzi… „Ce e asta, o glumă?

Duceţi-vă imediat să căutaţi corzi!“ a urlat Brian, dar Syd i-a oprit pe toţi pur şi simplu ridicînd o mînă şi, în consternarea generală, a spus: „Corzile sînt, nu le vedeţi, dar sînt“. Apoi s-a aşezat pe un fotoliu şi a cerut un pahar cu apă; după ce l-a băut, a spus că imediat ce va ajunge Syd, vom putea începe sesiunea. Sesiunea! Cînd i-am povestit asta lui David Gilmour, l-am văzut plîngînd ca un viţel. Nu doar atît: peste cîteva seri, Pink Floyd trebuia să cînte la Edinburgh, dar concertul a fost anulat în ultimul moment. Cine era acolo povesteşte despre o ceartă îngrozitoare între David şi Rick după ce primul, în timpul repetiţiilor, a tăiat toate corzile chitarelor sale cu o foarfecă. Şi pe ale lui Roger le-a tăiat, dar se pare că Roger s-a limitat să spună „OK“.

Şi dacă s-ar fi terminat aici! În 1992, Atlantic Records a făcut să-i parvină lui Syd o ofertă princiară pentru *orice* ar fi creat Syd, *de orice durată*. În acel caz, cel direct interesat nu a putut nici măcar să decidă, pentru că s-a gîndit familia lui să-i ascundă oferta… Le era teamă că sirenele succesului îl vor tulbura din nou, dar ce mai era de tulburat? Un prost, iată ce era, de ani de zile era doar un prost – dar dracu’ ştie de ce facem parte din legendă! Poate doar atinşi de duhul sfînt, aşa am afla! Fir-ar al dracului!

Şi cinemaul? Vagoanele de bani pe care i-am fi putut face şi NU i-am făcut? Ridley Scott era pregătit, scenariul de asemenea, şi nimic. Cei bine informaţi spun că intervenţia lui Roger a făcut să eşueze proiectul… După cîţiva ani apare Miloš Forman. De înţeles, dat fiind banii pe care i-a făcut cu strîmbăturile lui Jack Nicholson voia să încerce din nou, dar şi de data asta pică tot, se spune că familia s-a opus, închipuiţi-vă… De curînd am aflat că Johnny Depp s-a autopropus candidat pentru rolul lui Syd, deja mi-l închipui, palid ca un spectru cu faţa de nebun, îmbrăcat ca Mozart… Dar la cinema nu, nu-l va vedea nimeni, şi ciuciu bănuţi în buzunarele lui Peter, trebuia să mă fac manager al formaţiei Ciuciu!

Mă găsiţi oribil? Vă înţeleg. Syd e cel pe care nu-l înţeleg.

A nouăsprezecea mărturie

Michael Rock

Pentru că m-am specializat în fotografii de staruri rock, numele meu chiar este

de rău augur. A mea este coperta de la *Madcap Laughs* cu fotografia lui Syd pe podeaua proaspăt vopsită la Earl's Court Square, a mea este placheta de negăsit cu portrete făcute între '69 şi '71.

Dar cele mai grozave două fotografii ale lui Syd nu-mi aparţin. Una, făcută de Mark Lester, este din ianuarie 1968, adică din perioada în care Syd se pregătea să-i părăsească pe cei de la Pink Floyd. Are aerul unei fotografii oficiale, pentru că sînt toţi cinci în poză şi privesc către obiectiv. În partea de jos sînt jumătăţile de bust ale lui Dave şi Rick, în spatele lor, în picioare, ca în fotografiile echipelor de fotbal, Nick şi Roger. Şi mai în spate, Syd. Dar în timp ce primele patru feţe au aceleaşi dimensiuni, a lui Syd este sensibil mai mică, semn că se poziţionase la o anumită distanţă de colegii lui; astfel apare şi mai scund decît Nick şi Roger, într-atît încît chipul său este aproape în centrul fotografiei, ca şi cum ar încerca să se infiltreze printre colegi. Adăugaţi faptul că este singurul uşor nefocalizat şi veţi avea impresia îngrozitoare că vă aflaţi în faţa a patru fiinţe vii şi a unei fantome.

A doua fotografie a fost făcută în iulie 1975, în timpul festivalului de la Knebworth. Într-o dimineaţă, cei de la Pink Floyd şi tehnicienii lor au jucat crichet împotriva unei echipe locale şi, la final, cele două echipe s-au aliniat pentru o fotografie suvenir. Nu se ştie cine a făcut fotografia, oricum, atunci cînd cei de la Pink Floyd au primit o copie, au crezut că e o glumă, pentru că al patrulea de la stînga de pe ultimul rînd era, fără echivoc, Syd. Fără echivoc, zic eu, pentru cine îl văzuse abia cu o lună în urmă în studiourile de pe Abbey Road, cum li se întîmplase lor. Roger a fost atît de impresionat, că a dus fotografia într-un laborator specializat ca să afle dacă putea fi vorba despre un montaj – nu, trebuia absolut exclusă ideea unui montaj. De unde două posibilităţi: fie Syd luase trenul de la Londra la Knebworth şi se strecurase clandestin în grup fără ca nimeni să-l ia în seamă, nici înainte, nici după, fie… ei, pricepeţi singuri.

A optsprezecea lamentaţie

Sylas White

Fratele meu era Bernard White, cea mai mare autoritate mondială în materie de

barrettism, cum lui însuşi îi plăcea să spună. Ascultaţi-mă, pentru că întîmplarea lui este una instructivă.

În 1972, împreună cu cîţiva prieteni, a fondat Syd Barrett International Appreciation Society, care publica *Terrapin*, un fanzin dedicat lui Barrett – Bernard mi-a explicat că *Terrapin* era titlul unui cîntec scris de Barrett pentru sora lui care locuia chiar pe Terrapin Road şi că fanzinul ar fi o revistă făcută de fani. O nebunie! E de ajuns ca doi pasionaţi de struguri să publice cînd vor ei o fiţuică despre struguri şi e un fanzin! Dar să nu divagăm. *Terrapin* a dat naştere la multe discuţii deoarece conţinea o rubrică intitulată „Syd Sightings“: apariţiile lui Syd, măcar să fi fost vorba de vreo pasăre rară în trecere, mărturii ale unora care susţineau că l-au văzut pe Barrett dormind sub un pod sau furînd un borcan de fasole dintr-o piaţă, scrisori de mitomani care pretindeau că au fost împreună cu el cu barca pe Cam, confesiuni scabroase de tinere… Dar, bineînţeles, semnalările cele mai periculoase erau cele demne de încredere, pentru că divulgau adresa lui Barrett, dădeau de ştire în legătură cu deplasările lui, indicau cînd era mai uşor să-l surprinzi în grădină, la ce oră a dimineţii ducea afară gunoiul. În ’76, protestele familiei şi dezaprobarea publică i-au făcut pe colegii lui Bernard să desfiinţeze societatea. De atunci pînă în ziua morţii sale, care a avut loc în 2004, fratele meu a continuat singur să publice *Terrapin*, chiar dacă la intervale foarte neregulate. Şi astfel, în ciuda cîtorva somaţii, au continuat „apariţiile“. Se pare că pentru desfiinţarea acelei rubrici David Gilmour i-a oferit o sumă mare, dar căposul acela a refuzat. Sigur că banii aceia i-ar fi folosit, dat fiind cît cheltuia pe obiecte rare barrettiene… Avea o reţea de corespondenţi răspîndiţi prin toată lumea şi prin ei cumpăra, fără discriminare, orice lucru avea legătură cu Barrett, fotografii, tăieturi din ziare, bilete la concerte, ediţii străine de discuri, autografe, obiecte uitate prin hoteluri, pînă şi o pană ajunsă, cine ştie cum, în Australia!

Un maniac, iată ce devenise fratele meu… Dar nu în asta constă răul, ci în influenţă… Bernard era atît de acaparat de Barrett, că nu numai că se transformase în sacerdotul suprem al cultului său, dar, puţin cîte puţin, a fost subjugat de el, a început să trăiască la fel ca el, să încerce să-i semene: şi-a tăiat părul, s-a îngrăşat cu artă, şi-a redus la minimum ieşirile din casă, se prefăcea că nu recunoaşte lumea… Nu vă puteţi închipui la ce nivel ajunsese în ultimii ani, cu ferestrele mereu închise, grămezi de zdrenţe peste tot, firimituri, praf, pînze de păianjen şi o duhoare… Şi peste tot nenorocitele alea de obiecte rare

care deja ocupau aproape tot spaţiul şi printre care era constrîns să se mişte ca un contorsionist… Cînd mi-a zis că nu-l mai cheamă Bernard, ci Syd, i-am dat o palmă, dar expresia lui de uimire m-a făcut să înţeleg că nu glumea şi mi-am dat seama şi mai bine că nu glumea în ziua cînd l-am văzut că ia o chitară şi cîntă „Arnold Layne“, el, care nu ştia nici cum se pune pe umăr o chitară…

A murit la 55 de ani fratele meu, convins că este Barrett. După vreo cîteva luni m-am dus la el acasă cu un expert ca să încerc să evaluez tot materialul acela, dar n-am mai găsit nimic: dispăruse totul, pînă la ultima tăietură din ziar. M-aş fi putut gîndi la un jaf comandat, Bernard era, într-adevăr, o celebritate şi erau mai mulţi colecţionari cărora le curgeau balele după acea colecţie unică pe lume, dar cum de uşa blindată şi ferestrele, blindate şi ele, nu prezentau nici cea mai mică urmă de efracţie? Astfel, în felul său, Bernard şi-a cîştigat un locşor în cadrul legendei. Însă eu am pierdut un frate şi era singurul pe care-l aveam.

Al cincilea raport

Enciclopedia populară Moore

TERRAPIN – 1. s.f. Specie de broască-ţestoasă (Malaclemys Terrapin) care aparţine genului Malaclemys, din familia Emydidae, ordinul Testudines; deosebita frumuseţe a carapacei i-a adus acestei specii (mai ales pentru subspecia Terrapin Terrapin) numele popular de „Spate de diamant“ (*Diamondback*).

– 2. s.f. Nume a două văi largi din Arkansas (comitatul Boone), T. Cove şi T. Hollow; în ambele cazuri referirea la o broască-ţestoasă marină se dovedeşte inexplicabilă, pentru că T. Hollow este lipită de un meandru al rîului Arkansas, în timp ce T. Cove este în mijlocul unei zone deşertice, caracterizată de înalte dune de nisip.

– 3. s.m. Vehicul militar tip ambifie de producţie britanică (1944).[3]

A douăzecea mărturie

Mi-e greu să vorbesc despre Syd, mi se pare că le fac o nedreptate celorlalţi fraţi ai mei, ca şi cum din familia noastră ar fi existat numai el… Şi apoi, după o viaţă trăită ca să-l protejez de curiozitate, de bîrfe… de răutatea lumii… îmi creează o senzaţie stranie alăturarea vocii mele acestui cor… Oricum, dat fiind că este vorba de a spulbera cîteva credinţe comune… în apărarea memoriei sale…

Voi începe cu clădirile. E fals că Syd a petrecut mult timp în spitale psihiatrice. Cu excepţia a trei perioade scurte, a stat întotdeauna cu noi, adică… aveam noi grijă de el, vreau să spun, mulţi ani a rămas cu mama, mai întîi în casa de pe Hills Road, apoi într-o vilă mai mică pe St. Margaret Square. După ce eu şi ceilalţi fraţi plecaserăm, casa de pe Hills Road era prea mare pentru ei doi, dar Syd era atît de ataşat de demisolul lui, încît mama a păstrat-o pînă la sfîrşitul anului 1974. Spun „al lui“ pentru că acolo începuse să cînte cu prietenii şi pentru că, după criză, l-a transformat în apartamentul lui, mama trebuia să-i ducă jos de mîncare pentru că el nu voia aproape niciodată să urce… Acolo jos picta tablouri mari, abstracte, în culori foarte vii… Pe urmă, erau chitarele lui, bineînţeles, toate pline de praf pentru că nu se mai atingea de ele – şi totuşi, de puţinele ori cînd ieşea din casă, se întîmpla să cumpere altele noi, a ajuns să aibă douăzeci şi opt, cînd mama îl întreba de ce-i trebuia să cumpere alta, el îi spunea numele acelei chitare ca şi cum aceea ar fi fost explicaţia… Mai spunea şi că îi plăcea mult să trăiască sub pămînt. Îmi amintesc că atunci cînd mama a pomenit despre asta, unii au luat-o ca pe un joc de cuvinte, dar eu ştiu că Syd nu se gîndise deloc la cultura *underground*, chiar vrusese să spună subsol… Pentru o perioadă, însă, s-a dus la Londra, n-am înţeles niciodată de ce, avînd în vedere că oricum, la anumite intervale, se întorcea la Cambridge să se închidă în subsolul lui… părea că nu-şi găseşte liniştea, şi aspectul lui se schimba mereu, mai întîi ras complet, apoi cu părul scurt şi barbă, apoi cu păr lung fără barbă, apoi din nou ras complet… Aproape tot timpul în salopetă de lucru, dar, din cînd în cînd, pe neaşteptate, îmbrăcat ca un filfizon, sosea un flăcău şi din cutii apăreau haine care probabil costau o avere… pentru ca apoi să le poarte o singură dată! Noroc că drepturile discografice continuau să vină, n-am înţeles niciodată cum era posibil, cu o carieră care durase puţin mai mult de un an… Oricum, în cele din urmă mama a vrut să se mute într-o casă mai mică. Syd n-a

protestat, dar în ziua mutării s-a lăsat cărat ca acei manifestanţi duşi de poliţie… Am profitat ca să scăpăm de toate lucrurile îngrămădite la subsol, dar, în mai puţin de un an, pivniţa din St. Margaret Square a ajuns să arate la fel. Pentru că se subînţelege că şi acolo a ales să trăiască „sub pământ“. În ’82, sănătatea mamei s-a înrăutăţit. Syd nu era de încredere: puteai să-l trimiţi să cumpere o aspirină şi să-l vezi întorcîndu-se cu o chitară, astfel că mama a venit să stea la mine. Acum Syd rămăsese într-adevăr singur, cu atît mai mult după ce tăiase cablul de telefon. Referitor la maşină, din 1970 nu mai avea una. Eu treceam aproape în fiecare zi să-i gătesc ceva: odată, cînd n-am putut să mă duc patru zile la rînd, am descoperit că nu mîncase nimic. Stînd acolo jos devenise încă şi mai palid decît era în mod natural. Dacă reuşeam să-l conving, îl scoteam la o plimbare în parc sau pe malul rîului Cam, care încă de copil era ţinta lui preferată. În parc îi plăcea să se uite la copii şi era foarte tandru cu ei: înainte să mergem, mă punea mereu să opresc la magazin ca să ia caramele pentru ei şi, într-adevăr, imediat cum îl vedeau, plozii aceia alergau spre el. Din fericire, în cartier era cunoscut de toţi, aşa că n-au existat niciodată episoade ostile, ştiţi la ce se gîndesc oamenii cînd un tip oferă caramele copiilor… şi-apoi unul cu înfăţişarea aia… Dar adevărata lui pasiune erau animalele, imediat ce vedea o veveriţă sau o pasăre era încîntat, scotea sunete ciudate ca şi cum le vorbea, şi ele îi răspundeau… privea fix în ochi pînă şi şopîrlele, omizile… omizile au ochi, nu-i aşa? Presupun că da, oricum… ce altceva pot să spun? Că era mereu o grămadă de lume interesată să-l întîlnească, dar noi ne-am făcut o datorie din a-l proteja, mai ales de lumea muzicii, şi cred că mulţi ani am făcut o treabă bună… Îmi pare rău numai pentru că a trebuit să-l refuz şi pe domnul Gilmour, care a fost mereu atît de amabil… De trei sau patru ori pe an mă suna să afle cum se simţea Syd şi dacă era ceva ce putea face pentru el; la început m-a rugat să poată veni să-l viziteze, dar după o vreme n-a mai insistat. Chiar dacă i-ar fi făcut plăcere să-l revadă pe Syd, mi-a spus, ne respecta alegerile. Şi domnul Waters s-a interesat de cîteva ori, dar mereu scriind. Ceilalţi doi, în schimb, n-au mai dat nici un semn: mai bine aşa. Iată, dacă voi sînteţi de acord, eu m-aş opri aici. Nu, aşteptaţi, mai e ceva, ceva ce m-a enervat mereu, dar care, în acelaşi timp, m-a emoţionat. Pînă la final, cînd vorbea despre Pink Floyd, Syd i-a numit într-un singur fel: „Formaţia mea“. El închis sub pământ şi ei umplînd stadioanele lumii, dar erau ai lui.

A douăzeci şi una mărturie

Paul Breen

Îmi cer scuze, dar trebuie să intervin imediat. Sînt soţul lui Rosemary şi, de asemenea, cumnatul lui Syd. Am ţinut la Syd, dar, spre deosebire de soţia mea, nu sînt orbit de sentimente. După Rose, tablourile lui Syd erau foarte frumoase. Oricît de puţin mă pricep la pictură, pot să vă asigur că erau nişte mîzgăleli îngrozitoare făcute în cîteva minute. Dar ideea este alta: că imediat ce-şi termina opera, Syd o distrugea cu un cutter, cu o furie contrastînd cu aparenta linişte cu care pictase. Ştiu asta pentru că l-am văzut de mai multe ori cu ochii mei. Şi mai e ceva. Ştiind că fanii lui Syd şi-ar fi tăiat venele pentru tablourile acelea, o vreme mama lui a încercat să i le ia înainte să le distrugă: în acest caz Syd devenea foarte furios, astfel încît, după cîteva încercări, mama lui a renunţat. De atunci bătrînei a început să-i fie frică de el, ăsta e un alt lucru pe care Rose vi l-a ascuns. Din această cauză, în ’82, s-a mutat la noi, nici vorbă de motive de boală! Se simţea foarte bine! Dar probabil se întîmplase ceva, după povestea cu tablourile, care îi stîrnise o frică insuportabilă: n-a vrut niciodată să spună despre ce era vorba, eu ştiu doar că într-o dimineaţă a sunat-o pe Rose ca să-i spună că nu va mai dormi nici măcar o noapte singură cu ăla, a zis chiar aşa, „cu ăla“, îmi amintesc bine pentru că, imediat după aceea, a venit să-mi povestească plîngînd… Mai tîrziu am auzit-o pe Rose spunîndu-i la telefon că nu putea să-l părăsească, dar n-a fost chip: în aceeaşi seară bătrîna a venit la noi acasă cu o valiză şi după cîteva zile m-a trimis pe mine să iau restul. Astfel, casa din St. Margaret Square a rămas inutil mobilată timp de douăzeci şi cinci de ani, dat fiind că Syd a continuat să trăiască în pivniţa lui.

Winifred Flack Barrett a murit în 1991. Syd a venit la înmormîntare într-un costum negru impecabil. Aş îndrăzni să spun că era cel mai elegant dintre toţi. N-a plîns, dar, cînd l-am condus acasă, am descoperit că în grădină ridicase un catafalc pe care arsese şase chitare: era modul lui de a-şi plînge mama, chiar dacă mă îndoiesc că pe lumea cealaltă bătrîna va face ceva cu tăciunii aceia de Fender.

A douăzeci şi doua mărturie

Ronald Salmon

Bună ziua! Cînd mi-au cerut să depun mărturie, voiam să refuz, dar, imediat ce am aflat că era vorba de domnul Barrett, m-am răzgîndit şi iată-mă aici. Puteţi să-mi spuneţi Ronnie. I-o datorez domnului Barrett: în atîţia ani de cînd fac pe portarul, n-am întîlnit niciodată pe cineva mai generos. M-am angajat la Chelsea Cloisters în 1974. Domnul Barrett era acolo de cîteva luni şi chiar dacă adesea se întorcea la Cambridge, a rămas acolo pînă în ’79.

Probabil era foarte bogat, pentru că de fiecare dată cînd ieşea se întorcea încărcat de lucruri sau punea să-i fie duse sus – şi deloc nimicuri, vorbim de televizoare, instalaţii stereo, haine de lux, frigidere, chitare… Odată am văzut că avea şase televizoare şi trei frigidere, încît te apucă şi bănuielile în legătură cu sănătatea mintală, vreau să spun… Eu, însă, sînt ultimul care poate vorbi, pentru că de fiecare dată cînd domnul Barrett se plictisea de cîte un obiect, mi-l dăruia mie şi, dat fiind că nu-i trebuia mult să se plictisească, se întîmpla că eu revindeam marfa aia ca nouă… Să nu mai vorbim apoi de haine: le purta numai o singură dată, apoi mi le dădea. Păcat că era aşa de gras, altfel cîte ceva puteam păstra pentru mine, vi-l închipuiţi pe bătrînul Ronnie dichisit ca un lord? Odată mă cheamă la trei noaptea şi, în uşă, îmi pune în mînă o chitară nou-nouţă: „Ia-o de aici“ îmi zice „nu mai vreau s-o văd“. Cînd a plecat definitiv, mi-a spus că puteam să iau tot ce voiam. „Şi pe aia?“, şi arăt o cutie mare, plină cu benzi. El o priveşte, se gîndeşte puţin şi spune: „Dar sigur, şi pe aia“. Modul în care o spune mă face bănuitor, astfel, după plecarea lui, chem un prieten care se pricepe la muzică şi îi arăt cutia. Cum vede benzile, păleşte. Îmi cere să le poată asculta acasă la el, „*Bón*“, zic, „ascultă-le şi spune-mi ce se poate face“. După două zile mă sună foarte agitat: benzile acelea fac o avere, conţin înregistrări inedite sau foarte rare ale domnului Barrett. Bine, adică rău. Reintru în posesia cutiei şi pregătesc un anunţ de publicat în *Times*; pînă una alta, însă, decid să pun norocul acela într-o casetă de valori, aşa că o duc la bancă. Între casa mea şi bancă este o casă de pariuri: mă opresc o clipă să fac cîteva pariuri şi, cînd mă întorc, cutia nu mai e. Rahat! O pusesem pe tejgheaua de lîngă mine, dar numai cît să joc pe Piper cîştigător, şi dispăruse. Care apoi nici măcar n-a cîştigat, mîrţoaga aia de Piper, să-l pui la pămînt acolo pe pistă şi nu alta.

A cincisprezecea confesiune

Omul pisică (7)

Îngrozitor modul în care istoria noastră este legată de separarea de Syd. Separare este cuvîntul potrivit în toate sensurile: noi am rămas mutilaţi, el s-a separat de lume. Dar e foarte ciudat că s-a tot vorbit despre asta, fără să se ia considerare a doua mutilare suferită de Pink Floyd.

Roger a fost întotdeauna un tip dificil. La început suporta personalitatea lui Syd şi probabil se gîndea şi să-şi îmbunătăţească cîntatul la bas, dar de la *Saucerful* încolo, disc după disc şi concert după concert, a început să ia grupul de mînă, de mînă şi în mînă… Poate am greşit noi că i-am lăsat iniţiativa, însă el era Poetul, cel cu ideile şi principiile morale, în timp ce noi ne ocupam doar de muzică. Doar de muzică! Grotesc, fiind vorba de Pink Floyd, asta şi pentru că aproape întotdeauna muzica venea înaintea cuvintelor. Dar muzica are de-a face cu ea însăşi, cuvintele cu lumea…

Tehnic vorbind, singurii muzicieni adevăraţi de la Pink Floyd eram eu şi Rick, pentru că Nick era pentru noi ceea ce Ringo era pentru Beatles, nu e frumos să o spun, dar este adevărul… De altfel, a recunoscut şi el că fiind bateristul de la Pink Floyd i-a folosit mai ales ca să-şi cumpere o foarte scumpă maşină de curse… În ce-l priveşte pe Rick, a cîntat mereu ca şi cum ar fi fost la conservator, nici vorbă să-l poată deranja pe un tăvălug ca Roger. Şi, într-adevăr, imediat ce Rick a izbucnit odată, lui Roger i-au trebuit mai puţin de trei minute ca să-l dea afară… Aşa că singurul care putea să-i ţină piept Poetului eram eu, dar pe mine mă interesa prea mult să cînt, într-atît încît am suportat dictatura lui nu numai pentru *The Wall*, dar şi pentru *Final Cut*, un disc care, oficial, nu era al celor de la Pink Floyd, ci al lui şi doar „interpretat“ de Pink Floyd! Critica l-a apreciat ca pe un disc repetitiv, plin de invidie, obsesiv: eu, în schimb, chiar dacă ar trebui să am mai multe motive ca să-l detest, îl consider una dintre realizările noastre cele mai frumoase. Cinste geniului lui Roger şi, dacă-mi permiteţi, muzicii mele.

Dar titlul s-a dovedit mai profetic. La cîteva săptămîni de la turneu, excesul de omnipotenţă al lui Roger a atins niveluri inacceptabile: ne trata ca pe angajaţii lui şi lucrul paradoxal era că urla exact ca acei profesori de şcoală şi acei militari împotriva cărora concepuse ultimele discuri. Astfel, ca într-un film western, noi doi am ajuns la încheierea socotelilor. Cînd a înţeles că nu mă voi

mai supune, a încercat să mă rănească amintindu-mi că oricît de bun eram, rămîneam tot un substitut: ultimul lucru pe care trebuia să mi-l spună. Atunci, pentru prima dată, i-am spus ce credeam despre el. Răspunsul lui a venit ca un glonte: „Foarte bine, din acest moment Pink Floyd nu mai există“. Astfel, bietul Nick s-a trezit că e desfiinţat fără măcar să fie consultat… Dacă vă întrebaţi de ce Roger nu m-a înlocuit şi pe mine înseamnă că n-aţi înţeles la ce punct ajunsese: era convins că nu mai are nevoie de Pink Floyd, după pierderea lui Syd, Pink Floyd era el, întotdeauna fusese el şi numai el… De aceea, despărţirea noastră n-a fost niciodată anunţată. Fanii vorbeau despre asta cu voce scăzută ca despre o catastrofă iminentă, dar nu s-a ajuns niciodată la oficializare. Eram în vacanţă, şi atîta tot. Şi în acea vacanţă fiecare şi-a realizat propriul disc, ca patru copii certăreţi care se joacă fiecare cu piesa lui – după atîţia ani îmi spun că probabil eram chiar într-o formă proastă ca să scoatem asemenea patru discuri.

Îmi cumpărasem o casă mare victoriană, care pluteşte pe Tamisa, şi ultimul lucru pe care mi-l doream era un război cu Roger. Dar pînă la război era doar o chestiune de luni. Cînd am început să mă dedic albumului *A Momentary Lapse of Reason*, mă gîndeam încă la un album solo, dar după ce-i respinsesem pe toţi muzicienii disponibili, am înţeles că mai mult decît orice îmi doream să lucrez din nou cu colegii mei. Astfel că i-am rechemat pe Rick şi Nick: neputînd să fac acelaşi lucru cu Roger, de data asta cuvintele le-aş fi scris eu. A ieşit un disc frumos, cu cîteva cîntece de care sînt într-adevăr mulţumit, „On the Turning Away“ sau „Sorrow“, de exemplu. Atît de mulţumit, încît să-mi fac iluzii că Roger ne va da binecuvîntarea lui sau chiar se va decide să ni se alăture. În schimb, cu puţin înainte de apariţia discului, a intentat un proces ca să ne împiedice să folosim numele Pink Floyd. La sfîrşitul lui ’86 un judecător i-a dat dreptate, dar după cîteva luni, la apel, un alt judecător ne-a dat dreptate nouă. Astfel, discul a apărut precedat de o publicitate care a contribuit la extraordinarul lui succes, lucru care l-a otrăvit pe Roger aproape aducîndu-l în pragul unei căderi nervoase. A spus de toate: că Pink Floyd fără Waters era o contradicţie în termeni, că discul era un fals pentru că era realizat „în maniera“ Pink Floyd, că textele erau penibile şi chestii de felul acesta. Dar punctul cel mai de jos a fost atins cînd am mers simultan în turneu, noi cu *Lapse*, iar el cu *Radio K. A. O. S.*: la concertele lui erau oferite sute de tricouri imprimate cu „Which One’s Pink?“, un vechi vers din „Have a Cigar“ care acum avea un alt

sens. Cred că pentru oricine i-a iubit pe cei de la Pink Floyd, aceasta a fost pagina cea mai tristă din istoria noastră şi sînt bucuros că Syd n-a ştiut nimic despre ea. Syd… Plecaserăm de la el şi la el ne întoarcem, pentru că ce voiam să spun este că odată cu pierderea lui Roger, Pink Floyd a retrăit aceeaşi dramă. Nu ştiu ceilalţi, Rick e un sfinx, iar Nick un tip simplu, dar în ce mă priveşte am trăit despărţirea de Roger cu aceeaşi durere cu care o trăisem pe cea de Syd. Erau diferenţe substanţiale, ştiu: Syd era fragilitatea în persoană, iar Roger, o stîncă; Syd se simţea rău şi Roger nu; cel puţin nu în sensul comun al termenului; Syd alimenta în noi un sentiment de vinovăţie pe care Roger nu putea să-l moduleze în nici un fel. Dar erau şi asemănări la fel de substanţiale: ambii erau liderii noştri, ambii scriau aproape toate textele noastre, ambii erau de neînlocuit. Da, hotărîndu-mă să scriu eu textele pentru *Lapse* eram conştient de imposibilitatea de a înlocui talentul liric al lui Roger şi probabil este adevărat că în comparaţie cu ale lui, multe dintre textele mele sînt „penibile“, dar pentru a regăsi entuziasmul pierdut era necesar să schimb, să risc. Şi poate aceasta este analogia cea mai puternică: că în ambele circumstanţe, ca să meargă mai departe, Pink Floyd a trebuit să renunţe la partea ei cea mai preţioasă.

De altfel, nu este Roger cel care a vorbit despre căzuţi pe front?

A douăzeci şi treia mărturie

Duncan Waters (2)

Am ascultat cuvintele domnului Dave şi pentru că ştiu că fratele meu nu va răspunde, mă simt dator să o fac eu. Să ne înţelegem: domnul Dave mi-a fost mereu foarte simpatic, şi pentru că Rog mi-a vorbit întotdeauna bine de el, chiar şi după ce s-au certat, în ciuda a ceea ce apărea în ziare. Spunea că nu văzuse niciodată pe nimeni născut să cînte la chitară ca el şi că era muzicianul pe care toţi textierii visează să-l aibă. Însă nu pot permite să se vorbească despre Rog ca despre un dictator. E temperamental, asta da, copil fiind, jucase rugby şi l-au obligat să nu mai joace din cauza felului în care îşi tăbăcea adversarii, iar eu, care eram cel mai mare, trebuia să fiu atent să nu-l enervez. Dar dacă între ei s-a terminat cum s-a terminat nu e din cauza caracterului său,

este pentru că Rog cunoştea secretul grupului şi ştia că, fără el, ceilalţi n-ar fi reuşit – sau pentru scurtă vreme poate că da, dar nu pentru mult timp… Pentru că secretul acela era important şi el îl primise direct de la domnul Syd, aşa îmi spunea cînd a fost procesul pentru numele grupului, că erau nebuni, că nu ştiau ce făceau, că el primise de la domnul Syd un gaj şi că numai el putea să comunice cu domnul Syd pentru că avea un canal privilegiat şi că, deşi domnul Syd se simţea foarte rău, era mereu alături de ei, mult mai aproape decît îşi puteau imagina ceilalţi, iar acum că el pleca, singura soluţie era să dizolve grupul… Cînd l-am întrebat ce secret era, n-a vrut să mi-l spună, a spus numai că domnul Syd era special pentru că atunci cînd scria cîntecele lor, cobora nu numai în propriul „subconştient“, a zis chiar aşa, ci şi în al celorlalţi trei şi că-i explicase cum se făcea, acum nu-mi amintesc bine, dar era un discurs întreg referitor la cuvintele copilăriei, şi apoi îmi amintesc un alt lucru pe care Rog mi-l spunea adesea, că, datorită acelui secret, peste o sută de ani Beatles şi Rolling Stones vor stîrni rîsul în comparaţie cu Pink Floyd şi că dorinţa lui era ca Pink Floyd să rămînă în amintire ca muzicienii subconştientului, of, încă aştept să iau în taxi un profesor care să-mi explice, în schimbul unei curse gratis, ce e subconştientul ăsta! Şi apoi îmi spunea că domnul Syd era îngerul lor, dar că trebuiau să fie foarte atenţi pentru că putea deveni şi foarte periculos: „Syd este forţa noastră“, mi-a spus într-o seară, „dar este şi o ameninţare: uită-te la *The Wall* şi vei înţelege“. Of, de două ori am văzut filmul acela, dar dacă spun că am înţeles ceva, spun o minciună. Astfel, doar aşa, ca să-mi dau aere, cînd îl văd din nou pe fratele meu îl întreb dacă şi cei de la Abba sînt atît de buni deoarece coboară în subconştient: of, credeţi că a socotit vreodată că merit vreun răspuns?

A şaisprezecea confesiune

Omul cîine (5)

Merge să joci rolul ultimului, dar să treci drept fraier… Aş vrea să menţionez că subsemnatul este singurul dintre cei cinci care a făcut mereu parte din formaţie, deci singurul element de continuitate: pleacă Syd, vine Dave, apoi Roger îl alungă pe Rick, apoi pleacă el, apoi Dave îl cheamă din nou pe Rick,

numai un du-te-vino în jurul bietului Nick… Chiar şi în ziua cu siluetele eu eram singurul dispus să fiu acolo, dar ceilalţi mi-au interzis… Nu cunoaşteţi povestea siluetelor? Tocmai terminasem *Dark Side* şi EMI a organizat o conferinţă de presă invitînd vreo două sute de jurnalişti. Cînd Roger a văzut platoul conferinţei s-a enervat îngrozitor: vreun geniu al casei de discuri pregătise o scenografie SF, cu fotografii enorme cu Luna şi sunete „spaţiale“, ştiţi, sunetele unui teremin… Astfel, Roger ne spune că nu trebuie să ne prezentăm: mie mi se părea o chestie antipatică, dar el era hotărît. Cu două ore înainte de conferinţă, un tip de la EMI ne arată patru mari siluete ale noastre făcute din carton în mărime naturală, realizate în grabă mare din fotografii mărite. Dacă nu ne prezentăm, a ameninţat, în spatele mesei vor sta acele siluete. Ceilalţi n-au clipit, dar eu, să fiu reprezentat de o siluetă… Cînd mi-a intuit disponibilitatea, i-a spus lui Roger că s-ar fi mulţumit şi numai cu prezenţa mea, evident bunul Nick în carne şi oase valora mai mult decît patru Pink Floyd de carton, dar Roger mi-a spus că dacă decid să mă duc, n-o să mai bat o singură dată la bateria celor de la Pink Floyd. Şi vreţi să ştiţi ceva caraghios? Siluetele acelea au fost considerate de toţi o găselniţă sublimă a geniului nostru imprevizibil: atunci, cred, a înţeles Roger că sistemul are întotdeauna ultimul cuvînt şi a început să conceapă cîntece ca „Welcome to the Machine“…

Oricum, pînă la sfîrşit, singurul care n-a enervat pe nimeni niciodată am fost eu. Dacă ar depinde de mine, cei de la Pink Floyd s-ar reuni chiar astăzi. N-oi fi un mare muzician, dar măcar apreciaţi-mi fidelitatea: nu vă emoţionez nici măcar puţin? Şi pe urmă, cine e cel care a scris biografia noastră oficială? Oricare altul ar fi suscitat o grămadă de interdicţii din toate părţile şi de condiţii. Pentru mine, în schimb, cunoscîndu-mi imparţialitatea, au semnat în alb. Cînd *Inside Out* a apărut, mulţi au spus că îi dedicasem prea puţine pagini lui Syd, dar eu trebuia să scriu istoria unui perioade de patruzeci de ani, să încercăm să fim obiectivi.

Şi apoi, doar n-am ştiut niciodată prea multe despre Syd.

Al şaselea şi al şaptelea raport

Marile descoperiri ştiinţifice Cînd ştiinţa este poezie

DIRAC, Paul Adrien Maurice, Bristol 1902 – Tallahassee 1984. Provenind dintr-o familie de origine elveţiană, Dirac este unanim considerat unul dintre cei mai mari oameni de ştiinţă din toate timpurile. Premiul Nobel pentru fizică în 1933, la numai 31 de ani, a legat numele lui de demonstrarea teoretică a existenţei antimateriei (1927-30), care uneşte mecanica cuantică cu teoria relativităţii. Lui i se datorează şi formalizarea definitivă a mecanicii cuantice, precum şi contribuţiile fundamentale în domeniul teoriei cuantice a cîmpului, a electrodinamicii cuantice şi, independent de Fermi, în statistica fermionilor (legea lui Fermi-Dirac) […]. În ultimii ani de viaţă s-a dedicat studiilor cosmologice.[4]

Pe 20 octombrie a.c. s-a stins, la Tallahassee (Florida), Paul Dirac, poetul antimateriei. Cum să defineşti al tfel un geniu care, cu o fantezie egală numai cu rigoarea teoretică, a imaginat existenţa de lumi alternative revoluţionînd pentru totdeauna percepţia noastră asupra Fiinţei? Anticipînd cu doi ani descoperirea lui Carl Anderson, Dirac a demonstrat, într-adevăr, existenţa pozitronului, un antielectron cu sarcină pozitivă şi energie negativă: de aici ipoteza unei lumi separate de a noastră (aşa-zisa „mare a lui Dirac“) în întregime formată din antiparticule. O intuiţie asemănătoare ni se pare că aparţine mai mult visului şi poeziei decît ştiinţelor exacte: o confirmă insistenţa lui Dirac asupra conceptului eterodox de „frumuseţe matematică“ şi convingerea lui că o teorie caracterizată de frumuseţe formală şi de eleganţă are mai multă probabilitate să fie corectă.

De altfel, cum a trăit Dirac? Predînd aproape patruzeci de ani la Universitatea din Cambridge, dar dacă se exclude acest important profesorat, viaţa lui a fost un neîntrerupt infern marcat de singurătate şi nevroză. Antisocial la limita autismului, Dirac nu avea relaţii personale; nu ieşea din casă decît pentru a face lungi plimbări în zona cea mai pustie din Cambridge, Gog Magog Hills. Reiese, dimpotrivă, din caietele sale, păstrate la Royal Science Museum din Cambridge, că, tocmai cu ocazia acestor excursii solitare, Dirac avea obiceiul să aibă cele dintîi larvare presimţiri ale propriilor teorii.[5]

A douăzeci şi patra mărturie

John Peel

În decembrie ’67, l-am invitat pe Syd Barrett la emisiunea mea televizată. De cînd îl văzusem cîntînd în clubul UFO îmi propusesem să-l invit, dar mă gîndeam că aveam tot timpul din lume. În schimb, un prieten m-a pus în gardă: dacă îl voiam pe Barrett, trebuia să mă grăbesc, pentru că nu-i mai rămînea mult timp. Pe moment am crezut că vorbea de viaţa lui, nu de capul lui; în orice caz, m-am grăbit să-l contactez pe Barrett care a acceptat. Una peste alta, avînd în vedere modul în care se comporta pe scenă deja de ceva vreme, oaspetele meu s-a descurcat destul de bine, chiar dacă, revăzînd înregistrarea, mi-am dat seama că vorbisem mai mult eu decît el. Emisiunea prevedea şi interpretarea unei piese *live* şi atunci am simţit că mă trec fiorii: Barrett, atît de palid că părea machiat cu alb de plumb, a cîntat „Jugband Blues“ stînd nemişcat ca un mort şi interpretînd cîntecul în mod abstract şi pierdut, ca şi cum într-adevăr, ceea ce spune şi textul, el deja n-ar mai fi. În mod evident, era vorba despre un testament, iar în autodiagnosticarea ca schizofrenic, Barrett demonstra că ştie încă să fie spiritual. Dar lucrul cel mai impresionat era că „Jugband Blues“ reuşea, cu o precizie ucigătoare, să reprezinte în timp real ultimul act al schizofreniei, clipa în care mintea delirantă se cufundă pentru totdeauna în întuneric: e momentul cînd melodia pare încheiată şi se aude un bizar sunet de fanfară – acolo, în emisiune, Barrett a trebuit să îl schiţeze din voce – după care, pronunţate într-un mod şi mai impersonal încă, sînt patru versuri deja *din interiorul* nebuniei, nebunie care consideră că marea nu e verde şi care se întreabă ce este „exact“ un vis, ce este „exact“ o glumă… Eram atît de impresionat, că imediat ce s-au stins camerele, am alergat să-mi revăd faţa din timpul interpretării piesei. După cinci minute, întors în studio, am descoperit că Barrett plecase lăsîndu-şi chitara acolo.

A şaptesprezecea confesiune

Omul şoarece (3)

Mereu rîdeau de mine fiindcă, în timp ce ei puneau mîna pe instrumente, eu compuneam muzica scriind. Iată ce se întîmplă cînd un muzician adevărat se

aventurează în lumea rockului… Cîntam la orgile cele mai solemne din Regatul Unit şi ei mă tratau ca pe un ţîrcovnic, ceva incredibil… Şi observînd că ei, colegii mei, au fost mereu cunoscuţi pentru aplombul lor, gîndiţi-vă ce ar fi trebuit să suport dacă aş fi cîntat în formaţia Who, cu nebunii ăia furioşi de Townshend şi Moon care se agitau pe scenă ca nişte maimuţe şi distrugeau chitare şi baterii… Oricum, deşi erau consideraţi nişte tipi reci, Dave şi Roger mă considerau pe mine rece, aşa că, la dracu'!, nu e chiar imposibil de înţeles că-mi doream contactul cu publicul, aşa de gheaţă cum eram… Astfel, cînd după succesul cu *Dark Side* am început să umplem stadioanele din toată lumea, eu eram mulţumit, muzicianului de la conservator îi plăcea, cel căruia nu-i plăcea era Roger, care a început un război personal cu publicul… Se vorbeşte atît de mult de antimilitarismul lui, despre luptele lui împotriva sistemului şcolar sau a maşinii comerciale, dar se uită că *The Wall* s-a născut mai ales din aversiunea lui pentru public… Turneul cu *Animals* a fost semnificativ: Roger nu suporta ideea ca 80 000 de persoane să producă haos în loc să urmărească atent concertul, nu suporta urletele, rumoarea, mîinile care băteau ritmul, cererile de cîntece care nu erau în program, nu suporta nimic… Într-o seară, înainte să iasă pe scenă, în timp ce trăgeam cu ochiul din culise, ne-a spus: „Îl vedeţi pe băiatul acela care-şi face un joint? Credeţi că-i pasă vreun pic de muzica noastră?". Şi chiar şi în timp ce cînta părea un profesor care se uită în clasă să-i descopere pe elevii neatenţi, tocmai el care va scrie „We don't need no education"… La un moment dat a început să vrea tot mai multă pază: şaizeci de matahale nu mai erau de-ajuns, acum era nevoie de optzeci, o sută, o sută cincizeci… Cred că l-au lăsat nervii la Montreal, în '77, cînd un tip foarte agitat a reuşit să sară peste grilaje şi să se urce pe scenă. Agenţii l-au blocat, dar văzîndu-l atît de aproape, Roger i-a tras un picior zdravăn, după care a cîntat tot restul concertului într-un mod dezlînat, cu o privire plină de ură pe care n-o voi uita niciodată. Ne-a mărturisit apoi că, atunci cînd era pe scenă, îl alina în mod special să-şi închipuie că trage cu sute de grenade în public: dar, dat fiind că a fost mereu corect politic, Poetul nostru a trebuit să găsească o justificare şi a găsit-o scriind *The Wall*, unde publicul este o mulţime de nazişti. Aceasta este ideea de bază a operei, că toţi fanii sînt, prin definiţie, nişte nazişti. „Fan" vine de la „fanatic", Roger a luat acest fir etimologic şi a brodat pornind de la el… Deci, zidul folosea în principal să ne apere pe noi, bieţii Pink Floyd, de acea mulţime asasină. Cînd Roger ne-a explicat că în concertele *live*, ţinute numai în

teatre-arenă, se va construi un zid adevărat care, de la jumătatea spectacolului încolo, înainte de prăbuşirea finală, va face scena invizibilă, eu am înţeles că timpul meu luase sfîrşit. Îmi trebuiseră mulţi ani şi mult efort ca să ies din carapacea mea, şi tocmai acum, cînd cunoscusem plăcerea comuniunii cu publicul, mi se spunea că va trebui să cînt în spatele unui zid! Nu, sincer, era prea mult. Şi partea dramatică era că Roger părea perfect conştient de contradicţiile implicite ale ideii sale: într-adevăr, pentru lungi momente din spectacol, a vrut să ne înlocuiască cu acea îngrozitoare Surrogate Band, patru zombie cu măştile noastre mortuare, ca şi cum dacă, pe de o parte, zidul ne apăra de pericole, pe de alta ne aliena… Am ascultat ce a zis Alan Parker şi sînt de acord cu el: povestea aceea voia să spună totul şi contrariul lui… Pink, de exemplu: a înnebunit din cauza drogurilor, dar este vorba de drog în sens literal sau un drog al succesului? Şi de ce să vorbim generic despre nebunie cînd textele şi spectacolul pun în scenă tipuri de nebunie ireductibile unul la altul? La început, Pink e nebun-năucit fiind drogat; apoi e nebun-delirant pentru că e în sintonie cu publicul lui nazist; apoi e nebun-disperat pentru că, renegîndu-şi succesul, nu i-a mai rămas nimic, numai nervii care-i mănîncă creierul… Şi Surrogate Band? Sînt nişte biete fantoşe deoarece cîntă, autistic, în spatele unui zid, dar în alte momente sînt naziţti care cîntă pentru publicul „lor“.

Odată, într-o conferinţă, Roger a avut curajul să recunoască că zidul era proiecţia angoaselor sale şi că în el se reificau pulsiunile sale sadomasochiste… Oroare! Eu nu voiam să am de-a face cu chestia asta, cîtă vreme era vorba despre nebunie saturniană, mai mult, lunatică… Există o întreagă tradiţie clasică pe această temă, Cambridge are rolul său important în cadrul ei… Dar aici se năştea sub ochii noştri un alt tip de monstru. Pentru Roger, noi eram monştrii, nu-ţi trebuie mult să înţelegi că, dacă familia, şcoala, armata te închid într-un zid care este, totodată, salvarea şi închisoarea ta, la fel este şi o formaţie, şi Pink Floyd… De aceea cred că, din acel moment, Roger a devenit atît de intransigent, pentru că voia să ducă lucrurile într-un punct de ruptură, voia să facă să se prăbuşească un zid denumit Pink Floyd… Iar cînd Dave a reconstruit zidul acela, Roger a înnebunit de furie, el în afară şi noi înăuntru, „Is there anybody in there?“ *In* sau *out*? Intitulînd *Inside Out* „autobiografia“ noastră, Nick s-a arătat mai puţin naiv decît părea… Şi oricum, izolîndu-se în furia lui, Roger a reînceput să construiască un zid de jur împrejur, el însuşi ne vorbise despre cărămizi care reprezintă problemele personale şi suferinţele în spatele

cărora fiecare dintre noi se adăposteşte, nici vorbă de profesori răi, nici vorbă de doamna Thatcher…

Atunci ştiţi ceva? Mai bine pivniţa lui Syd.

A douăzeci şi cincea mărturie

Clive Welham

Ei, da, pot să vorbesc despre anii aceia, dat fiind că între ’62 şi ’64 am cîntat la baterie atît cu Syd, cît şi cu Dave! Cu Syd la Mottoes, cu Dave, care era colegul meu la Perse School, la The Ramblers şi la Jokers Wild, astfel, datorită proprietăţii tranzitive, e ca şi cum aş fi fost un Pink Floyd *ante litteram*… Fiind prieten cu amîndoi, am trăit alternarea lor ca şi cum m-ar fi privit şi pe mine şi mi-a părut într-adevăr rău. Deoarece, cunoscîndu-i bine, ştiam că Pink Floyd va deveni altceva… Cu oricine cînta, Syd îşi impunea stilul său discontinuu, incertitudinile sale, imprevizibilitatea sa, în timp ce Dave era Dave, avea o siguranţă şi o linişte pe care ţi le transmitea… Cîntecele lui Syd erau stridente şi şchioape, nu aveau nici un început adevărat, nici o încheiere adevărată, păreau mereu neterminate, ale lui Dave erau armonioase, rotunde şi acelaşi lucru era valabil pentru modul lor de a cînta la chitară, Syd o explora, o interoga, se lupta cu ea, Dave o mîngîia, o urma, erau două planete la distanţă de milioane de ani lumină… Şi totuşi lui Dave nu i-a trebuit mult să cînte ca Syd, chiar dacă apoi, treptat, stilul lui şi-a recîştigat poziţia. Dar cînd, în ’70, l-a ajutat pe Syd pentru cele două albume solo, Dave a renunţat din nou la stilul lui ca să nu forţeze arta lui Syd. Sînt unii care i-au reproşat că a lăsat pe acele două albume atîtea imperfecţiuni şi atîtea pasaje neplăcute, dar acela era Syd, iar Dave n-a făcut decît să-l respecte. Ceea ce n-am înţeles niciodată este de ce au rămas pe dinafară cîntece teribile ca „Vegetable Man“ şi „Scream Thy Last Scream“, fără să fi fost incluse nu numai pe cele două albume sau pe *Opel*, acea ciudată amestecătură de piese inedite şi de variante puse laolaltă, nu ştiu de cine, în ’88, dar nici pe oricare dintre colecţiile aniversare scoase de EMI în ultimii douăzeci de ani… Poate fiindcă este conţinut în ele un autoportret prea dureros, fără necesarele medieri artistice? Şi totuşi piesele acelea au început să circule clandestin aproape imediat, astfel că nu există un singur fan al lui Syd

care să nu le ştie… Ei bine, cu cîţiva ani în urmă am descoperit că numai auzind numele acelor cîntece, dacă se pot considera cîntece, atît Dave, cît şi Roger pălesc şi schimbă subiectul. Dacă ar depinde de ei, cred, ar cumpăra toate copiile pirat aflate în circulaţie ca să le distrugă, dar este vorba despre zeci de mii de bucăţi…

Eu însă ştiu că acasă la ei le au, copiile acelor două cîntece, şi că uneori, cînd sînt singuri, le ascultă din nou.

Al optulea raport

Enciclopedia populară Moore (2)

OPEL – 1. Întreprindere de automobile germană, fondată, în 1899, de Adam Wilhelm Opel (18711948; din 1917, A. W. von O.) şi adusă la mărimea actuală de fiul său, Fritz (1899-1971). Producţia de maşini de cusut şi de biciclete marca Opel datează, în schimb, din 1862 datorită lui Adam Opel, tatăl lui Adam Wilhelm.
– 2. Nume propriu indian, de origine sanscrită, cu semnificaţia de „bijuterie, piatră preţioasă“. La originea expresiei idiomatice engleze „a diamond is an opel, not an opal“.6

A nouăsprezecea lamentaţie

Robyn Hitchcock

Da, sînt eu, regresivul, menestrelul trist, anarhistul rockului, experimentatorul rătăcitor, nenorocitul, ultimul dintre lisergici, solitară fosilă psihedelică care a traversat anii ’80 şi ’90 şi e încă aici, cam jalnic, dar e aici.

Natura lamentaţiei mele este foarte simplă şi foarte complexă, depinde de punctul de vedere. După cum se ştie, eu nu sînt eu. Sînt un altul. Şi am făcut tot posibilul ca să fiu, m-am străduit: chestie de iubire şi devotament. Însă apoi, cînd m-am simţit la înălţimea celuilalt şi m-am amăgit că-l pot onora cu opera mea, *a mea*, n-am mai fost recunoscut. Pentru toţi eram doar copia lui, clona

lui. În cel mai bun caz, un epigon, o ramificaţie, o crenguţă. Şi eu tot din Cambridge, de altfel! Dacă aş fi început să-l urăsc, poate m-aş fi eliberat, dar îl iubisem prea mult ca să încetez să o fac, astfel, pentru toţi, ecuaţia rămînea inatacabilă. Eram Syd, dar fără legenda lui Syd. Măcar mi-a fost întotdeauna recunoscută autenticitatea: nimeni nu şi-a permis niciodată să insinueze că l-am imitat, dimpotrivă, în mod normal stîrnesc uimire prin profunda afinitate ce ne leagă. Însă… întocmai… el este originalul, eu copia, o problemă diacronică banală, chiar dacă nu există proba contrarie, dacă aş fi venit mai întîi eu, aş fi devenit oricum ceea ce am devenit? Apoi, ca să spun totul, să fac pe cinicul adică, există discursul despre moarte sau ne-moarte… Ştim toţi că, dacă n-ar fi murit foarte tînăr, Jim Morrison ar avea astăzi, mai mult sau mai puţin, aceeaşi aură ca Eric Burdon care oricum, vai!, nu e deloc un oarecare, aşa cum, dimpotrivă, o moarte precoce şi violentă ar fi făcut din Robert Plant legenda cea mai legendară dintre toate. În schimb, Morrison a murit şi, la Père Lachaise, groparii trebuie să strîngă în fiecare zi chintale de flori de pe mormîntul lui, în timp ce Plant este acum o tanti bătrînă la care ţii foarte mult, dar care nu mai face pe nimeni să-şi smulgă părul din cap. Însă… scuzaţi-mă, trebuie s-o spun… însă Syd n-a murit… n-a murit *atunci* vreau să spun, a înnebunit, da, dar a dus o viaţă liniştită acasă la el. Prin comparaţie, viaţa mea a fost mult mai dramatică… atunci de ce? De ce el trebuie să facă parte din mit şi eu din patetica notă de subsol a epigonilor? Şi fiţi atenţi că nu vorbesc numai despre mine: gîndiţi-vă, de exemplu, la Peter Green, care fondează Fleetwood Mac, obţine cu ei un succes enorm, apoi, aparent fără motiv, îi abandonează, realizează singur un album extraordinar ca *The End of the Game* şi, imediat după aceea, dispare în neant timp de zece ani, zece ani în care, se va descoperi, face pe groparul sub un nume fals, iar cînd nu face pe groparul este internat într-un spital de psihiatrie… Apoi, aşa cum dispăruse, reapare, mai face alte cîteva discuri, după care dispare din nou. Îi vor da de urmă cîţiva ani mai tîrziu la Richmond, unde trăieşte ca un vagabond şi copiii din cartier îi spun Omul Lup… Iată, întrebaţi în jur cine e Peter Green, nu ştie nimeni, şi totuşi a lăsat nişte capodopere, pe lîngă un grup care a continuat să aibă succese şi după dispariţia sa… Syd Barrett, în schimb, este un simbol, e ca Morrison sau Hendrix fără însă să fie mort, eu sînt primul lui fan, dar e ceva nedrept… Sau gîndiţi-vă la Brian Wilson, sufletul de la Beach Boys, cu un cap mult, dar mult mai complex decît al acelor Boys, un geniu autentic, atît de inteligent, încît

înnebuneşte de la o zi la alta (cred şi eu, în mijlocul tuturor acelor plăci de surf!), cu diferenţa că o vreme a continuat să-i dirijeze din spatele cortinei pe colegii lui, să scrie pentru ei pînă cînd psihicul lui a cedat definitiv… Existau toate elementele legendei, geniul chinuit care scrie cîntecele tîmpite pentru surferii californieni, experimentalismul său ascuns, ambiţiile sale frustrate, nebunia, apoi tragica moarte a fraţilor săi, totul era acolo, în schimb, şi el reprezintă materie pentru specialişti… Şi cînd te gîndeşti că a fost chiar experienţa lui cea care le-a sugerat celor de la Pink Floyd să-l înlocuiască pe Syd, care, conform planurilor lor, ar fi continuat să scrie pentru ei din umbră, în timp ce Gilmour l-ar fi înlocuit pe scenă exact cum mai întîi Campbell, apoi Johnston l-au înlocuit pe Wilson… Şi nenorocitul ălălalt de la Thirteenth Floor Elevators, Roky Erickson? Imediat cum a făcut un disc, a devenit pentru toţi „Barrett din America“ – nu se poate spune că i-a purtat noroc, ei! O poveste cu unul care, pentru a evita o condamnare pentru droguri, se internează singur la balamuc ieşind de-acolo nebun de-adevăratelea nu e deloc rea şi totuşi nu dospeşte legenda, nu dospeşte, nu…

Sînt perplex… Nu voiam să vorbesc despre asta, ci despre relaţia mea cu el… el care, atunci cînd compun sau cînt, îmi stă cocoţat pe cap ca un uliu… este obsesia mea, *horlà* al meu… mă posedă, mă copiază, dar numai aşa reuşesc să creez… scuturat de demon creez, dar *ce* creez?

A optsprezecea confesiune

Omul pisică (8)

Am avut întotdeauna multă simpatie pentru Robyn Hitchcock, dar referitor la problema legendei sînt obligat să-i amintesc că elucubraţiile sale nu vor folosi la nimic cîtă vreme nu vor ţine cont de un element fundamental: Syd face parte din Pink Floyd, el din Soft Boys şi din Egyptians şi, cu tot respectul, am spus tot. Dar, ca să-i ridic moralul bunului Hitch, voi adăuga că, atunci cînd am fost angajat să-l înlocuiesc pe Syd, senzaţia tuturor, inclusiv a mea, era că am fost chemat la căpătîiul unui muribund. Joe Boyd, care deşi avea pentru mine o foarte măgulitoare consideraţie, a ajuns să-mi spună că îmi pierdeam timpul, pentru că fără Syd, destinul celor de la Pink Floyd era deja hotărît. În fine,

exista trupul acestui grup muribund şi trebuia să-i sugem tot sîngele rămas cît mai era timp, lucru care, după cei răuvoitori, n-am încetat niciodată să-l facem pînă la dizolvarea noastră… Începînd cu al doilea nostru album auzim, din partea anumitor critici, că nu mai avem nimic de spus, dar că spunem în continuare foarte bine: o idee care, după *Dark Side*, a devenit un loc comun, vă daţi seama după *Wish*… Şi totuşi, dacă am continuat mult timp datorită autotransfuziilor înseamnă că nu ne-a mers rău, nu?

Gîndeşte-te la asta, Hitch, gîndeşte-te şi încearcă să binecuvîntezi blestemul tău.

A nouăsprezecea confesiune

Omul cal (3)

Să nu crezi că nu mi-am dat seama, prietene-duşman, ştiu că intervii numai ca să mă faci pe mine să vorbesc. Vrei cuvîntul Poetului? Îl vei avea.

Mai întîi, o anecdotă. Dintre toate cîntecele lui Syd conţinute pe cele două albume din ’70 n-am ascuns niciodată că preferatul meu e „Dark Globe“. Bine, acum cîţiva ani, la Londra, mă duc la un concert R.E.M. Deşi nu-i cunosc personal, înainte de spectacol intru în cabină să-i salut. Mă primesc toţi cu foarte mare amabilitate, ba chiar cu un respect de-a dreptul stînjenitor – toţi, mai puţin unul, Michael Stipe, care stă într-un colţ fără măcar să se uite la mine. La sfîrşitul concertului, în timp ce se retrag, tocmai Stipe se întoarce în mijlocul scenei şi, surprinzîndu-i pe colegii lui, începe să cînte „Dark Globe“ *a cappella*. Trebuia să o iau ca pe un omagiu? Eu am luat-o ca pe un reproş, tu ce zici, frumosule chitarist?

Şi eu m-am gîndit adesea la noi ca la nişte supravieţuitori, nici eu, cînd a înnebunit Syd, n-aş fi pariat doi bani pe viitorul nostru. Pe primul nostru album era o asemenea concentrare de idei muzicale, idei de-ale lui Syd de la prima la ultima, că era nepermisă speranţa de a repeta ceva asemănător. Pentru că acele idei erau splendid infantile şi, dintre noi toţi, numai Syd era făcut să nu crească niciodată. De acest principiu m-am agăţat mereu scriind cîntecele mele, prinde ideea de bază şi ţine-o pe loc, tot restul e tehnică, decoraţiuni, abilitate. Îmi vine să rîd cînd aud vorbindu-se despre *Dark Side* ca despre „discul perfect“, ca şi

cum toate acele griji maniacale ar fi făcut din el cel mai mare succes din toate timpurile: nu, este teama din interior, furia, disperarea, este ceea ce cuvintele mele şi muzica ta au lăsat intact în ciuda oricărui rafinament. Într-o zi am încercat să-i explic lui Rick, dar după cinci minute m-am oprit pentru că am înţeles din privirea lui că nu avea nici cea mai mică idee despre ce vorbeam.

Dar şi cea mai mare lecţie, dacă lipsesc protagoniştii, este parţial irosită. Syd ne-a învăţat valoarea simplităţii pentru că avea curajul simplităţii, toate acele cîntece monotone demenţiale, acele rime puerile, ia un cîntec ca „Bike“, este Syd acolo, bucuria unui copil pentru prima lui bicicletă, entuziasmul pentru coşuleţul agăţat de ghidon, suferinţa *very British* că nu-l poate da fetiţei care-i place atît de mult pentru că a luat bicla aia cu împrumut, intuiţia că fetiţa aceea ar fi perfectă pentru el, dar… şi pe acest „dar“ cîntecul se termină cu glasul absurd al unei gîşte înnebunite, cine o mai avea curajul să facă astfel de lucruri? Am avut ghinionul să-l pierdem, dar şi norocul să-l avem şi să-l avem la început… Începutul e cel care contează, Dave, ca în viaţa fiecăruia… Se decide totul în primii şase-şapte ani, apoi este numai o chestiune de aducere la zi… Aşa a fost şi pentru Pink Floyd, sîntem un copac crescut din acel vlăstar, de aceea l-am ţinut în viaţă, de aceea l-am trădat, aşa cum fiecare adult îl trădează pe copilul care a fost… Cred că am fost primul care am înţeles asta, lumea ne ovaţiona pentru *Dark Side* şi eu simţeam că nu mai puteam fi prieteni, că *acei* Pink Floyd muriseră, că între mine şi tine vor începe problemele… Şi dacă am reuşit să mai realizăm ceva bun, a fost numai pentru Syd, dar aici trebuie să mă opresc, tu ştii de ce.

A treia interogaţie

Marzio Acquaviva (2)

Ei nu spun povestea cum trebuie, mi se pare evident. Syd aici şi pe dincolo, Syd în sus şi în jos: foarte bine, dar atunci de ce atîtea vorbărie care tulbură apele? Ascultaţi din nou interogaţia lui Johnny Gordon, dintre toţi cei care au intervenit pînă acum e singurul care a ridicat problema crucială, şi apoi spuneţi-mi dacă ăştia nu-şi bat joc de noi. Mai ales Roger. Vreţi un exemplu? În „If“, partea B din *Atom*, vorbeşte la persoana întîi ca şi cum ar fi Syd, dar la sfîrşit se

adresează unui interlocutor care nu poate fi decît Syd; la fel în „Fearless“, partea A din *Meddle*, şi în „Nobody Home“ unde Roger atribuie de-a dreptul pantofilor săi elasticele cu care şi-i încheia Syd pe-ai lui… Rezultatul, apoi şi textele din epoca post-Waters i-au fost atribuite lui Roger: „Sorrow“, ultima piesă de pe *A Momentary Lapse of Reason*, aşa, pentru început. Dacă o ascultaţi cu atenţie, veţi fi de acord cu mine că vorbeşte despre Syd. Cred şi eu! În *The Wall* Roger reuşise, în ciuda dificultăţii unui astfel de demers, să vorbească despre tatăl lui şi despre Syd ca şi cum ar fi o singură persoană, păstrînd ambiguitatea de la început pînă la sfîrşit; dar în *Final Cut* echilibrul se rupe şi figura paternă iese în faţă. Astfel, imediat ce are ocazia, şi adică tocmai cu *Lapse*, Dave restabileşte centralitatea lui Syd. Şi dacă n-ar fi fost destul de clar, dat fiind că deja Rick şi Nick îl ascultă cum îl ascultaseră pe Roger, revine peremptoriu la rană în *The Division Bell*, unde, pe lîngă o piesă instrumentală intitulată „Marooned“, adică cel care este abandonat într-un loc pustiu, poţi asculta „Poles Apart“, un concentrat al sentimentului de vinovăţie, dintre cele mai sfîşietoare care au fost compuse vreodată… Trebuie să ai o inimă de piatră ca să nu suferi cînd Dave îi spune lui Syd „Ştiai…“, ştiai că ţie îţi va merge totul rău şi mie de minune, şi-l întreabă de ce i-a lăsat să-i spună că era tot băiatul lor de aur, că nu-şi va pierde niciodată lumina din ochi… Şi cînd te gîndeşti că sînt unii care au avut curajul să susţină că albumul acela e numai un produs bine realizat care nu adaugă nimic istoriei Pink Floyd… Ce bestii!

A douăzeci şi şasea mărturie

Alan Barrett

Biata Rose, se încăpăţînează să nu vorbească despre Syd… Ca să fiu sincer, nici eu nu prea am chef să vorbesc, dar în calitate de frate mai mare nu pot să nu apar în această anchetă (pentru că este o anchetă, nu?).

În primul rînd, vreau să spun că e fals că în anii ’70 fratele meu s-a îngrăşat atît de mult din cauza multelor beri Guinness pe care le bea. Cauza principală au fost dulciurile. Nu e nevoie de un psiholog ca să interpretezi acea lăcomie inedită în termeni de regres. Rose şi, de asemenea, portarul din Chelsea au vorbit despre chitare, electrocasnice, haine de lux; e adevărat, dar au uitat să

adauge că Syd, fie că era la Cambridge sau la Londra, nu se întorcea niciodată acasă fără o pungă cu dulciuri: caramele, chewing-gum, sugiucuri, ciocolăţele, biscuiţi, marshmallow, praline, bezele, chec cu prune, tarte, frişcă la tub, fructe însiropate, jeleuri, budincă, şi aş putea continua încă o jumătate de oră… Aceea era dieta lui, toate dulciurile acelea şi berea, oricine s-ar fi îngrăşat. Şi cînd te gîndeşti că era cel mai slab din familie… La cincizeci de ani a fost diagnosticat cu diabet şi la un nivel atît de ridicat, încît e un miracol că a trăit încă zece ani… De curînd, am văzut la televizor un interviu cu Roger Waters care spunea că l-a întîlnit pe Syd ultima oară spre 1977 sau 1978: se dusese la Harrods să caute ceva şi l-a văzut lîngă clădire, cu două pungi enorme de hîrtie maro în braţe; cînd s-a apropiat a descoperit că erau pline vîrf cu dulciuri de toate tipurile. Însă imediat ce a auzit că i se adresează, fratele meu a lăsat pungile să-i cadă şi a fugit.

Apoi o amintire. La Cambridge, în vara lui ’73, a fost un mare eveniment cu muzică şi poezie. Într-una dintre primele seri, fratele meu era amestecat în mulţime. La un moment dat, unul pe nume Brown îi dedică o poezie celui care, tocmai din Cambridge, îşi adusese contribuţia decisivă la naşterea „mişcării“: Syd Barrett. Mi s-a comunicat de către cei prezenţi că la acele cuvinte fratele meu a fugit urlînd: „N-am fost eu! N-am fost eu!“.

O altă amintire. În ’81, sau era ’82?, un grup rock de care nu mai auzisem a avut un oarecare succes cu un cîntec intitulat „I Know Where Syd Barrett Lives“. În ’84, n-am înţeles niciodată de ce, David Gilmour i-a luat după el ca invitaţi într-un turneu; ei bine, într-o seară, nenorociţii ăia au introdus în cîntecul acela adresa fratelui meu, adresa adevărată, înţelegeţi? Gilmour i-a alungat chiar în seara aceea, dar deja răul era comis şi sute de fani au început să dea tîrcoale în faţa casei din St. Margaret Square. Grupul se numea TV Personalities, vă spun asta pentru că dacă îi întîlniţi, puteţi să-i scuipaţi în faţă din partea mea.

Ce altceva pot să spun… destul de puţin… de exemplu, că la un moment dat, nu-mi amintesc bine cînd, dar destul de repede, fratele meu ne-a comunicat că nu mai vrea să i se spună Syd, ci Roger, care era numele lui adevărat… La început n-a fost prea uşor pentru noi, asta şi pentru că era şi numele şefului de la Pink Floyd, dar cu timpul ne-am obişnuit… Şi apoi da, ceea ce a spus domnul Jenner e adevărat, Syd… adică Roger… avea un mod de a se sustrage încercărilor de a fi intervievat, care nu era studiat – cînd spunea cuiva „Syd nu

poate vorbi“, „Syd nu e aici“, „Eu nu locuiesc aici, sînt doar în trecere“ era sincer, cel puţin aşa mi-a zis Rose, care uneori era prezentă… Îmi amintesc că, la sfîrşitul anilor ’80, un jurnalist a publicat un articol în care susţinea să a reuşit să schimbe cîteva replici cu el în timp ce era în grădină; conform jurnalistului, fratele meu ar fi repetat de două ori fraza „Nu sînt cine credeţi“.

Iată…

Al nouălea raport

The making of „The Dark Side of the Moon“

La sfîrşitul albumului *The Dark Side of the Moon*, cîntecul „Eclipse“ se încheie cu aceeaşi bătaie de inimă cu care începe albumul: totuşi, dacă se ascultă cu atenţie, imediat înainte ca bătaia să se oprească, se pot auzi, în depărtare, cîteva cuvinte pronunţate cu un clar accent irlandez. A cui este această voce? Pentru a o recunoaşte, a se vedea dvd-ul *The making of „The Dark Side of the Moon“*, Eagle Vision, seria Classic Albums (2003), în care Jerry Driscoll, custodele-şef de la sudiourile EMI de pe Abbey Road în anii ’60 şi ’70, a făcut următoarea declaraţie:

There’s no dark side in the Moon, really. Matter of fact, it’s all dark. The only thing that makes it look alight is the Sun. There’s no dark side in the Moon, really. Matter of fact, it’s all dark. The only thing that makes it look alight is the Sun.[7]

A douăzeci şi şaptea mărturie

William Wilson

Este numele meu, da, şi cînd te gîndeşti că părinţii mei nici măcar nu ştiau cine a fost Poe… Deloc uşor să fii baterist cu un astfel de nume, eu însă am fost, toată viaţa n-am făcut altceva decît să bat la tobe şi în cinele: bate tare, mottoul lui Willie!

Sînt aici deoarece cred că sînt destul de implicat în povestea asta, spuneţi-mi voi dacă nu e aşa. La început am cîntat cu Dave la Jokers Wild, apoi l-am urmat la Flowers şi am rămas şi după ce am devenit Bullitt; cînd el a apucat-o pe calea lui regală şi eu pe cărăruia mea, am cîntat cu alte formaţii din Cambridge, dar, nici în plină splendoare, Dave nu a uitat de bătrînul Willie: în ’69 şi în ’70 m-a rugat să-l ajut să-l ajute pe Syd, astfel că bateria pe care o auziţi pe *Madcap* şi pe *Barrett* e a mea… În ’78, cînd eram la Quiver, m-a chemat să cînt pentru primul lui album ca solist (să nu spuneţi nimănui, dar, la sfîrşitul acelui proiect, mi-a zis că eram mai bun decît Nick!); şi anul următor, cu puţin înainte să plece în turneu cu *The Wall*, m-a întrebat dacă puteam să fiu bateristul de la Surrogate Band – şi mă mai întreba? Îmi amintesc că într-o seară, înainte de spectacol, Nick a venit să mă salute; de departe, Dave mi-a făcut cu ochiul şi tot concertul mi s-a părut că sînt în paradis şi cînt…

Dar se pare că toţi vor să audă vorbindu-se despre Syd. Atunci vă voi spune că acele două sesiuni interminabile din ’69 şi ’70 m-au marcat profund. Să-l văd pe băiatul acela atît de bun, atît de inteligent, de spiritual, să-l văd că scoate bucăţi minunate şi după cîteva minute că se opreşte pentru că nu mai ştia să continue, apoi o ia de la capăt cu un alt cîntec, greşeşte începutul o dată, de două ori, de trei ori, apoi, în sfîrşit, îl nimereşte, „L-am găsit“ spunea, însă apoi lăsa chitara jos pentru că era obosit, se întindea, făcea două sărituri, avea din nou ochii aceia frumoşi zîmbitori, rîdea de noi, ne încuraja, el ne încuraja pe noi! Într-adevăr, Dave avea nevoie de asta, de mai multe ori l-am surprins întorcîndu-se ca să nu ne lase să vedem că avea ochii umezi, cînd venea şi Roger era acelaşi lucru… Cine nu era acolo nu-şi poate imagina tensiunea care se respira în studioul acela, eu urmăream tot şi ştiu despre ce vorbesc, erau dăţi cînd, în timp ce Dave îl asista pe Syd, Roger îl privea parcă vrînd să-i spună: „Oh, poartă-te frumos cu el, da?“, te treceau fiorii… Toată iubirea aceea, vreau să spun, se înţelegea că Syd era lumina ochilor lor, îl priveau cu tandreţe, dar şi cu admiraţie, ca şi cum ar fi fost simultan părinţii şi copiii lui… Cînd îşi venea pentru o clipă în fire şi îi apuca de turul pantalonilor erau fericiţi, îmi amintesc de o seară în care, lăsîndu-ne pe toţi fără respiraţie după felul în care cîntase „Dominoes“, care pentru mine este unul dintre cele mai frumoase cîntece care s-au scris vreodată, i-a întrebat pe Dave şi pe Roger cît ar fi dat ca să o poată introduce pe un disc al formaţiei Pink Floyd: pe moment au rîs, apoi i-a cuprins o tristeţe infinită. Dar el a reuşit din nou să-i facă să zîmbească, ţopăind de jur

împrejur şi spunînd continuu: „Oricum nu vi-l dau, oricum nu vi-l dau“… Şi nu pot uita nici semnele lui Dave cînd mă făcea să înţeleg, prin gesturi, că trebuia să cînt mai uşor, foarte uşor, pentru că Syd începuse să cînte cu un firicel de voce şi tot cîntecul se subţia şi chiar şi ultimul tehnician îşi ţinea respiraţia de frică să nu întrerupă firicelul acela…

Din fericire, cea din urmă imagine pe care o am cu el… nu ştiu, e frumoasă, mie mi se pare frumoasă… Terminasem ultima sesiune din *Barrett* şi Dave m-a dus la el ca să ne luăm rămas-bun. Syd m-a privit fix, apoi, dîndu-mi mîna, mi-a mărturisit că nu-şi mai aminteşte numele meu. I l-am spus şi el, cu zîmbetul viclean al unui copil: „Încîntat, Toby Dammitt“.

A douăzecea confesiune

Omul şoarece (4)

Chiar încep să mă satur de povestea asta. Puţin cîte puţin se doreşte demonstrarea faptului că eu sînt practic lipsit de suflet şi că Nick… ei, să se apere singur. Presupune un efort atît de mare să-ţi imaginezi că există persoane care nu-şi manifestă propria interioritate? E uşor să verşi o lacrimă, încă şi mai uşor este să o vezi şi să te emoţionezi. Dar viaţa e dură, viaţa e aspră, dramatică: ce sînt toate aceste văicăreli? Syd a avut sfîrşitul pe care-l ştim, de acord, dar i-am fi făcut un bine ţinîndu-l cu noi? Amăgindu-l ca să ne amăgim? Pentru că asta au făcut Dave şi Roger cînd l-au ajutat pentru acele două albume, au vrut să ţină în viaţă un cadavru. Şi, în fond, singurul mod de a aprecia acele cîntece este să le celebrezi defectele, oh, cît sînt de incomplete, oh, cît sînt de imperfecte, oh, ce minune! Muzica în stare germinală, pură, necoruptă încă de tehnică! Şi ce prospeţime, ingenuitatea aceea! Păi, sigur, să dăm înapoi, să facem din nou pipi pe noi! Dar dacă ei ar fi studiat serios, dacă ar avea o cultură muzicală demnă de acest nume, ar şti că toate astea sînt o orbire romantică, un lucru de proastă calitate căruia istoria i-a făcut dreptate de secole. Fanii, se ştie… cînd spui „fan“ evoci o specie de maimuţoi imbecili… că-l iubesc pe Syd în mod religios, asta nu mă uimeşte, un zeu care mormăie în propria ta limbă cu greşeli de gramatică este zeul ideal, m-ar uimi contrariul, dacă, de exemplu, ar prefera extraordinara complexitate din „Echoes“ puerilismului din „Bike“, rafinamentul epico-liric din „High Hopes“ lui „Baby Lemonade“, iată, asta într-adevăr ar fi ciudat, dar ca să înceapă şi criticii să acorde cinci stele în enciclopediile rockului pentru *The Piper* şi trei pentru *Meddle*! Ei, nu! Şi pentru că, dacă sînteţi atenţi, am spus enciclopedii ale rockului, nu ale *pop*-ului, şi e o mare diferenţă. Pînă acum toţi au vorbit despre rock, dar uită că, atunci cînd am început noi, se vorbea numai despre pop: grupuri pop, pop psihedelic, muzică pop. Atunci, în afară de acea amestecătură din „Interstellar Overdrive“ şi „chestia“ aia intitulată „Pow R.. Toc H.“, nu mi-e greu să recunosc că *Piper* este un album pop splendid: cinci stele pentru *Piper*! Dar deja începînd cu *Saucerful* noi am apucat-o pe alt drum, nu ştiu ce s-ar fi întîmplat dacă Syd ar fi

rămas, mă întreb asta pentru că el era chiar pop, era pop pe dinăuntru: psihopop, dar pop. „Arnold Layne“ şi „See Emily Play“, iată-l pe Syd, e deja în întregime acolo.

Alt lucru care mă scoate din sărite e cînd cineva se extaziază datorită irepetabilelor noastre prime interpretări: oh, ce fior, niciodată de două ori aceeaşi versiune! E singurul motiv pentru care „Interstellar Overdrive“ a devenit o piesă legendară, deja la clubul UFO era calul nostru de bătaie, lumea ni-l cerea imediat, fără să mai vină niciodată vorba de „A Whiter Shade of Pale“, într-adevăr un cîntec… Ba, într-o seară, am cîntat chiar cu Procol Harum, dar publicul voia numai „Interstellar“, iar eu voiam să mă înghită pămîntul de ruşine, n-am reuşit să-l privesc pe Gary Brooker în ochi… Un prieten mi-a spus că printre colecţionari circulă şaisprezece versiuni diferite din „Interstellar“, de la cea istorică de 18 minute realizată la UFO în septembrie ’67, la cea finală de pe album, lungă de numai 9 minute, chiar dacă unii vorbesc despre o versiune de peste jumătate de oră de care, sincer, nu-mi amintesc… Aşa cum văd eu lucrurile, această multiplicare este moartea formei, un artist trebuie să aibă personalitatea şi autoritatea să spună: „Domnilor, aceasta este versiunea oficială, tot restul lăsaţi-l pentru documentarişti“… Şi-mi pare rău s-o spun, dar aceasta este moştenirea lui Syd, el era cel care schimba încontinuu, fie că erau repetiţii, concerte sau înregistrări, o schimbare continuă, acorduri, cuvinte, durată, ordine în plan, niciodată nimic stabil… Eu înnebuneam, dar ceilalţi îl urmau, păreau că se distrează… S-au distrat mai puţin cînd au ajuns la EMI sub aripa lui Norman Smith, Norman cel care face norme… Numai Dumnezeu ştie cît i-am fost de recunoscător acelui om! Ne-a dat o regulă, iar Syd a încercat să o desfiinţeze pînă la sfîrşit, dar nu ştia cu cine avea de-a face, un băieţel drogat împotriva lui Hurricane! Şi eu ţineam cu Norman, da, nu mi-e ruşine s-o spun. Şi pentru că avea bun-simţ, îmi amintesc că într-una din primele dăţi ne-a spus: „Băieţi, *live* faceţi ce credeţi, faceţi-vă de cap, faceţi piese de cîte o oră, cîntaţi fals, jucaţi-vă, dar în studio…“, şi a spus „în studio“ ca şi cum ar fi spus „în biserică“, „în studio trebuie să respectaţi programul ca nişte soldaţi“. El ne-a impus o conduită care nu ne-a mai părăsit, să fim într-un fel pe scenă şi altfel în sala de înregistrări… Acest lucru explică şi de ce Pink Floyd, ca nici un alt grup, a avut obiceiul să anticipeze, în turnee, piesele albumului următor. Colindam să promovăm *Dark Side*? Puţin cîte puţin, concert după concert, se insinuau în plan piesele care ar fi alcătuit *Wish You*

Were Here, mereu s-a întîmplat aşa, turneul începea cu un disc şi se încheia cu altul care încă nu exista… La început, cei de la EMI erau perplecşi, se temeau că, ştiind deja piesele, lumea n-ar mai fi cumpărat discul, apoi şi-au dat seama că era o formă de drog, îi hrăneam ca nişte pescari şi, cînd ieşea noul album, erau deja cozi de oameni care, avîndu-l pe tot în cap, trebuiau să-l asculte şi cu urechile ca să nu înnebunească… Acum, dacă la conducerea grupului sînt oameni serioşi ca Roger sau Dave, anticipările *live* folosesc pentru a pune la punct piesa, astfel, cînd o înregistrezi, o interpretezi fără ezitări, şi, într-adevăr, Pink Floyd este faimoasă pentru scurtimea sesiunilor lor, consultaţi discografia analitică şi veţi vedea că după titlul piesei se află mereu indicaţia „First Take"… Dar Syd? Pentru Syd cuvîntul „a perfecţiona" nu avea sens, el cînta *live* ca să cînte *live*, nu ca să pregătească un disc, şi asta i-ar fi îndepărtat pe Pink Floyd de drumul lor.

Atunci, de ce să regretăm că nu au parcurs drumul lui Syd, dat fiind că pînă la urmă nici el nu l-a parcurs pe tot?

A douăzeci şi una confesiune

Omul cal (4)

Nu: există pop-ul, există rockul şi există Pink Floyd. Pînă în 1983.

A douăzeci şi opta mărturie

David Gale (2)

E caraghios că ultimul film al lui Alan Parker se numeşte *The Life of David Gale*, nu vi se pare? Mă întreb dacă pe vremea cînd apăruse *The Wall* cineva i-a spus numele meu, rămas apoi îngropat în vreo ansă a circuitului său cerebral… Caraghios, o, Doamne… ar trebui să spun tragic, dat fiind că este vorba din nou de un sacrificiu… Oricum, m-am întors să vă vorbesc despre Syd, nu despre mine. Cînd a murit, am fost intervievat de *Observer*. Cred că o să vă facă plăcere dacă vă redau pasajul cel mai important: „Timp de patruzeci de ani Syd

ne-a furnizat ceva extrem de consolator: imaginea fugii fără moarte. E viu chiar dacă nemişcat de mort. Syd nu moare. Acest lucru este teribil de atrăgător. E posibil să mori fără să trebuiască să dispari cu totul. Cel mai bun lucru al celor două lumi“. În asta stă secretul legendei sale? Eu sînt prea implicat, decideţi voi.

A murit pe 7 iulie 2006, pe 11 a fost dată ştirea, pe 17 a fost înmormîntarea. Nu era nici un membru Pink Floyd, dar dacă familia nu s-ar fi opus, sînt sigur că ar fi venit toţi. În timpul ceremoniei am încercat să calculez de cîte ori l-am revăzut după ce s-a izolat de lume, dar n-am reuşit: continuam să-l văd cum era la început, şi aşa îl văd şi acum. Am vorbit cu Johnny Gordon despre asta şi mi-a zis că la fel e şi pentru el. Ne-am amintit de momentul acela în care Syd i-a convins pe Roger şi pe Nick, cînd încă se numeau Leonard’s Lodgers, să cînte o zi întreagă la metrou ca să scoată nişte bani; evident, Rick nu s-a dus, cine altcineva, dacă nu el, putea să refuze? Apoi ne-am dus într-un pub şi am redactat o listă cu toţi falşii prieteni ai lui Syd de care ne-am putut aminti din trecut, oameni beţi şi drogaţi care locuiau cu el pe Cromwell Road şi care-i puneau acidul în ceai şi în cuburile de zahăr fără ca el măcar să-şi dea seama, am văzut eu cu ochii mei odată cînd m-am dus să-l vizitez… Şi alţi oameni care frecventau apartamentul din Earl’s Court, acolo, mai mult decît acid, circula Mandrax, mi-a spus pictorul care împărţea apartamentul cu el şi chestia teribilă e că i-l dădeau ca să devină prietenii lui, legenda lui începuse deja şi erau unii care voiau să facă imediat parte din ea…

Syd era de pe altă lume şi înainte să se drogheze, am spus-o deja şi o confirm. Cred, de asemenea, că mintea lui avea în ea, droguri sau nu, ceva care l-ar fi împiedicat oricum să-şi continue cariera alături de Pink Floyd sau orice alt grup. Asta nu înseamnă că cine i-a dat toate porcăriile alea nu merită focul etern, pentru că înainte să se drogheze, oricît de anormal, Syd era persoana cea mai prietenoasă din lume, mereu amuzantă, mereu fascinantă. Focul etern: iată de ce eu şi Johnny am decis să facem publică lista noastră, invitînd pe oricine să ofere completări sau rectificări:

Cromwell Road 101 (1967):

Alex „Jock“ Findler şi Sue „Jockie“ Kingsbridge, titulari ai contractului de închiriere

Charlie Butts

David Powie, zis Slim, fotograf

Jane Cochrane (angajată la Harrods)
Edith? (logodnica lui Butts)
Adam „Harley“ Middleton, flautist
Robert Conaughy, zis Bob, actor
Earl’s Court Square (1968/69):
Samantha Wooley, dansatoare de streaptease
Phil Craxton, saxofonist
Tom? (prieten cu Phil)
Lily Winnicote, fotografă
Fred Shapiro, impresar de teatru
Sonny? (balerin)

Al zecelea raport

Articol din *Washington Post*

Des Moines, 8 iulie 1983. Vă amintiţi de acei patru bandiţi care jefuiau băncile purtînd măşti ale preşedinţilor Johnson, Nixon, Ford şi Carter? Ei bine, unii s-au gîndit să-i imite, dar, ca să ţină pasul cu vremurile, au ales să se camufleze în membrii uneia dintre formaţiile rock cele mai vizibile: britanicii Pink Floyd. Astfel, ieri-dimineaţă, patru indivizi cu măştile lui Roger Waters, David Gilmour, Richard Wright şi Nicholas Mason au năvălit în sediul Chase Manhattan Bank din Des Moines (N. M.) şi, după ce au tras cîteva focuri de intimidare, au dispărut cu o pradă de 160 000 de dolari. Recunoaşterea măştilor a fost posibilă datorită prezenţei la locul faptei a lui Eddy Mendoza, un băiat de şaptesprezece ani pasionat de muzica rock. Tot Mendoza şi-a exprimat opinia că acele măşti sînt identice cu cele folosite de formaţie pentru un spectacol intitulat *The Wall*. Contactat imediat, managerul formaţiei Pink Floyd nu a ştiut să spună ce s-a întîmplat cu măştile după sfîrşitul turneului, astfel că nu este de exclus faptul că, sustrase de vreun amator, au ajuns pe piaţa colecţionarilor… da, dar de dolari!

A douăzeci şi noua mărturie

Mary Waters

Numele meu de domnişoară era Mary Ward; m-am căsătorit cu Eric Fletcher Waters în 1937 şi am avut doi copii, Duncan şi Roger. Războiul m-a lăsat văduvă, circumstanţă pe care, datorită fiului meu mai mic, o cunoaşte toată lumea. Am fost mereu profesoară de gimnaziu. Instituţia unde lucram se numea Morley Memorial Junior School, la doi paşi de casa noastră, aşa încît, la începutul anilor ’50, a fost şi şcoala lui Roger şi, cu două clase mai mic, a lui Syd Barrett. Noi locuiam pe Rock Road, gîndiţi-vă ce destin, iar familia Barrett pe Hills Road, cam la vreo şaptezeci-optzeci de metri distanţă. Aşadar, o cunoşteam pe doamna Winifred şi, prin noi, s-au cunoscut şi cei doi copii. Syd venea adesea să ia gustarea cu Roger şi, întrucît nu se descurca foarte bine la şcoală, îl ajutam să facă nişte exerciţii. Dar, bineînţeles, pe vremea aceea Syd nu se numea încă Syd. Se numea Roger, ca fiul meu, astfel, cînd îl strigam pe unul, îmi răspundeau amîndoi… Era caraghios să văd căpşoarele acelea care se întorceau deodată… O perioadă am încercat să-l strig Keith, care era al doilea lui nume, dar nu-i plăcea, aşa că am trecut la „Roger mare“ şi „Roger mic“, obţinînd doar enervarea amîndurora… Pînă la urmă, au rămas Roger amîndoi şi eu trebuia doar să spun: „Roger, spălaţi-vă pe mîini, e gata gustarea“… Era frumos, însă uneori mă treceau fiorii, ca şi cum aveam un fiu dedublat… La asta contribuind şi ei, ca atunci cînd au făcut împreună un desen şi l-au semnat „Roger Barrett-Waters“, şi altă dată „Roger Barrers“… Un alt lucru puţin straniu era însăşi prietenia lor, vreau să spun că atunci cînd ai şapte, opt, nouă ani, doi ani diferenţă sînt o enormitate, aproape o generaţie: şi totuşi, ei doi se căutau, trecînd cu vederea compania celor de vîrsta fiecăruia. Observîndu-i în timp ce se jucau, uneori mi se părea că era fiul meu care cobora la nivelul lui Syd, pentru că îl vedeam comportîndu-se la fel ca în urmă cu doi sau trei ani, de exemplu, era din nou interesat de jocuri şi de cărticele abandonate de ceva vreme; alteori, în schimb, era Syd cel care părea să facă un salt înainte, folosind un limbaj mai matur decît vîrsta lui şi tratîndu-l pe fiul meu fără nici o teamă.

După ce au terminat şcoala elementară, Roger, Roger al meu, a intrat la County High School, unde l-a întîlnit pe celălalt chitarist care, apoi, n-a mai făcut parte din Pink Floyd, Klose… şi pe graficianul lor, Storm… Şi, fireşte, după doi ani, Syd s-a dus după el, dar între timp lucrurile se schimbaseră

puţin… Ei doi erau încă foarte buni prieteni, dar nu se mai întîlneau ca înainte, pentru că… Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar a depins de doamna Barrett… N-aş şti să vă spun motivul, dar lui Winifred nu i-a plăcut niciodată că fiii noştri petreceau atît de mult timp împreună, cît au mers la gimnaziu a tolerat, apoi a început să-i interzică lui Syd să iasă după-amiaza… Cred că era o femeie foarte posesivă şi că a devenit şi mai posesivă după moartea soţului… Ca să spun adevărul, fiul meu n-a putut-o suporta niciodată şi cred că s-a gîndit la ea cînd a scris îngrozitoarele cuvinte ale acelui cîntec intitulat „*Mother*“, cel în care mama, cu tonul cuiva care emite o sentinţă, îi spune fiului că pentru ea va rămîne mereu un copil… Şi ştiţi ce a zis Roger după ce Syd s-a simţit rău şi s-a închis în subsolul lui? „Uite, acum bătrîna îl are numai pentru ea.“

A douăzeci şi doua confesiune

Omul cîine (6)

Ştiu că îmi spun omul cîine, ce cred ei? Dar cîinele este animalul cel mai credincios, aşadar, vă rog, puţin respect. Sînt cel care a dat mai puţin pe plan muzical? Foarte bine, probabil că sînt cel care a dat mai mult pe planul disponibilităţii şi al bunăvoinţei. Dave a amintit cîteva momente din istoria noastră: să încercăm să completăm tabloul.

La sfîrşitul lui ’84, cînd cele două primadone ale noastre păreau lansate într-o mîndră carieră de soliste, membrii Pink Floyd s-au reunit în separeul unui cunoscut restaurant londonez ca să discute despre viitorul lor: nu că a ieşit cine ştie ce din asta, dar ţin să precizez că invitaţiile au pornit de la subsemnatul.

Anul următor, vara, Bob Geldof ne invită pe toţi la Live Aid. Roger refuză categoric, iar Rick şi eu, nefiind nişte tipi care să se opintească, ne supunem. Dacă Rick a făcut-o de teamă, nu ştiu, dar eu m-am gîndit numai la binele grupului. Cel care, în schimb, nu ţine cont de refuz este Dave, cum altfel: şi asta nu-i tot, pe scenă, insulta supremă faţă de Roger, cîntă în formaţia lui Brian Ferry!

Şi ajungem la anii de foc. Cînd Roger descoperă că Dave plănuieşte un nou disc Pink Floyd, se dezlănţuie apocalipsa. Rick fusese deja dat afară, eu nu contasem niciodată deloc, Dave înregistrase deja două albume ca solist şi, tot

mai des, cînta ca *sessionman* în alte grupuri, deci nu era nimic îngrijorător: aşa se gîndea Poetul cînd a ajuns la el ştirea. Prima lui greşeală a fost să-i telefoneze lui Dave ca să-i urle în telefon: „Tu nu vei face niciodată discul acesta!“. Dave e un tip liniştit, dar dacă-l provoci… A doua greşeală a fost să recurgă la căile legale, lucru care, trezind un interes mediatic, a făcut din noi emblema shakespeariană a războiului intestin. Astfel, Dave s-a organizat şi, din cartierul lui general plutitor, a declanşat o contraofensivă fără precedent. Şi aici însă, îmi pare rău, trebuie să rectific versiunea lui. E adevărat că a fost o dublă sentinţă a tribunalului, dar, fără intervenţia mea, disputa s-ar fi prelungit, sofistic, pe alte baze. În fond, care era nodul principal? Să avem toţi contract cu aceeaşi casă de discuri, care n-ar fi putut să fie niciodată, separat şi simultan, producătoarea formaţiei Pink Floyd şi a celui care deţinea drepturile majorităţii cîntecelor lor. Astfel, i-am ţinut un mic discurs lui Dave şi el, după ce a obţinut mai mare libertate de manevră de la EMI, m-a însărcinat să-i propun lui Roger o întîlnire privată în casa lui plutitoare… Morala, într-o după-amiază s-a obţinut lucrul pe care cele mai importante firme legale din Londra nu reuşiseră să-l rezolve în luni şi luni de confruntări: EMI îl elibera pe Roger de orice obligaţie, permiţîndu-i să-şi ia propriile drepturi şi recunoscîndu-i, de asemenea, exclusivitatea totală pentru *The Wall*, asupra căruia Dave pretindea nu puţine credite; în schimb, Roger se angaja să nu intenteze alte acţiuni împotriva utilizării, din partea noastră, a numelui Pink Floyd. După cîteva zile, ambele părţi erau din nou în turneu.

Şi ajungem la vremuri mai apropiate. Pe 17 ianuarie 1996, formaţia Pink Floyd, într-o mare amestecătură care-i cuprinde pe David Bowie, Jefferson Airplane, Velvet Underground şi Pete Seeger, îşi face intrarea la Rock’n’Roll Hall of Fame. Cine e singurul care încearcă să-l convingă pe Roger să vină cu noi la Cleveland? Nu e nevoie să vă spun. În ce priveşte răspunsul lui, mai bine nu-l comunic.

Dar ce e mai important urmează. În ianuarie 2002, din pură întîmplare, eu şi Roger ne întîlnim în vacanţă pe o insulă din Caraibe: petrecem zilele pălăvrăgind ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Rezultatul este că, după cîteva luni, Roger mă invită să cînt cu el într-o etapă a turneului său, şi ce etapă! Nici mai mult nici mai puţin decît Wembley! Şi, gîndiţi-vă un pic, la claviatură era fiul lui, Harry, finul meu! După doi ani iese un număr special din *Mojo* despre Pink Floyd. Întrebaţi în legătură cu posibilitatea unei reuniri, răspundem după

cum urmează: „De neconceput“ (Roger); „Ar fi ca şi cum te-ai culca cu fosta soţie“ (Dave); „Da, cu condiţia să fie o ocazie specială care să ne motiveze suficient“ (eu); în ce-l priveşte pe Rick, veşnic cu barca pe Marea Egee, răspuns neprimit. Ei bine, care din acele răspunsuri credeţi că a încolţit în mintea lui Bob Geldof ca o sămînţă bună într-un pămînt fertil? După cîteva luni, n-a fost cumva G8? Iată ocazia specială! Astfel, Bob plănuieşte un alt Live Aid şi mai întîi mă sună pe mine, care accept, apoi pe Dave, care refuză; aşa că mă roagă să-i pregătesc terenul cu Roger, şi execut atît de sîrguincios, că, atunci cînd Bob îl sună pe Roger, incredibil, acesta acceptă fără măcar să întrebe ce a decis Dave. Şi asta nu-i tot, după o altă încercare eşuată a lui Bob, este Roger cel care ia telefonul şi-l sună pe Dave… Roger care-l sună pe Dave, unul dintre ultimele lucruri pe care mi le-aş fi imaginat… Iar Dave a fost atît de luat prin surprindere de gest, că acceptă la rîndul lui, spre dispreţul lui Shakespeare! În acest punct, lipseşte numai Rick, care, în sfîrşit, găsit pe iahtul lui, îşi dă seama că nu poate să aleagă decît într-un singur fel: să accepte, deşi ideea de a-l întîlni pe Roger îl terorizează. Obţinută formaţia Pink Floyd, Bob ne foloseşte pentru a avea în 24 de ore adeziunea tuturor starurilor rock din lume. Scrie o jurnalistă: „dacă Pink Floyd se vor pune de acord în legătură cu programul, G8 nu va avea scuze pentru nerezolvarea problemelor Africii…“ Astfel, sîmbătă, 2 iulie, pe Hyde Park, încheiem concertul interpretînd totul din memorie şi totul la perfecţie. În zilele următoare, interviuri kilometrice luate lui Roger şi Dave, şi nici unul mie, care aruncasem sămînţa…

Şi acrobaţiile făcute în primăvara lui 2006 cînd, în aceeaşi săptămînă, am cîntat cu Dave la Royal Albert Hall şi cu Roger în turneu? Dar întrucît cei doi au hotărît să fie precum cei doi peşti din bolul din *Wish You Were Here*, subteran, reîncepe dansul! Astfel, pe 10 mai 2007, în concertul în memoria lui Syd, la Barbican Hall, în ciuda eforturilor mele, noi şi Roger am cîntat separat… Şi au curajul să pretindă exclusivitatea iubirii pentru Syd ăia doi, în timp ce eu şi Rick… doi ingraţi, se ştie… doi oameni reci… unuia îi plac numai bărcile şi celuilalt maşinile de curse… da, da… vruum…. vruum!

A treizecea mărturie

Andrew King

A vorbit Peter Jenner, a vorbit Joe Boyd, n-ar fi fost frumos să mă sustrag. Asta şi pentru că am observat că toţi se învîrtesc în jurul un subiect anume, ca şi cum le-ar fi frică să nu se ardă. Mai exact: *cînd* s-a întîmplat?

Nu-mi amintesc data exactă, dar sînt sigur că era vorba de un sfîrşit de săptămînă din iunie 1967. Pînă în acel moment, Syd fusese minunat, scriind cîntece cu o uşurinţă incredibilă şi cîntînd tot mai bine. După spusele multora, cel mai bun *performance* al lui a fost cel din 29 aprilie, la Alexandra Palace, dar în iarna aceea şi în primăvară eu îmi amintesc anumite concerte la UFO sau la Marquee în care părea un înger, atît era de inspirat…

Acel sfîrşit de săptămînă, deci. Vineri dupăamiază, Pink Floyd trebuie să înregistreze ediţia nu ştiu cărei emisiuni televizate. Trec ca de obicei să-l ia pe Syd, dar nu e în apartamentul lui… Pe atunci locuia în bordelul ăla din Cromwell Road. Îi întreabă pe ceilalţi chiriaşi, dar nimeni nu ştie nimic… Astfel, mă anunţă pe mine şi pe Peter, apoi şi pe Joe: îl căutăm prin toată Londra, telefonăm cîtorva persoane la Cambridge, dar nimic, dispărut. Bineînţeles, înregistrarea pică. Sîmbătă continuăm să-l căutăm, ne ducem din nou acasă la el, însă nu se întorsese, aşa că în cele din urmă renunţăm. Luni dimineaţă mă trezeşte telefonul: ridic receptorul şi aud vocea lui Peter care-mi spune aceste cuvinte: „Trebuie să vii, s-a întîmplat ceva cu Syd“.

Cînd am ajuns acasă la Peter, Roger era deja acolo; după puţin timp au sosit Rick şi Nick, apoi Joe. Syd era întins pe patul lui Peter, complet îmbrăcat. Era treaz, dar ochii lui păreau goi. Primul lucru la care m-am gîndit cînd l-am văzut a fost: Acesta nu e Syd. Am descoperit apoi că a fost şi reacţia tuturor celorlalţi. Se uita fix la tavan, dar, dacă-l strigai, îşi muta privirea spre tine sau mai bine ar trebui să spun *prin* tine: vă jur că m-am simţit o fantomă. Ca urmare, cînd a urcat din nou pe scenă, dădea impresia că mai mult era altundeva decît că era altul, sau că nu voia să fie acolo. Acum, că am mai aflat cîte ceva despre schizofrenie, cred că era vorba despre o viclenie a minţii sale, pentru că a fi altundeva nu implică neapărat să nu mai fii tu însuţi. În schimb, în dimineaţa aceea, complet fără apărare, se lăsa văzut cum devenise: un altul.

N-am reuşit niciodată să aflăm unde îşi petrecuse sfîrşitul de săptămînă, cine îi dăduse monstruoasa doză de acid care-l preschimbase în halul ăsta. Au trecut decenii, bibliografia despre Pink Floyd numără mii şi mii de titluri şi totuşi nu există un biograf, nu există un istoric, nu există un maniac care să facă lumină în legătură cu acel nenorocit sfîrşit de săptămînă. Într-atît încît ţi-ar veni

să te întrebi dacă adevăratul „altundeva“ nu trebuie să fie amplasat acolo, în acele două sau trei zile, şi dacă pe Syd nu l-a transformat trecerea şi întoarcerea dintr-o dimensiune în alta.

A douăzecea lamentaţie din lumea de dincolo

Siamezii (3)

— I-ai auzit?

— Mă mai întrebi? Dezgustul ăsta care te apucă, cum să-l explici altfel?

— Beah! Unul avea genul ăla de temperament, dar pentru el şi-ar fi dat viaţa, iar celălalt l-a înlocuit, dar i-a fost mereu alături…

— Amîndoi îi erau prieteni, de copii, de mici, o consolidare fatală…

— Şi unul a fost continuatorul, iar celălalt restauratorul…

— Şi celălalt a avut meritul să-i ţină uniţi, blîndul diplomat…

— Şi afecţiunea fanilor, fidelitatea faţă de preistorie…

— Obligaţia de a onora trecutul…

— Ca o condamnare, cînd au conceput antologia de lăsat urmaşilor, au fost constrînşi să o înceapă şi să o încheie cu două bucăţi de-ale lui…

— Ai spus bine: bucăţi de carne.

— Tu închipuie-ţi cum e să ajungi unde au ajuns ei: după treizeci şi cinci de ani ţi-ar mai păsa de ceva, de cîntecele alea două? Dar ei nu puteau alege.

— S-au înjunghiat reciproc ca să stabilească cine era adevăratul Pink, cine avea dreptul la acel nume.

— Cu rea-credinţă s-au înjunghiat, pentru că ştiau foarte bine cine era.

— Cine îi ţinea uniţi.

— Cine îi ţinea în viaţă.

— Cine le trimitea cîntecele în vis.

— De departe…

— Şi cu ce se schimbă? Uite ce ne-a făcut nouă, fără să ne întîlnească vreodată…

— Ştii ce mă mai roade? Că nimeni nu vine niciodată să ne mulţumească. Mai demult, au întrebat-o pe felină cît valora, după el, în termeni de vînzări, simplul nume Pink Floyd: minim cîteva milioane de discuri, a spus.

— La naiba!

După ce a rostit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

A treizeci şi una mărturie

Eric Clapton

În ’84, Roger mi-a cerut să cînt cu el pentru albumul *The Pros and Cons of Hitch Hiking* şi să-l însoţesc în turneul respectiv. Am făcut asta cu plăcere, pentru că dacă este o persoană pe care o stimez în lumea rockului, aceasta este Roger Waters. Şi apoi, dacă nu ne ajutăm între noi, dinozaurii… şi după pestilenţa punk-ului… Trebuie să spun însă că am rămas impresionat de tensiunea pe care Roger o transmitea oricărui lucru: poate că, pentru mine, a cînta relaxat este o deviză, poate că trăia un moment dificil cu Pink Floyd, dar dacă aş fi ştiut înainte în ce furtună de obsesii şi de intransigenţă mă băgam, nu cred că aş fi acceptat. După cîţiva ani am avut posibilitatea să vorbesc cu Dave, care între timp avusese o experienţă similară cu a mea cîntînd în noul grup constituit de Pete Townshend. Şi Pete e un tip dificil, dar totuşi Dave nu a suportat atmosfera sufocantă pe care am suportat-o eu în timpul acelor înregistrări şi acel turneu, cînd toţi vorbeam instinctiv cu voce scăzută ca să nu fim auziţi de Roger. Era ca şi cum l-ar fi ars ceva pe dinăuntru sau ca şi cum ar fi îndeplinit o misiune de o importanţă vitală… De asemenea, ca şi cum ar fi executat nişte ordine, el care tiraniza globul pămîntesc, ordine venite din înălţimi.

Ba dimpotrivă, dacă mi-e permis un joc de cuvinte, de jos.[8]

A douăzeci şi una lamentaţie

Rachel Fury

Cine a fost la concertele Pink Floyd în a doua jumătate a anilor ’80 sau cine a văzut cîteva dvd-uri cu ei ştie cine sînt eu, chiar dacă, poate, pînă acum, nu-mi cunoştea numele. Sînt coristă: singura albă, înainte să apară Claudia Fontaine, sînt cea scundă, cu părul negru şi strungăreaţă, care, sincer, cred că este singurul meu defect. Dacă întrebaţi puţin în jur, veţi descoperi cîtă lume s-a convertit la Pink Floyd datorită mie, mai ales pentru video-ul faimosului concert de la Veneţia, unde port o rochiţă violet foarte mulată şi am mănuşi negre care trec de cot. Am primit multe cereri în căsătorie datorită acelei vestimentaţii. Într-o zi, David Gilmour mi-a adus un colet de scrisori pentru mine, avînd ca destinatar fie EMI, fie doar „Pink Floyd, Anglia“.

De ce să mă lamentez, vă întrebaţi probabil. Voi încerca să vă explic. În turneul cu *Dark Side*, cînd cei de la Pink Floyd erau încă uniţi, coristele erau Vanetta Fields şi Carlena Williams; după aproape cincisprezece ani, începînd cu *Lapse*, am intervenit noi, eu şi cele două surori Mc Broom. Trei coriste, dar într-un caz eu eram, de asemenea, solistă – în foarte celebrul solo din „The Great Gig in the Sky“. Acum, nu-ţi trebuie mult să înţelegi că a te angaja în acea bucată înseamnă să te măsori cu fantoma lui Clare Torry, vocalista care a interpretat-o divin, adică cea care a inventat-o, pentru înregistrarea albumului. Eu am făcut mereu tot ce-am putut, dar ştiam că nu era niciodată suficient. Publicul avea în minte acea interpretare şi, orice aş fi făcut eu nu era la înălţime.

M-a apucat o depresie nervoasă, pînă în punctul în care am ajuns să-i propun lui David Gilmour să mă lase să cînt *play-back*: „Cu vocea ta sau *a ei*?“, mi-a spus, făcîndu-mă să încremenesc, şi ideea a picat. Însă probabil că sugestia a rămas pe undeva, căci în video-ul concertului de la Veneţia solo-ul e al lui Clare, nu al meu.

Oricum, fantasma ei a început să mă obsedeze. Probabil ştiţi toate circumstanţele acelei miraculoase înregistrări: Pink Floyd se gîndea la o adevărată cîntăreaţă lirică, precum Cathy Berberian, dar Alan Parsons, care atunci era directorul lor de sunet, a impus-o pe vocalista aceea necunoscută de blues, care a venit, i s-a spus să cînte cum vrea, cu condiţia să se gîndească la moarte, a scos nu se ştie de unde acele orgasme divine, a băgat în buzunar 30 de lire sterline ca recompensă şi a dispărut. O „casnică englezoaică tipică“ a

definit-o unul din grup referindu-se la aspectul ei şi, într-adevăr, singura ei fotografie cunoscută oferă exact această impresie. Cîte prietene n-au încercat să mă consoleze spunîndu-mi lucruri ca: „Tu îi înnebuneşti pe bărbaţi, chiar ai vrea să faci schimb cu fălcile alea?“, dar obsesia a crescut. Astfel, am făcut cercetări şi am aflat că despre femeia aceea nu se ştie nimic – unde s-a născut, unde locuieşte, dacă mai trăieşte… Am regrupat zvonuri care o dădeau moartă de o boală urîtă sau de-a dreptul sinucigaşă, altele care semnalau, eronat, participarea ei la un disc sau altul; am vorbit cu un inginer de sunet după părerea căruia Clare Torry n-a existat niciodată şi e o invenţie a celor de la Pink Floyd ca să acopere o drăcie electronică ce produce voci sintetice… Dacă vă întrebaţi de ce, de la un moment dat încolo, nu m-aţi mai văzut, răspunsul este pentru că m-am prăbuşit. Cu vremea, urmărirea unei fantome face şi din tine o fantomă. Dar lovitura de graţie mi-a dat-o ştirea care a început să circule cu puţini ani în urmă: în 2003, Clare Torry ar fi luat legătura cu Pink Floyd ca să ceară redevenţele care îi reveneau pentru acea piesă, dat fiind că suma de 30 de lire sterline i se părea puţin pentru un album care, de treizeci de ani, vindea mai mult de un milion de copii pe an… Dar cine, mă întreb, are nevoie de treizeci de ani ca să-şi dea seama că *The Dark Side of the Moon* a fost un succes monstru? Ce a făcut în acei treizeci de ani, *unde era*? Astfel, i-am scris lui David Gilmour ca să-l întreb dacă e adevărat: voi nu mă veţi crede, dar mi-a răspuns că da! Şi că ajunseseră la un acord privat! A mai precizat însă că o clauză din acel acord o obliga pe Torry să nu facă public procentul acordului, iar pe Pink Floyd să nu divulge nimic care să o privească. Atunci eu vă întreb: de ce atîtea mistere?

Şi de ce, în ciuda a tot, continui să ascult discul acela?

Şi, mai ales, ce e un *Gig*?

A treizeci şi doua mărturie

Clive Metcalf

Între ’63 şi ’64, cînd cei care vor deveni Pink Floyd se numeau la început Sigma Six, apoi Abdabs şi, în intervalul unei dimineţi, Megadeaths, componenţa grupului era următoarea: Roger Waters chitară, Richard Wright

clape, Nick Mason baterie şi eu la bas. Plus vocile lui Keith Noble, Sheila Noble şi Juliette Gale, care se va căsători cu Rick cîţiva ani mai tîrziu. După cum vedeţi, nu erau încă Bob Klose şi Syd Barrett, a cărui sosire, în ’64, a coincis, mai mult sau mai puţin, cu separarea clanului Noble-Gale, din care, din păcate, făceam parte. Dacă mă gîndesc că aş fi putut fi eu basul de la Pink Floyd, dacă mă gîndesc că cei doi Noble m-au convins să-i las pe „ăia care nu-s buni la nimic“ cu destinul lor…

Dar nu mă aflu aici ca să mă lamentez. Aici fiecare îşi aduce propria contribuţie, unul dînd date concrete, altul abandonîndu-se elucubraţiilor inconsistente. Eu vreau să mă alătur primilor şi să pun pe masă o informaţie care pînă acum a rămas în întuneric: chitarele lui Syd.

Fără să o luăm în considerare pe prima, o Futurama roşie, Syd a sosit cu două Fender: o Telecaster Esquire albă, decorată cu mici oglinzi rotunde, şi o Stratocaster alb cu negru. Puţin după plecarea mea am aflat că-şi cumpărase şi o Danelectro Silvertone şi cînd, în ’67, l-am văzut cîntînd la Alexandra Palace avea o altă Telecaster, complet neagră. Preferata lui era cea cu oglinzile, chiar dacă, în realitate, doar el le considera astfel, pentru că era vorba de un plastic transparent foarte lucios. Pretindea că era un model special, în producţie foarte limitată, dar Roger mi-a spus că-l văzuse în timp ce-i lipea el acele discuri de plastic şi că raţiunea lor ar fi fost aceea de a garanta un sunet mai stelar.

A douăzeci şi treia confesiune

Omul cîine (7)

În 2004 a apărut *Inside Out*. Chiar dacă am scris-o şi am semnat-o eu, se prezintă ca „autobiografia“ noastră, aşa că era necesar ca înainte de publicare ceilalţi trei s-o citească şi s-o aprobe. Le-am dat o copie lui Roger şi lui Dave; cea pentru Rick a rămas în studioul meu în aşteptarea descoperirii insuliţei greceşti la ţărmul căreia acostase iahtul său. După o vreme primesc înapoi copiile lui Roger şi Dave: în mod curios, ambii îşi scriseseră observaţiile cu o cariocă verde. În realitate, cuvîntul „observaţii“ este potrivit numai notiţelor lui Dave, ca întotdeauna foarte măsurat şi raţional; ale lui Roger erau, în general, semne: sublinieri, semne de întrebare, de exclamaţie, comentarii ca „Numai

prostii“ sau „Eşti nebun?“, mîzgălituri care ştergeau pagini întregi… Am ţinut cont de ele, bineînţeles, dar nu cît ar fi vrut el. În orice caz, a fost un domn, pentru că atunci cînd l-am sunat să-i spun că unele lucruri rămăseseră neschimbate, mi-a spus să fac cum doream. Dar nu despre asta voiam să vă vorbesc, ci despre a treia copie.

Rick nu era de găsit, iar copia aceea zăcea pe un raft de mai mult de o lună. Într-o zi, văd că topul de hîrtie e uşor în dezordine: l-o fi atins femeia de serviciu, mă gîndesc, oricum, întrucît nu suport dezordinea, mă duc să-l aranjez puţin. Ştiţi cum e cu topurile de hîrtie, dacă foile sînt ieşite puţin de la locul lor, se pot rearanja cu cîteva lovituri, dar e de-ajuns ca unele foi să iasă cu un milimetru în plus şi eşti nevoit să le rearanjezi una cîte una; bine, e ceea ce trebuie să fac şi o fac, o fac şi mă izbeşte ceva. Fiindcă acea copie a fost citită şi corectată de cineva, nu ştiu de cine. Ştiu doar că a folosit o cariocă roşie şi că semnele se găseau numai în partea iniţială, mai mult sau mai puţin cea care-l priveşte şi pe Syd… Două note în margine m-au impresionat în mod deosebit: unde spun că am fi putut să-l ajutăm mai mult, carioca roşie a scris: „Nu vă faceţi griji“, iar unde spun că-l pierdusem, a scris: „Nu“.

A douăzeci şi patra confesiune

Omul şoarece (5)

Şi ce? Nu mai poţi să mergi cu barca, acum? În formaţia Pink Floyd există Poetul şi Cîntăreţul, o fi loc şi pentru Navigator. Să afle, însă, Nick că el ar fi Automobilistul.

Şi apoi, ce plictiseală! Tîmpit eu că m-am amestecat în discuţia asta sterilă despre pop, despre rock, de parcă chiar mi-ar păsa… Toate aceste etichete, muzică psihedelică, cosmico-ştiinţifico-fantastică, progresivă îmi spuneţi ce înseamnă? Ca şi cum n-ar exista doar muzica bună şi cea proastă… Îmi amintesc de unul dintre primele interviuri luate grupului: la întrebarea care erau muzicienii noştri preferaţi, ceilalţi au spus, mai mult sau mai puţin, aceleaşi nume, Beatles, Cream, Who, Hendrix, Syd l-a pus pînă şi pe Bo Diddley! Eu am început cu Bach şi am ajuns la Beatles după şase sau şapte poziţii. O altă întrebare se referea la ce detestam cel mai mult: eu am răspuns vacarmul,

beţivii, dezordinea, violenţa. Nu i-am adăugat pe drogaţi numai din respect pentru Syd. Dar poate am fost şi puţin laş şi n-am insistat ca să nu-i enervez pe fanii noştri… Roundhouse, UFO, Marquee, Alexandra Palace, Olympia, oriunde cîntam, eram înconjuraţi de o mare de drogaţi, închipuiţi-vă că odată, cînd Syd s-a oprit brusc din cîntat şi a rămas cu ochii holbaţi, în loc să continuăm ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, ne-am oprit şi noi din cîntat şi ne-am retras toţi ca să încercăm să-l facem să-şi revină; ne-am întors pe scenă după douăzeci de minute bune: credeţi că publicul şi-a pierdut răbdarea, că a protestat, că ne-a primit înapoi printre fluierături? Nu, rămăseseră acolo în perfectă autosuficienţă, ghemuiţi pe jos cu iarba lor, uşor unduioşi, privirea opacă, un zîmbet tîmp pe buze… Atunci m-am întrebat pentru prima oară ce sens avea să cînţi pentru un astfel de public. E curios, pînă la urmă, Roger a fost cel care a izbucnit, dar primele semne de întrebare despre fanii noştri eu le-am avut… Cert e că pentru Roger există un singur subiect pe lume: Roger. Că scrie despre război sau despre şcoală, despre copii sau despre fani, Poetul scrie mereu despre sine. Dar n-a încheiat socotelile cu Syd, care se tîrăşte în toate cuvintele lui şi i le contaminează. De aceea, doliul după tată poate deveni doliul pentru Syd, de aceea, Roger e de bună-credinţă cînd susţine că „Wish You Were Here“ are o semnificaţie generală care trece dincolo de Syd, fiindcă atunci cînd a scris cuvintele pentru cîntecul acela îşi făcea socotelile cu propriile angoase personale, fără să-şi dea seama că angoasa lui cea mai mare era Syd… Nick s-a aliniat ca un cîinişor ce e: înţeleg mai puţin complicitatea lui Dave… Dar vă spun ceva: nu vă lăsaţi înşelaţi de zîmbetul lui frumos şi de cordialitatea lui, Dave e o enigmă. V-aţi uitat cu atenţie în ochii lui? Şi vă mai spun un lucru despre care nimeni nu vorbeşte niciodată: el este cel care l-a învăţat pe Syd să cînte la chitară. Dave.

A treizeci şi treia mărturie

David Gale (3)

Intervin la cald, ca să confirm ce a spus Rick la sfîrşit. Dave şi Syd se cunoşteau de tineri, lucru care l-a făcut gelos de moarte pe Roger întotdeauna. Oricum, trebuie spus în onoarea lui, cînd a fost vorba să-l înlocuiască pe Syd, l-

a ales pe Dave tocmai datorită acelei vechi prietenii. Nu că s-ar fi întîlnit des, însă de fiecare dacă cînd era ceva de făcut la Cambridge sau de ascultat muzică, puteţi fi siguri că drumurile lor se intersectau. Syd era înscris la County High School, Dave la Perse, dar, în ’64, s-au regăsit la Technical College. La vremea aceea, Syd, care cîntase deja într-un grup denumit Geoff Mott and the Mottoes, făcea parte din grupul Those Without, dar se pare că tehnica lui nu era cine ştie ce. Dave, în schimb, venea de la Newcomers, unde deja steaua lui îşi găsise modalitatea de a străluci, şi tocmai înfiinţase Jokers Wild, în acel moment grupul cel mai vizibil din Cambridge. Astfel, în timpul pauzelor de prînz, Dave a început să-l înveţe pe Syd cîteva trucuri şi, dat fiind că înainte de sfîrşitul anului Syd s-a transferat la Camberwell College of Arts din Londra, trebuie să deducem că Dave a fost un profesor foarte bun sau Syd un elev foarte bun sau ambele. Dar încercaţi puţin să vă imaginaţi ce se întîmplă pe urmă: Dave intră în grupul Pink Floyd şi, la început, trebuie să imite modul de a cînta al lui Syd, mod în care coexistă propriile lui lecţii; ia în stăpînire stilul acela în mod extraordinar, dar după renunţarea definitivă a grupului la Syd, trebuie să-şi redobîndească modul propriu de a cînta, în care va trece însă şi ceva de la Syd… Mă apucă ameţeala, dar nu din cauza aspectului tehnic al problemei. Ci al celui morbid.

A treizeci şi patra mărturie

Peter Stevens

Toată viaţa am proiectat automobile şi i-am învăţat pe alţii cum să le proiecteze; domeniul meu de specializare este aerodinamica automobilelor de cursă: cred că asta e de-ajuns ca să explice intimitatea mea cu Nick Mason, pentru care am desenat mai mult de un bolid.

În 1994, cînd Pink Floyd a revenit cu un nou album, cineva de la Volkswagen a avut ideea să le sponsorizeze turneul în schimbul drepturilor de a denumi „Pink Floyd“ ultimul model Golf. Ştiu că David Gilmour s-a opus, dar că managerul lor l-a convins arătîndu-i devizul estimativ al turneului. Astfel, au acceptat, dar cu condiţia nebunească, pusă de Nick, să colaboreze la proiectarea maşinii şi să-i deseneze interiorul! De altfel cine, dacă nu Pink Floyd, putea să

pretindă atît? Directorii de la Volkswagen acceptă, contînd pe faptul că inginerii lor îi vor devora pe profanii aceia, şi… nu vă puteţi închipui faţa acelor ingineri cînd formaţia, însoţită de mine, îşi face intrarea în fabrica din Wolfsburg, de mine care fusesem profesorul multora dintre ei la Wolfsburg şi la Londra!

Oricum, ne hotărîm să nu-i sîcîim prea mult şi ne limităm să dăm cîteva sugestii. Problemele apar cînd cei de la Pink Floyd descoperă că nu e prevăzută o versiune roz, pe care noi o dădusem ca sigură. Ce sens are să-ţi cumperi o maşină care se numeşte „Pink Floyd“ dacă nu este roz? Nick se duce să discute personal cu şefii care-i spun limpede că nu vor să producă nimic care să poată fi asociat cu mişcarea *gay*! Şi frumuseţea e că Nick este destul de convins de motivaţie, în timp ce Dave este cel care nu o acceptă şi ameninţă că renunţă la tot. Astfel, în cele din urmă, se ajunge la un compromis: Volkswagen va produce o serie limitată de Golf de culoare roz cu un preţ uşor mai ridicat. N-am ştiut niciodată din cîte unităţi era formată acea serie, cert e că eu am văzut un singur Golf roz, într-o fotografie.

Recent, am primit un telefon de la Nick. Voia să mă informeze, foarte bucuros, că fraţii Gallagher le propuseseră celor de la Ford să dea numele „Oasis“ unei versiuni a modelului Ka, dar că Ford a refuzat.

Al unsprezecelea raport

Articol din *Guardian*

OROARE LA CAMBRIDGE

Cambridge, 8 mai 1996. Cine ştie dacă agentul de poliţie John Coxton şi-a amintit de un cîntec al celor de la Pink Floyd intitulat „The Happiest Days of Our Lives“. În acel cîntec, introdus în opera rock *The Wall*, se insinua că sadismul unor învăţători era consecinţa directă a perversiunii soţiilor lor: ei bine, ieri după-amiază, agentul Coxton, înştiinţat de unii trecători că din apartamentul soţilor Wallace, de pe Lancaster Street 152, proveneau urlete înfricoşătoare, a pătruns cu forţa în locuinţa amintită, tocmai la timp ca să asiste la ultimele clipe de viaţă ale lui James Wallace, învăţător la pensie. Complet dezbrăcat şi devastat de răni sîngerînde, trupul lui Wallace era prins într-o maşină complexă de tortură, asemănătoare cu un război de ţesut antic, cu nişte

cîrlige care-l ţineau atîrnat trecîndu-i prin diferiţi muşchi şi altele, mai mici, înfipte în obraji şi în sfincterul anal. Aflat încă în stare de şoc, agentul Coxton a mormăit că în momentul în care a dat buzna în apartament, doamna Wallace se agita în jurul maşinii infernale şi că numai recurgînd la toată puterea lui a reuşit să-i smulgă mînerul unui tirant din mîini. Nu e indiferent un detaliu apărut la începutul anchetei: James Wallace lucrase la Morley School la începutul anilor ’50, adică în aceeaşi perioadă în care elev al aceluiaşi institut era un anume Roger Waters, autorul cîntecului citat.

A patra interogaţie

Marzio Acquaviva (3)

Cîteva întrebări pentru cei de la Pink Floyd.

De ce, cu enormitatea maxiecranelor pe care le-aţi expus în timpul concertelor, nu aţi vrut absolut niciodată să fiţi filmaţi în prim plan în timp ce cîntaţi, cum fac toţi ceilalţi artişti?

De ce, mai puţin la primele două albume, unde chiar şi imaginile voastre sînt alterate de suprapuneri şi *trompe d’oeil*, v-aţi făcut un punct de onoare din a nu apărea pe coperţile discurilor voastre, ajungînd, uneori, ca în albumul cu vaca, să suprimaţi pînă şi numele vostru?

De ce pentru coperta de la *Meddle* Storm Thorgerson a orientat fotografia unei urechi astfel încît să pară un nas? Dar mai ales de ce, după ce i-a scăpat că era vorba despre urechea unuia dintre voi, aţi refuzat mereu să spuneţi a cui era?

De ce, deşi fiind o formaţie care cîntă *live*, cum sînt puţine, în toată cariera voastră aţi publicat numai două albume *live*, din care primul are foarte puţine piese şi al doilea corespunde nu unui adevărat concert, ci unui spectacol de teatru?

Şi, în sfîrşit, o ipoteză de-a mea: e legitim să se creadă că titlul piesei instrumentale „Careful with that Axe, Eugene“, inclus de voi pe *Ummagumma* şi, deci, relativ timpuriu, ascunde un joc de cuvinte? Nu mă refer la faptul că „axe“ indică, în jargon, şi chitara electrică, evident, ci la asta: Eugene se pronunţă *iugín*, care ar putea fi apocopa lui *iuginius*, adică „you, genius“, adică

o anticipare a altei, şi mult mai celebre, alocuţiuni, „you crazy diamond“… Şi dat fiind că am ajuns aici, cum se face că, spre sfîrşitul piesei, apropiate între ele, sînt trei urlete înspăimîntătoare ale lui Roger Waters, chiar trei vreau să spun, unul pentru fiecare zdrăngănit la chitară violent… unul pentru fiecare coleg al nebunului?

A treizeci şi cincea mărturie

Alan Barrett (2)

Consideram încheiată participarea mea, în schimb, dreptul de prim-născut mă convoacă din nou. Pe de altă parte, cînd cineva e special, ai tot timpul de zis ceva despre el… Eu nu pot să spun nimic despre măreţia lui, pentru că genul acela de muzică nu e pentru mine, în familie am rămas toţi la Monteverdi şi la Dowland, înţelegeţi şi voi că saltul de la coruri madrigale la muzica psihedelică e prohibitiv, însă am înţeles că era special cînd a murit, din toate acele articole apărute în ziare, de la emisiunile televizate, pînă şi la telejurnal au spus asta…. Unii s-ar putea mira fiindcă nu ne-am prins mai devreme, văzînd cîtă lume voia să-l intervieveze, de exemplu, să-l spioneze, să-l întîlnească… Adevărul e că am pus întotdeauna acel interes în relaţie cu celebritatea formaţiei Pink Floyd, credeam că toată lumea aceea voia să afle de la el ceva nou despre apariţia grupului, ceva picant despre ceilalţi, în schimb, acum că a murit, am descoperit că în toţi aceşti ani ei au fost cei intervievaţi încontinuu în legătură cu el, el era cel care îi interesa pe oameni, chiar dacă nu mai cînta, erau mai multe ştiri despre el decît despre ei… Astfel, cînd te afli în faţa unor asemenea paradoxuri, te gîndeşti, prin forţa lucrurilor, că cineva trebuie să aibă ceva special, dacă apoi adăugaţi că încă de mic a fost diferit… de noi, de ceilalţi copii… iată… şi chestia ciudată e că a început să semene cu copiii normali ca adult, mîzgăliturile pe care le făcea, rimele acelea absurde, toate dulciurile acelea… V-am spus că din cauza dulciurilor s-a îngrăşat, dar cînd a murit era slab cum era în tinereţe, mai întîi un ulcer, apoi tumoarea… A murit în acelaşi spital în care tatăl nostru fusese medic şi unde, cu patruzeci şi cinci de ani înainte, murise de aceeaşi boală; mă corectez, spre sfîrşit, Roger ne-a rugat să-l ducem acasă, acasă la noi, la el, în pivniţa lui, astfel, pe rînd, l-am vegheat acolo jos,

ca într-o catacombă… Trei zile l-am vegheat, externat pe 4 iulie a murit pe 7, ziarele au ţinut să remarce că era lună plină şi că lucea ca un diamant pe cer.

Prima exortaţie

Michel Rémy

Colecţionar floydian, director al *Cahiers du Pink* şi, evident, fan. Am ascultat cu interes intervenţiile colegului meu italian, dar aş vrea să mut centrul discuţiei asupra unei probleme de care toţi s-au ţinut pînă acum departe într-un mod sistematic cel puţin suspect. Pe fanii din toată lumea vreau să-i întreb direct: între Dave şi Roger, de partea cui sînteţi? Pentru o clipă uitaţi-l pe Syd şi spuneţi-mi unde vă aliniaţi. Problema nu e lipsită de importanţă, pentru că, evident, este în joc însăşi apariţia formaţiei Pink Floyd.

Ca să nu ne învîrtim în loc, vă spun imediat că eu sînt de partea lui Roger şi vă explic de ce.

Roger este Poetul, dar, cînd s-a pus la încercare cu muzica, a fost magnific: în afară de „Comfortably Numb“ şi alte cîteva, *The Wall* e în întregime al lui. Nu se poate spune acelaşi lucru despre Dave care, pentru a scrie textele, a avut nevoie de ajutorul soţiei sale, Polly.

Roger a ştiut să scoată ce-i mai bun din Dave şi în momentele de tensiune, ca în acea capodoperă subevaluată, *Final Cut*. Nu se poate spune acelaşi lucru etc.

Roger face o obsesie din tot ce atinge, obsesia e raportul lui cu lumea. Dave, în schimb, topeşte totul în melancolie. Văd asta bine la Beatles, cîntînd „The Long and Winding Road“ sau „While My Guitar Gently Weeps“. Dar Pink Floyd nu este Beatles, şi tocmai obsesia e cea care-i distinge. Deci…

Roger trebuie redescoperit ca muzician. Nu este adevărat că faimosul „Floyd Sound“ este legat exclusiv de vocea lui Dave sau, mai bine spus, este adevărat cu condiţia, tocmai, ca mai întîi să fii de partea unuia sau a altuia. Dar ale cui sînt acele îngrozitoare şi fundamentale urlete din „Pow R. Toc H.“ şi din „Careful with That Axe“? A cui amprenta alienată din „Brain Damage“, al cui otrăvitorul semifalset al celor trei părţi din *Animals* care poartă nume de porci? A cui e vocea palpitantă din „Mother“ sau cea metalică din „Empty Spaces“, a

cui forţa de operă din „Bring the Boys Back Home“, a cui trecerea din „One of My Turns“ de la delicateţea intensă a începutului la isteria sfîrşitului? Şi cine ar fi capabil să interpreteze „Comfortably Numb“ cu acelaşi elegant sadism al său? Comparaţi prima şi a treia parte cîntate de el şi a doua şi a patra cîntate, chiar dacă minunat, de Dave şi spuneţi-mi. Spuneţi-mi şi dacă în „The Trial“ Roger nu pare versiunea masculină a lui Lotte Lenya. Spuneţi-mi dacă în „The Thin Ice“ vocea lui Roger nu se subţiază ca gheaţa aceea. Şi spuneţi-mi cine ar fi capabil să cînte în întregime *Final Cut* fără să se repete niciodată.

Roger o avea caracterul pe care-l are: dar nimeni nu poate nega că a încercat mereu să menţină formaţia Pink Floyd pe drumul lor pavat cu orgoliu şi unicitate. Dave, în schimb, inconştient, gradual, fatal, i-a împins mereu spre malurile mieroase ale acelui *easy listening*: cum demonstrează primele lui două albume ca solist, în care natura sa a putut să se exprime şi să se extindă liber. E adevărat că în *A Momentary Lapse of Reason* şi în *The Division Bell* a scos cîntece care te pot face să treci dintr-o parte în alta, dar nu-ţi trebuie mult să înţelegi că, apărînd acele două discuri în numele formaţiei Pink Floyd, Dave s-a autocenzurat, adică a interiorizat şi şi-a însuşit vechile, colţuroase, dramatice exigenţe ale lui Roger. Acele discuri au apărut polemizînd cu Roger: dar tocmai ca să demonstreze că Pink Floyd rămînea Pink Floyd şi fără Roger, Dave a trebuit cumva să transforme o parte din el în Roger. Astfel a putut cînta „High Hopes“ cu aceeaşi forţă cu care pe *The Wall* cîntase „Hey You“. Psihologie de doi bani, dar de o ucigătoare exactitate.

Roger, pînă cînd n-a plecat din dorinţa lui, a condus. Asta înseamnă că i-au permis acest lucru, că le convenea şi lor, că-i recunoşteau charisma, că aveau mai puţină personalitate decît el. Nu vorbesc numai despre ceilalţi doi, care, mă rog… Nu, vorbesc şi de Dave, care, numai ca să-şi facă treaba a continuat să colaboreze cu el şi cînd Roger devenise un dictator… Să încercăm să ne imaginăm ce s-ar fi întîmplat dacă Roger n-ar fi plecat. Rick nu s-ar mai fi întors, iar Nick ar fi continuat să bată la tobe ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Dar Dave? Eu cred că Dave ar fi continuat să cînte alături de Roger, poate nu pentru totdeauna, dar sigur pentru alte cîteva discuri. Şi apoi? Poate că, în cele din urmă, amorul propriu l-ar fi împins să plece, dar în acest caz n-ar fi pretins niciodată ca numele Pink Floyd să dispară odată cu el, niciodată – cum a pretins, în schimb, Roger, aparent dînd dovadă de egoism şi de aroganţă, în realitate riscîndu-şi reputaţia printr-un gest de iubire nemaivăzut pînă atunci.

Pentru că ţinea atît de mult la Pink Floyd, căreia îi oferise totul, încît nu putea să rişte să devină altceva, nu putea! Şi bine că Dave a educat şi crescut un mic Roger în el, altfel firea lui ar fi făcut într-adevăr de nerecunoscut grupul, cum s-a întîmplat întru cîtva cu Genesis cînd au fost preluaţi de Phil Collins. Gîndiţi-vă la muzicienii pe care i-a tras înăuntru, de la Guy Pratt la Phil Manzanera, oameni pe care i-aş vedea mai degrabă într-un grup californian… De altfel, pe cine a dorit pentru ultimul lui album ca solist? Pe David Crosby şi Graham Nash! Încă puţin şi eram nevoiţi să asistăm la Crosby Stills Nash Young & Gilmour….

Roger, în fine, îmbătrîneşte mai bine. Priviţi-i acum, în toiul anilor 2000, şi spuneţi-mi dacă Roger nu pare mai tînăr, dacă nu e cel mai exuberant dintre toţi, şi dacă Dave nu s-a moleşit şi nu s-a îngrăşat… Cine ar fi zis că va face aşa o guşă?

Am fost dur, ştiu asta. Dar tocmai pentru că-i iubesc pe amîndoi a trebuit să fac o alegere şi să resimt sfîşierea pe propria piele. Trebuie s-o faceţi şi voi.

A cincea interogaţie

Friedrich Ruhle

În numele tuturor fanilor Pink Floyd din Germania vreau să răspund invitaţiei prietenului francez cu o întrebare: dacă Syd ar fi cel care ar trebui să aleagă, de partea cui ar merge? Trebuie să aflăm, pentru că acolo va trebui apoi să mergem noi toţi.

A doua exortaţie

Yorgos Panafiotis

În calitate de grec, pot foarte bine să spun: astăzi, Eschil ar fi Roger, iar Safo ar fi Dave. Dar este deplasat să întrebăm de partea cui s-ar situa Syd. Ei doi se duc către Syd, doar că merg pe drumuri diferite. Îl ţin în viaţă, fiecare pe partea lui. Puţin ca Pink Anderson şi Floyd Council. De aceea refuz să mă aliniez de o

parte sau de alta şi îi îndemn pe fanii din toată lumea să facă la fel ca mine, deoarece, aşa cum spune ultimul vers din „Hey You“, uniţi rezistăm, separaţi ne prăbuşim.

A douăzeci şi cincea confesiune

Omul şoarece (6)

Copiii, dragii de ei (copii, uşurel, or fi şi ei bătrîiori de-acum), n-au nici cea mai vagă bănuială că, în legătură cu o problemă atît de delicată, numai noi avem dreptul să spunem ceva… Şi frumuseţea e că unul ca Roger ar spune acelaşi lucru despre mine şi Nick… Dar v-am spus deja ce cred despre fani şi nu vreau să mă repet.

Vreau să spun, în schimb, un lucru care mi-a venit în minte în această dimineaţă auzind la radio un cîntec al celor de la Beach Boys. Cînd a devenit clar că Syd nu ar fi scos-o la capăt, ideea a fost să nu mai apară în concertele *live*, lăsîndu-l să continue să compună pentru noi, cum făcuse Brian Wilson pentru Boys. Aveam nevoie, credeam noi, numai de un *frontman*, de cineva pe care să-l punem pe scenă în faţa publicului şi, chiar şi după ce a fost angajat Dave, ne-am făcut iluzii că lucrurile ar putea să meargă aşa. Abia acum îmi dau seama că dacă pe scenă e un *frontman*, cine compune în umbră e un *rearman* şi că a sta în spate e doar primul pas înspre a fi sub pămînt.

A treizeci şi şasea mărturie

Mary Waters (2)

Am ascultat cu îngrijorare ce a spus acel Nigel despre filmuleţul făcut la Gog Magog Hills şi mă simt responsabilă. Syd avea o pasiune pentru locul acela, petrecea acolo după-amiezi întregi, singur sau cu fiul meu, şi am aflat de la sora lui că multe dintre tablourile sale, după spusele lui, reprezentau dealurile. Ei bine, mi-e teamă că eu i-am inspirat acea pasiune.

Era o după-amiază de iarnă, cei doi copii abia îşi terminaseră gustarea şi

Roger mi-a cerut să le spun o poveste. Mie mi-a venit imediat în minte basmul cu nimfa Granta şi pe acela, în mod nefast, l-am povestit. Syd m-a ascultat cu gura deschisă şi, din ziua aceea, mi-a cerut de multe alte ori să i-l spun – părea să nu se sature niciodată de el, ca şi cum de fiecare dată ar fi descoperit ceva nou. Aici, la Cambridge, toţi ştiu povestea şi totuşi, nu e dintre cele pe care părinţii le-o spun, de bună voie, copiilor. Iar eu, avînd în vedere cum s-a desfăşurat viaţa lui Syd, dacă aş putea să mă întorc înapoi, n-aş mai povesti-o, i-aş lăsa să dea de ea cînd ar fi fost puţin mai măricei…

Dacă nu sînteţi din Cambridge, povestea, redusă la esenţă, e aceasta. Un uriaş monstruos, cu numele Gog Magog, se îndrăgosteşte de nimfa Granta; ca să scape de el, nimfa se preschimbă în rîu şi, de durere, ditamai corpul uriaşului se preschimbă în dealurile de nisip. Asta e tot. Granta e vechiul nume al rîului Cam, exact cum Grantebrycge e vechiul nume al oraşului Cambridge; rămîne o urmă în Grantchester Meadows, cărora fiul meu le-a dedicat un cîntec frumos. Spusă aşa, pare una dintre metamorfozele lui Ovidiu, iar acest lucru dă de gîndit: pentru că forma este ovidiană, ambianţa este anglo-saxonă, dar unul dintre personaje este biblic. Gog Magog se găseşte la Ezechiel şi în Apocalipsă, unde, în mod evident, reprezintă coşmarul. Uneori pare că este vorba despre un tărîm îndepărtat, alteori despre un popor barbar, alteori despre un prinţ sîngeros, dar este coşmarul. Uneori Gog şi Magog sînt doi, alteori unul. Dar este coşmarul.

În prima mea intervenţie am menţionat un cîntec al fiului meu intitulat „Mother“. În acelaşi cîntec este un vers care te înlemneşte, mămica va face reale toate coşmarurile tale… Iată, şi dacă aceea am fost eu cumva?

A douăzeci şi şasea confesiune

Omul cîine (8)

Oameni simpli, noi bateriştii, stăm acolo în spate, ascunşi de tobele noastre şi batem cu beţele. Cînd nu cîntăm la baterie, apăsăm acceleraţia maşinilor noastre de cursă cu aceeaşi vehemenţă. Ştiţi cu cine am schimbat mai mult de o maşină? Cu Keith Moon, bateristul de la Who. Ştiţi pe cine am avut coleg în cursa de 24 de ore de la Le Mans? Pe John „Bonzo“ Bonham, bateristul de la

Zeppelin. Cu Bonzo am rîs pe cinste: mă întreba mereu cum făceam de cîntam împreună cu nişte uscăţivi, cred şi eu, el era obişnuit cu sirena de Robert Plant care apărea în faţa publicului cu pieptul lui dezgolit, lucind de transpiraţie, cu vocea aia senzuală, mişcările alea, frecîndu-se de microfon, chestii care să-l facă să ezite şi pe cel mai convins heterosexual, nu e de mirare că Bonzo rămînea perplex în faţa aplombului lui Dave şi Roger, practic două statui, începeau şi încheiau concertul într-un punct precis al scenei, fără să verse o singură picătură de transpiraţie, mereu îmbrăcaţi clasic şi sobru, niciodată dezbrăcaţi… Şi apoi, vi-l imaginaţi pe Dave cîntînd „Black Dog“? Cînd scoate acel faimos „Aah-Aaah, Aah-Aaah“? Lansînd primul „Aah“ şi apoi întinzînd microfonul spre public ca să provoace marele cor? Nu ştiţi de cîte ori, gîndindu-mă la toate aerele pe care şi le dădeau Roger şi Dave, mi-a venit să le spun: Voi doi aţi fost vreodată tineri? V-aţi îmbătat vreodată în viaţă? Aţi văzut cum cîntă Roger Daltrey şi Robert Plant? Cum cîntă Pete Townshend şi Jimmy Page? N-aţi vrea să faceţi cîteodată o pagubă în camerele de hotel sau chiar trebuie să le lăsaţi mereu foarte ordonate, aşa cum le-aţi găsit? Pentru Dumnezeu, eu ştiu că, datorită lor, Pink Floyd înseamnă aristocraţia, ştiu că, din punct de vedere conceptual, am fost cei mai mari, dar fizic? În plan animalic am dat ceva? Cunosc atîţia oameni pentru care noi şi Led Zeppelin sîntem complementari ca mintea şi corpul, exact, în realitate, dacă aţi observat, fanii respectivi îşi poartă stimă şi respect, vorbiţi-le de Genesis sau Rolling Stones, vomită, rostiţi numele Deep Purple sau Kiss, se prefac că nu-i ştiu, dar Floyd-Zeppelin şi-a creat o alianţă ciudată, întrebaţi-l pe unul dintre fanii noştri pe cine preferă dintre Who şi Dirijabil, nu-şi va crede urechilor, apoi, după ce va termina cu rîsul, vă va spune că Townshend, cu morişca lui, n-are decît să se ascundă în faţa lui Page, că Daltrey trebuie să se închine în faţa lui Plant, cel mai mare cîntăreţ pe care l-a avut vreodată rockul, efectiv nu mai sînt multe de spus, asta şi pentru că, în calitate de baterist, deşi sînt prieten cu amîndoi, trebuie să adaug că Bonzo era puţin mai bun decît Moon… Însă Moon a fost cel care a inventat numele Led Zeppelin, ştiaţi asta? S-a gîndit la un dirijabil de plumb, apoi a deformat *lead* în *led*, fără să se înţeleagă încă de ce… A făcut mişto de noi intitulîndu-şi un album de solist *Two Sides of the Moon*, Roger s-a enervat foarte tare, eu am fost cel care l-a potolit… Ce figuri, Moon şi Bonzo! Nu pot să mă gîndesc la sfîrşitul lor fără să mă cuprindă neliniştea, morţi amîndoi în somn, la scurt timp unul după altul, Keith din cauza unei supradoze

de medicamente, Johnny sufocat de voma de la tot alcoolul pe care-l înghiţise în seara aceea, el, aşa de mare şi puternic, să moară ca un nounăscut… Who au continuat şi fără Moon, Zeppelin s-a desfiinţat imediat, lucru pe care cineva dintre noi se gîndea să-l facem cînd Syd a înnebunit… Oare face mai rău o nenorocire la începutul sau la sfîrşitul unui grup, eu cred că la sfîrşit, uitaţi-vă la Beatles, uitaţi-vă la Stones, toţi cu cîte un brav mort la început, dar apoi… cine s-a mai gîndit la fiinţa aceea care se pulveriza sub pămînt, în întuneric?

A douăzeci şi doua lamentaţie

Archie „Pork“ O’Reilly

În calitate de foarte credincios *roadie* al celor de la Led Zeppelin (am o anumită vîrstă, ei, şi?) nu mai pot să tac. Cît s-a vorbit despre Pink Floyd, dreptul lor, dar, dacă vă atingeţi de sacrul dirijabil, trebuie să vă informaţi ceva mai bine… Înainte de toate, numele nu l-a găsit Moon, ci Entwistle, pe modelul Iron Butterfly: Moon s-a limitat să aprobe cu preistoricul lui cap mare. În al doilea rînd, deformarea în Led a fost ideea lui Jimmy Page. Se pare că dacă nu distrugi ceva, demonii nu-ţi vor fi favorabili – Procul nu a devenit cumva Procol, Van de Graaff nu a devenit Van Der Graaf, Fluid nu a devenit Floyd? Şi dacă era cineva care cunoştea bine aceste mici trucuri, acela era Jimmy, care încă de mic a citit numai chestii ezoterice.

Apoi, iertaţi-mă, dar dacă tot sînt aici, mai adaug ceva. Ascultîndu-i pe cei care au intervenit, totul e foarte frumos, foarte special, unic: cred şi eu, v-aţi înşurubat în jurul unui singur subiect, evident că, la un moment dat, subiectul acela devine lumea în sine! Însă dacă deschideţi puţin fereastra, iată… cel puţin se văd analogii, dublete… atîtea lucruri frumoase şi pe pajiştea vecinului… Să ne înţelegem, trebuie să ştii ce fereastră să deschizi, doar n-o poţi face la întîmplare, aici, de exemplu, ne aflăm în casa Pink Floyd? Bine, deschizi ferestruica *easy pop* şi te-ai ars! O deschizi pe cea *heavy metal*, te arzi din nou! Abba şi Iron Maiden, aceeaşi marfă ieftină dacă în salonul tău sînt cei de la Pink Floyd, dacă în bucătărie se îndoapă cei de la Led… anularea oricărei alte valori, nici nu discut… Dacă, în schimb, trecem de la o excelenţă la alta, atunci… de la legendă la legendă… Dacă, de exemplu, aş spune că Jimmy şi-a

decorat chitara sa Telecaster cu solzi de sticlă artificială care reflectau lumina, exact cum a făcut Syd cu a sa? Am auzit şi poveşti cu dealuri blestemate, cu stafii, cu influenţe… Dar, cînd spui că Jimmy era un discipol al lui Aleister Crowley, că toate nenorocirile au început după ce a cumpărat locuinţa lui Crowley pe malul lacului Loch Ness, spui totul, nu? Aşadar, un subiect cam coclit de pudoare, cînd umbra dirijabilului se profilează peste case.

Mai vreţi? Jimmy era student la pictură: ca Syd. Avea o casă plutitoare pe Tamisa: ca Gilmour. Cînd era la Yardbirds, a cîntat în *Blow up*, ca Pink Floyd în *Zabriskie Point*: n-aş vrea să greşesc, dar mi se pare că regizorul a fost acelaşi, un nume de genul Antoniazzi. Jimmy şi-a început adevărata lui carieră mai întîi secondînd, apoi înlocuindu-l pe Jeff Beck de la Yardbirds, exact cum un anume Gilmour a făcut cu un anume Barrett: cu diferenţa că Beck îl înlocuise deja pe Eric Clapton, ca să vezi, întotdeauna *e mors tua vita mea*…

Şi apoi o observaţie medoto…. metodosofică… cum dracu' se spune? Oricum, despre asta e vorba: e uşor să vezi lucrurile de la sfîrşit, ţi se pare că destinul este evident de la început, sculptat cu litere de foc în piatră, astfel, cei aleşi au imediat o lumină specială, iar cine se opreşte din drum ţi se pare un amărît, un sinucigaş – cum, eşti în barca gloriei şi cobori? Mă gîndeam ascultînd toate poveştile voastre despre primii colegi ai celor de la Pink Floyd, cînd încă nu se chemau Pink Floyd… Se realizează un film foarte dramatic, un film în care totul este fatal, o întîlnire, un cuvînt spus la întîmplare… Astfel, cine ajunge la glorie, ajunge acolo pentru că trebuia, pentru că era special, şi noi, de jos, îl adorăm… Nici nu ne trece prin cap gîndul că ceva putea să meargă diferit, dacă ne trece, îl respingem indignaţi…. Dar gîndiţi-vă la toţi cei care au făcut parte din grupurile lui Barret sau ale lui Gilmour şi care s-au pierdut pe drum, să ne punem în locul lor… Dacă eu, acum, v-aş înşira toate grupurile în care au fost cei de la Led, separat, înainte să se unească, dacă v-aş spune toate numele tuturor celor care au cîntat cu ei, nu m-aţi crede… Dacă ne gîndim că era de-ajuns un fleac pentru ca în dirijabil să urce lume de calibrul lui Rod Stewart, al lui Steve Winwood, al lui Joe Cocker, al lui Steve Marriott, dacă a fost un moment în care Moon şi Entwistle voiau să-i părăsească pe cei de la Who ca să se alăture lui Jimmy… Înţelegeţi şi voi, n-ar fi existat Traffic, istoria lui Small Faces şi Who ar fi fost incompletă, atingi o bucată din marele castel şi marele castel dispare, este un altul, absurd, cumplit şi absurd…

A şasea interogaţie

David Gale (4)

Dar cine conduce această discuţie? Cine le-a dat cuvîntul fanilor? Mai întîi au folosit aceste spaţii ca să-şi încheie socotelile, dar erau socoteli care îi priveau, totuşi, pe cei de la Pink Floyd: acum, în schimb, se vorbeşte despre cu totul altceva, mă întreb cu permisiunea cui? Aţi observat, de asemenea, că, în prealabil, conversaţia se desfăşurase democratic, într-o alternanţă corectă de glasuri şi păreri, în timp ce acum uzurpatorii monopolizează tribuna. Ridic deci un protest formal pe lîngă organele însărcinate să garanteze corecta desfăşurare a anchetei.

Al doisprezecelea raport

Telegrama lui Roger Waters

Către domnii Gilmour David, Mason Nicholas, Wright Richard, Gale David

A se lăsa cuvîntul fanilor STOP A se susţine tema Zeppelin STOP Mai puţine discursuri Floyd, mai mult Floyd STOP

Waters

A treizeci şi şaptea mărturie

David Gale (5)

Convenabil, fără îndoială… Chiar aş vrea să ştiu ce încearcă Waters să ascundă… Dacă e ceva ce-i priveşte pe cei de la Pink Floyd, treaba lor, dar dacă îl priveşte pe Syd sau şi pe Syd… Waters este un artist minunat, nu se poate comporta ca un funcţionar orwellian… Gilmour n-a mai luat cuvîntul de ceva vreme, Mason a pilotat discuţia spre Led Zeppelin… Wright e ca şi cum ar fi mereu în barca lui, o fi în barcă pentru eternitate… Familia e ce e… Despre fani, nici măcar nu vreau să vorbesc… Singura cale cred că e să mergem mai în

adîncime cu Syd… să nu renunţăm… să recuperăm amintirile pierdute pe drum, este o invitaţie oficială către prieteni… Mie, de exemplu, mi-a venit în minte un lucru, atît de trist, că poate de aceea îl uitasem… Începutul lui ’68, Syd părăseşte în sfîrşit bordelul ăla de pe Cromwell Road şi se mută pe Egerton Court, în apartamentul lui Storm Thorgerson… Storm îl găzduia deja pe Aubrey Powell, cu care va proiecta aproape toate coperţile celor de la Pink Floyd, şi pe Mick Rock, plus un alt tip despre care nu ştiu nimic. Cine ştie dacă nu cumva locuind cu Storm, Syd se simţea mai aproape de colegii lui, în orice caz, căderea lui nu s-a oprit. Într-o zi, mă duc să-l vizitez, dar în casă nu sînt decît ceilalţi trei care joacă cărţi. Îmi pun de băut şi observ partida o vreme, apoi aud nişte lovituri, ca şi cum ar bate cineva într-un perete de lemn. Cineva care face lucrări într-un apartament vecin, mă gîndesc: de altfel, ceilalţi continuă să joace ca şi cum nimic nu s-a fi întîmplat. După puţin timp, loviturile se reiau, mai puternice. De data aceasta am impresia că vin din apartamentul lui Storm şi întreb dacă e vreun muncitor prin casă. Răspunde Powell: „Nu, e Syd într-una dintre călătoriile lui urîte“. Îl închiseseră într-un dulap.

Am aflat că nu era prima oară, astfel l-am luat pe Syd şi l-am dus la Duggie. Duggie, eşti rugat să vorbeşti.

A treizeci şi opta mărturie

Douglas Field

Vorbesc numai pentru că nu mi-ar folosi la nimic să tac, oricum, toţi ştiu că locuiesc în apartamentul celebrei fotografii de pe *Madcap*. Bineînţeles, am acoperit acele dungi oribile roşii şi albastre pictate de Syd, dar casa e tot aceeaşi, Wetherby Mansion 29 pe Earl’s Court Square. De la sfîrşitul lui ’68, pentru aproape un an, am împărţit-o cu Syd sau, mai bine zis, cu Syd şi toţi neghiobii pe care-i tîra după el. Ne-au distrus relaţia: eu nu voiam străini, el promitea că vor sta numai o noapte şi ăia se instalau pentru două săptămîni… Astfel, casa era împărţită în două: partea curată şi ordonată unde locuiam eu, iar haosul unde locuia el. Zona critică era bucătăria: nu aveţi idee despre lucrurile pe care Syd le-a lăsat să ardă, e într-adevăr un miracol că n-am luat foc cu toţii.

Cînd era singur, Syd petrecea zile întregi în camera lui, întins pe pat. Camera lui era lîngă atelierul meu. N-aş şti să vă spun cum, dar, în timp ce pictam, eu ştiam că dincolo de peretele acela Syd era treaz şi se uita în tavan. Aş fi putut să-i fac portretul, oricum, imaginea era clară: ca şi cum peretele acela ar fi fost transparent. Uneori se întîmpla, fără să-mi dau seama, să pictez forme ciudate, dar eu nu sînt unul dintre acei pictori impulsivi care se lasă duşi de mînă, eu proiectez, fac schiţe şi desene pregătitoare, aşadar, cînd se întîmpla, rămîneam năucit, numai după o vreme m-am gîndit că ar putea să-mi trimită el formele acelea… Cert este că imediat ce Syd a plecat, fenomenul ciudat a încetat şi eu am respirat uşurat. Pentru că imaginile alea parcă erau slobozite de Francis Bacon şi dacă există o pictură care mă terorizează, a lui e.

A treizeci şi noua mărturie

Jeremy Chanceling

Tehnica, deci… Chitarele lui Dave… Ca inginer-şef de sunet pentru *The Division Bell* pot să mă limitez la a spune ce se găsea în Astoria la jumătatea anilor ’90. Astoria, pentru cine nu ştie, este marea casă plutitoare transformată de Dave într-unul dintre cele mai sofisticate studiouri de înregistrări văzute de mine. Acolo este un salon, încrustat tot în lemn vechi, numai pentru chitare.

Şapte chitare clasice printre care una mare andaluză, plus două chitare flamenco; vreo cincisprezece chitare acustice printre care o Martin Dreadnought (mai precis o D35), o Levin, trei Ovation Legend (dintre care una electrică), o Gibson Everly Brothers, o Gibson J200 Celebrity şi o Martin cu 12 corzi (cea cu care a improvizat cele patru note faimoase din „*Shine on…*“); două chitare rezonator Dobro; patru chitare semiacustice, printre care o Epiphone Emperor şi o Rickenbacker; treisprezece chitare electrice şi, cu precizie, două Gibson Les Paul, două Gretsch (una White Falcon şi una Penguin), o Fender Esquire, două Fender Telecaster (din care una cu numele precedent Broadcaster) şi şase Stratocaster, dintre care una este numărul 001 din seria limitată White-Gold Mary Kaye, una dintre piesele cele mai apreciate din lume alături de D45 a lui Hendrix; în fine, o Fender *lap steel* şi, cu condiţia să poată fi considerate chitare, două Fender *pedal steel*, una 1000 şi una 2000.

P. S. Clive Metcalf îi atribuie lui Syd o Telecaster Esquire. În realitate, Esquire a fost prima Fender pusă pe piaţă (1950). Anul următor, Leo Fender s-a gîndit să adauge un al doilea *pick-up*: această nouă chitară, identică în rest cu Esquire, a fost denumită Broadcaster, dar Gretsch l-a dat în judecată pentru că înregistrase deja numele acela. Pentru cîteva luni, deci, Fender a pus în vînzare acel instrument fără nume. Astăzi, acele rare exemplare sînt indicate ca „Nocaster“. La sfîrşitul lui ’51 a fost ales numele Telecaster: şi pentru că cea cu două *pick-up*-uri a avut mai mult noroc decît celălalt model, Esquire a ajuns să fie considerată de cei mai mulţi o variantă de Telecaster.

Deci, să corecteze şi amicul O’Reilly: Jimmy Page a decorat o Telecaster, dar Syd a decorat o Esquire.

Al treisprezecelea raport

Inside Out

Am muncit sub căpitani severi. Nebunul căpitan Barrett a fost primul; ochii lui aprinşi de legende cu comori şi viziuni ciudate aproape ne-au dus la dezastru, pînă cînd o răscoală ne-a pus sub comanda Crudului Căpitan Waters… Ca urmare, Waters va coborî nepăsător puntea ca să fie înlocuit de Expertul Lup de Mare Gilmour. În timpul tuturor acestor aventuri, în ciuda unor neîncetate promisiuni de înaintare în grad, am rămas mereu Bucătarul de Bord.9

A patruzecea mărturie

Peter Dockley (2)

Dacă criteriul este originalitatea contribuitorilor, atunci cuvîntul îmi revine de drept. Sînt cel care a înşirat destul de multe dintre animalele (nu toate, nu toate!) convocate de Pink Floyd în opera lor. Deschisesem drumul, dar nimeni nu m-a urmat. Ei, sigur n-oi fi eu cel care trebuie să spună ce înseamnă toate acele animale. Prefer să deschid un alt drum.

Băieţii aceştia au produs o muzică inconfundabilă, cu concursul oricărui tip

de zgomot: bătăi de inimă, ciripituri, murmure, rîsete, orăcăituri, zgomote de automobile, de elicoptere, de maşini de spălat, de case de marcat, uşi trîntite, paşi, ţăcănituri, voci de jurnalişti sportivi, anunţuri publicitare, unde radio stridente, scîncete, sfîrîituri de ouă şi bacon în tigaie, schelălăieli, şuierat de vînt, gîfîieli, tunete, sunete de monede, ropote de apă, explozii, prăbuşiri, foşnet de frunze… Ascultaţi albumele lui Roger după ce a plecat: recursul la toate aceste surse sonore extramuzicale poate fi trăsătura care-l ţine legat de Pink Floyd. Şi deci, încă o dată, trebuie să ne întrebăm: de ce? Este evident că nu e vorba de o formă de realism mimetic, aşa cum cred că se poate exclude o intenţie alienantă, antimelodică sau anticlasică ce se doreşte presupusă. Şi atunci? Ne găsim în faţa unei manifestări reiterate a unui sentiment panteistic al naturii? Ce oroare, nici măcar nu vreau să mă gîndesc! În faţa ideii că totul este, din punct de vedere muzical, fatidic şi că ţine numai de deschiderea către ascultare? Mă înfior la parfumul dulceag al *new-age*-ului pe care această explicaţie ar purta-o cu sine… Nu, nu, este urgent să ne gîndim la Pink Floyd ca la nişte aspiratoare-sugătoare de sunete, o formaţie de vampiri acustici… În fond, nu este ceea ce a făcut la început Syd cu numele lui Pink şi cu numele lui Floyd? Dar nu e obligaţia mea să dau răspunsuri, eu vreau să fiu aici ca să vă fac să vă gîndiţi.

A patruzeci şi una mărturie

Jeff Brigham Jr.

Bună ziua tuturor, mă numesc Jeffrey Nicholas Brigham Jr. şi, la fel ca tatăl meu, predau Istorie la Peabody College din Oxford. Spre deosebire de tatăl meu, însă, nu m-am oprit la Britten, de aceea ştiu despre ce vorbim.

Domnul Gordon, în mod sigur mult mai informat decît mine, dată intimitatea lui cu Syd Barrett, cel puţin o dată a fost cam inexact. A vorbit despre filmul pe care Storm Thorgerson l-a turnat pentru „*Shine on You Crazy Diamond*“, în 1994, cînd în turneul cu *The Division Bell* cei de la Pink Floyd interpretau chiar şi întreaga secvenţă din *Dark Side of the Moon*. Astăzi, toate scurtmetrajele realizate cu acea ocazie se pot vedea pe dvd-ul *Pulse*, fie ca parte integrală a spectacolului, fie ca filme de sine stătătoare. M-am dus să văd filmul

cu „*Shine on…*“ şi am avut un şoc: deoarece „controfigura lui Syd“, despre care vorbeşte Gordon (în realitate, puţin mai mult decît un copil), nu trece un prag metafizic în mijlocul cîmpiei: intră, în schimb, într-un loc care nu e unul oarecare, ci un loc pe care noi, istoricii, îl cunoaştem foarte bine, deşi evităm, în general, să ne ocupăm de el.

Ştiţi ce este Syon House? Este o vastă şi articulată clădire în Syon Park, la Brentford, ce corespunde fostei proprietăţi imense a Ducelui de Northumberland, la vest de Londra. Partea ei cea mai spectaculoasă este o seră enormă construită, spre 1825, de Charles Fowler. Dacă vă uitaţi bine la ea, veţi înţelege cît s-a inspirat Paxton pentru al său Crystal Palace. În punctul precis în care sera îşi înalţă eleganta sa boltă centrală se ridica, odată, abaţia din Syon, în interiorul căreia, în timpul unei furtuni, în drum spre Westminster, la Windsor, a fost pus la adăpost trupul neînsufleţit al lui Henric al VIII-lea. După cum se ştie, acel suveran teribil desfiinţase ordinele monastice, atrăgînd asupra sa toate anatemele şi profeţiile funeste. Conform uneia dintre ele, apărută în mediul franciscan, cîinii din infern ar fi lins sîngele suveranului chiar într-una dintre abaţiile de el profanate. Ei bine, dimineaţa, oamenii din cortegiul funerar au găsit gărzile dormind şi, cînd au intrat în camera unde era ţinut sicriul, s-au trezit în faţa acestui spectacol: patru cîini mari negri lingeau sîngele ce picura din cadavru; conform altei versiuni, cîinii ar fi devorat o parte din membrele regale, nelăsînd prea mult de îngropat…

Deci, mă întreb: Storm Thorgerson a ales locul acela pentru că-i ştia istoria sau a fost o întîmplare? Din obişnuinţă, istoricii nu cred în întîmplare, toţi ştiu asta, şi, de fapt, cum continuă filmul? Explicînd natura blestemată a acelui loc, un loc în care intrînd înseamnă să te prăbuşeşti, să-ţi pierzi sufletul, să cunoşti Răul… Intră acolo copilul Syd şi imediat e înconjurat de o mulţime de hipioţi care nu au nimic floral în privire: îl abat de la drumul drept oferindu-i spineli şi doze de acid, după care, cu un coif de miner care ar vrea să sugereze curiozitatea ingenuă, copilul se aruncă într-o baltă: imediat apoi îl vedem aruncîndu-se din nou de pe o trambulină foarte înaltă într-o piscină a cărei apă este acoperită de flori roz; se aruncă, ignorantul, şi în apă este înşfăcat de o dublură a sa care-l strangulează făcîndu-l să cadă prin lumi suprarealiste, pînă cînd, deja adult, se regăseşte pe fundul uscat al piscinei, ţinînd în mînă un şpaclu de om de serviciu… Totul prea didactic, cred: florile roz care fac aluzie la formaţia sa, dubla crimă care reprezintă impulsul său autodistructiv,

scenariile suprarealiste care corespund nebuniei, în fine, piscina uscată care este viaţa lipsită de afecţiune a alienatului… Dar, dacă ne gîndim că, tînăr, Syd era un rege, frumos, iubit şi curtat de toţi, nu putem să nu ne gîndim la Henric al VIII-lea, care a fost sfîşiat de patru cîini, numărul celor de la Pink Floyd…

A patruzeci şi doua mărturie

David Gale (6)

Îi mulţumesc profesorului Brigham în numele tuturor celor care l-au iubit pe Syd. Sîngele lui Henric al VIII-lea mi-a reamintit de un cîntec scris de Roger pentru *Radio K.A.O.S.*, un album-concept concentrat pe figura lui Billy, un fel de vegetală al cărei canal de comunicare cu lumea este un creier ce funcţionează ca un aparat de emisie-recepţie de unde radio. Cîntecul se numeşte „Sunset Trip“ şi în el Billy spune că stă într-un canion cu spatele la mare şi că un dragon roşu sîngeriu îl cheamă înapoi, spre dealurile negre… Atunci, pe lîngă elocvenţa sinistră a acelui „trip“, noi avem şi aici divorţul de apa care însufleţeşte; avem monstrul de sînge care-l domină şi îl cheamă; avem infernul lui personal, acele dealuri negre care nu pot să nu evoce Gog Magog Hills şi care, mai ales, conţin un joc de cuvinte semnificativ din moment ce Blackhill Enterprises era societatea lui Jenner şi a lui King… Cînd nu vrei să te gîndeşti la întunericul din pivniţa casei de pe Hills Road…

Bietul Roger, mă înfior gîndindu-mă la ce furtuni îi agită mintea ca să scrie astfel de texte după atîţia ani, texte care nu se desprind de acel eveniment obscur, de acel eveniment stacojiu…

A treia exortaţie

Nemăsuratul Ego al lui Roger Waters

Sînt nemăsuratul Ego al lui Roger Waters şi vă somez să nu-l compătimiţi, căci chiar nu este cazul. Credeţi-mă.

Vă somez, de asemenea, să nu-i atribuiţi vini care sînt ale mele. Vini,

desigur, în limbajul vostru, nefericiţilor, pentru că în lumea noastră este vorba, în schimb, de merite evidente.

A patruzeci şi treia mărturie

Donald Barrett

Fratele meu şi sora mea şi, de asemenea, soţul ei au uitat să spună că celebra pivniţă a lui Syd era atît de joasă, că nu puteai sta în picioare acolo decît încovoiat de mijloc: nu ştiu cum a putut să reziste Syd atîta timp, pentru că nici pivniţa din St Margaret Square nu era mai înaltă.

Oricum, dacă e pe-aşa, Alan a trecut sub tăcere multe alte lucruri. De exemplu, că Syd rîdea mereu de el, încă de pe vremea cînd abia ştia să vorbească… Aveţi în minte bucata aceea foarte ciudată de pe partea B a lui *Atom Heart Mother* intitulată „Alan's Psychedelic Breakfast"? Aceea în care se aud chibrituri care se aprind, ouă şi slănină care sfîrîie, lichide vărsate, voci care spun „toast", „coffee", „marmalade"? Toţi spun că Alan din titlu este Alan Styles şi nu cred că cei de la Pink Floyd au dezminţit vreodată acest zvon. Dar eu ştiu, pentru că eram acolo, că atunci cînd ne adunam dimineaţa cu toţii la micul dejun, Roger, adică micul Syd, rîdea de Alan imitîndu-i gesturile şi sunetele: zgomotul pe care-l făcea cînd sufla în laptele prea cald şi-l bea, modul lui de a plesni din buze, foşnetul fulgilor de porumb în ceaşca lui… Şi ce se mai enerva, Alan! Cu cît se enerva mai mult, cu atît Syd îl imita mai mult, a încasat şi cîteva pălmoaie pentru asta…

Apoi… iată… odată s-a întîmplat un mare tărăboi, tata trăia încă, deci era sigur înainte de '62… Dar Roger era puţin mai mare decît un băieţel, deci o fi fost spre '59 sau '60, nu mai mult… A fost o scenă îngrozitoare, mama noastră care coboară scara în fugă ţinînd în mînă un caiet şi agitîndu-l prin aer ca pe ceva dezgustător… Voia ca tata să-l răsfoiască atunci, pe loc şi, cu dezgustul schiţat pe chip, căuta, în mod evident, să-i sugereze reacţia… Roger stătea lîngă cămin şi nu spunea nimic, dar noi, toţi fraţii, ştiam că era vorba despre el. Ne-am întins peste tata, aşezat în fotoliu, ca să vedem cu ochii noştri: avea în mînă un caiet negru plin cu scrisul lui Roger, dar nu era un jurnal, cu atît mai puţin notiţe de la şcoală. Era un lung şi neîntrerupt discurs pe care, pe vreo sută de

pagini, Roger îl adresa propriului sînge. Şi titlul era „My Blood Red, Oh, Listen“. Cînd tata l-a întrebat ce însemna chestia aia, Roger a explicat, cu cea mai mare naturaleţe, că sîngele are o memorie formidabilă şi că tot ce i se spune rămîne ca tipărit într-o carte. „Chiar şi dacă tatăl tău aruncă acum caietul acesta în foc?“, a spus mama, la care Syd, fără măcar să se uite la ea, a observat că tata avea chef să-l citească înainte să-l distrugă. S-a iscat o ceartă între părinţii noştri care ne-a făcut să fugim în camerele noastre. Nu-mi amintesc dacă Roger a venit cu noi: ştiu doar că atunci cînd ne-am reîntîlnit cu toţii la cină, nimeni n-a mai pomenit de caietul acela.

I l-am menţionat eu, după mulţi ani, unui foarte apropiat prieten al lui Roger, David Gale. Cînd i-am povestit episodul, s-a albit la faţă şi mi-a destăinuit că acele cuvinte, „my blood red, oh, listen“, erau într-un cîntec de-al lui Syd intitulat „It Is Obvious“, unul dintre cele mai cumplite, mi-a spus.

A patruzeci şi patra mărturie

Jon Carin

Am un nume urît, ştiu (dar vă destăinui un secret: şi al doilea nume al lui Gilmour este Jon, fără „h“). Cînt la clape şi destinul a făcut să se intersecteze experienţa mea pămînteană cu cea a celor de la Pink Floyd, care numai pămînteană nu e. În ’85, am cîntat cu Dave la Live Aid, între ’87 şi ’88 i-am fost alături lui Rick în *A Momentary Lapse of Reason* şi în turneul care a urmat; la fel şi între ’94 şi ’95, pentru *The Division Bell*. În ’99 şi 2000 am participat, în schimb, la turneul cu *In the Flesh* alături de Roger, ceea ce nu m-a împiedicat, şase ani mai tîrziu, să fiu rechemat de Dave pentru albumul şi turneul *On an Island*… Deci, se poate spune că am cîntat în locul lui Rick şi împreună cu Rick, pentru Dave şi pentru Roger, şi dacă sînt unii care mă fac curvă, demonstrează numai că nu ştiu nimic despre noi, *sessionmen*, despre înnăscuta noastră gentileţe sufletească…

Dar nu vreau să vorbesc despre mine. Vreau să vă fac să reflectaţi în legătură cu cît este de bizar, pentru un muzician, să-şi audă propria parte încredinţată altuia. Bineînţeles, pentru cei de la Pink Floyd totul a început cu adio-ul lui Roger… Să-l luăm chiar pe Roger: îi şuieră lui Dave că nu vor face

niciodată discul acela, în schimb, nu numai că „discul acela“ apare, dar dacă Roger, travestit corespunzător, s-ar fi amestecat în publicul acelui turneu, ar fi putut să-şi asculte foştii colegi interpretînd, pe deasupra, şi cîteva cîntece scrise de el, vreau să spun *cîntate* de el pe vremuri. Şi cine le cînta acum? Cine cînta, în locul lui, „*Another Brick in the Wall part 2*“ sau „Run Like Hell“? Păi, Dave, evident, marele adversar! Care, probabil, a prins gustul, dacă în turneul cu *Division Bell*, pe lîngă acele două cîntece, a adăugat, nici mai mult nici mai puţin, „Brain Damage“ şi „Eclipse“, dipticul cu care Roger îşi pusese amprenta pe *Dark Side*! Şi nici măcar nu era nevoie să se strecoare la concertele lor, dat fiind că acele turnee au fost apoi documentate în *A Delicate Sound of Thunder* şi în *Pulse*… Între aceste două momente se plasează primul contraatac al lui Roger, care nu lasă să-i scape ocazia unui gigantic spectacol cu *The Wall* la Berlin, pe 21 iulie 1990. În faţa a aproape două milioane de persoane, fără să socotim jumătatea de miliard din faţa televizoarelor din întreaga lume, Roger propune o versiune a spectacolului în care tot ce-i aparţinea lui Dave este sistematic împărţit între mulţi artişti. Numai un naiv s-ar putea gîndi la o formă de tribut: în realitate, făcînd astfel, Roger vrea să demonstreze impersonalitatea lui Dave, tranzitivitatea lui, posibilitatea de a fi înlocuit de nu contează cine. Astfel, „Young Lust“ este cîntat de idolul puştoaicelor, Bryan Adams, „Hey You“ de aproape necunoscutul Paul Carrack şi „Goodbye Blue Sky“ de-a dreptul de o Joni Mitchell mumificată! După zece ani, purtîndu-şi orgolios prin lume al său „turneu fără disc“, Roger dă replica la albumul *Pulse*. Acum urmează un alt drum, adică două: fie cîntă, cu îndrăzneală, caii de bătaie ai lui Dave („Time“, „Shine on…“, „Wish“, chestie care însemna să ai un mare tupeu!) sau, cu un afront implicit, le încredinţează oamenilor săi, astfel că, Doyle Bramhall interpretează monumente ca „Breathe“ şi „Money“, în timp ce subsemnatul transpiră şapte cămăşi ca să fie la înălţimea interminabilului „Dogs“. Capodopera lor, însă, este „Comfortably Numb“. E corect, pentru că este unul dintre cele mai frumoase cîntece ale celor de la Pink Floyd, pentru că au scris-o în doi şi pentru că în doi au cîntat-o, Roger prima şi a treia strofă, Dave a doua şi a patra. Ei bine, iată ce reuşesc să facă. În ’88, Dave cîntă părţile lui, încredinţîndu-le pe ale lui Roger unui absurd trio format din Rick, Guy Pratt şi eu. În ’90, la Berlin, Roger le cîntă pe ale lui, încredinţîndu-le pe ale lui Dave îmbătrînitului Van Morrison. În ’95, Dave cîntă părţile pare, confirmînd trioul pe părţile impare. În 2000, Roger cîntă părţile impare,

lăsîndu-i părţile pare lui Doyle Bramhall. În 2006, în fine, pe parcursul turneului cu *On an Island*, Dave încredinţează părţile impare unui Rick semiafon, cu excepţia duetului cu David Bowie la Royal Albert Hall, fără să uite să sublinieze că, pentru prima dată, întregul cîntec a fost interpretat „de un David“…

Pînă aici o confruntare de voci şi, chiar dacă uşor infantil, a fost o confruntare frumoasă. Dar dacă trecem la instrumente, pentru Roger lucrurile stau rău. Deoarece chitara lui Dave nu este o chitară oarecare: este chitara lui Dave. Astfel, ca să o egaleze, bietul Roger îi pune pe Doyle Bramhall şi pe Snowy White împreună, Doyle la chitara electrică şi Snowy la acustică; pînă la a ajunge, lucru care seamănă, foarte de aproape, cu o lovitură de ciocan în propriile testicule, să împartă în două legendarul solo al lui Dave din „Comfortably Numb“, încredinţînd o bucată lui Doyle şi alta lui Snowy… Ca să nu vorbim de participarea acelui frumos individ Richard Difonzo… La rîndul lui, Dave are o sarcină foarte uşoară: după ce a încercat iniţial cu Tony Levin, îl alege pe pungaşul acela de Guy Pratt (devenit între timp ginerele lui Rick) şi timp de douăzeci de ani îl pune să interpreteze toate părţile lui Roger, dar chiar pe toate.

Credeţi că s-a terminat? Nici gînd. Pentru că în războiul lor la distanţă, cei doi campioni simt nevoia să potenţeze întreaga formaţie ca şi cum ar fi un arsenal. Astfel, Dave, treptat, îi alătură lui Rick alţi tipi care cîntă la clape, pe Bob Ezrin, pe mine, şi, cînd nu cîntă la saxofon, pînă şi pe Dick Parry, în timp ce alături de Nick se află, din cînd în cînd, Carmine Appice, Jim Keltner şi Gary Wallis: vă jur că, în unele seri, am ajuns la nebunia de a avea pe scenă, simultan, trei baterii şi trei claviaturi… În ce-l priveşte pe Roger, după ce m-a pus în locul lui Rick, mi-l aduce pe Andy Wallace, aşa cum, după ce l-a înlocuit pe Nick mai întîi cu Graham Broad şi apoi cu Steve Di Stanislao, profită de orice ocazie ca să-l cheme *alături de ei* pe acelaşi Nick: o nebunie! Numai unul ca Nick putea să dea o tură completă şi să reintre ca majordomul unui uzurpator, el, care era unul dintre părinţii fondatori! Dar semnul stării proaste, semnul real, este că ei înşişi, *ei doi* vreau să spun, simt nevoia cumplită de a se dubla: astfel, Dave, erezie de neconceput, admite uneori pe scenă, în chip de clone, mai întîi pe Tim Renwick, apoi, vai de noi!, pe Phil Manzanera, exact cum, în anul 2000, Roger, poate ca să stabilească o simetrie cu perechea Bramhall-White, vrea alături de el un alt basist, indescifrabilul Andy

Fairweather-Low…

În fine, o foarte mare zăpăceală şi o foarte mare tristeţe pentru cei pentru care rămîne neschimbată ontologica diferenţă dintre Pink Floyd şi toţi ceilalţi. Pentru aceştia, Dave şi Roger vor fi mereu împreună dincolo de alianţele ocazionale cu profesionişti lipsiţi de pasiune ca mine, oricît de bine încerc eu să-mi fac treaba. Şi ştiau şi ei că acest război mai mult îi unea decît îi despărţea şi că, avînd în vedere cum decurseseră lucrurile, modul cel mai bun de a rămîne uniţi era să continue să-şi facă în ciudă. Şi fanii o ştiau: ştiau că cei doi nu puteau să trăiască unul fără altul, ştiau că Pink Floyd nu se despărţiseră niciodată şi, în sfîrşit, ştiau, nu toţi, dar unii ştiau, că baletul acela extenuant era pentru Syd.

A douăzeci şi şaptea confesiune

Omul cîine (9)

Ceea ce tocmai aţi auzit este adevărat, din păcate. În 2006, pentru turneul *On an Island* încheiat triumfal la Gdańsk, în italiană Danzica, imensul spaţiu al şantierelor navale al ambiguului Wałęsa, iată, tot anul Dave a cîntat cu o formaţie în care era Rick, dar nu Nick… Înlocuit de obscurul Steve Di Stanislao, dar asta nu-i nimic… M-am întrebat de ce şi am ajuns la o concluzie: cu Rick şi cu mine se declanşa, automat, numele, a *n*-a întoarcere a eternei formaţii Pink Floyd… În schimb, Dave se vedea de-acum solist, recuperarea lui Rick era ceva mai mult decît un gest datorat, după intransigenţele lui Roger… În plus, lui Rick îi fusese pus alături chiar Carin, deci, se poate foarte bine spune un Rick înjumătăţit… Încercaţi să pătrundeţi în mintea lui Dave: în ultimii ani, Roger nu făcuse altceva decît să cînte în fiecare seară în alt oraş, şapte seri pe săptămînă timp de aproape trei ani, numai un bizon ca el ar fi reuşit… Dave, în schimb, nu plecase în turnee de pe vremea lui *Pulse* şi, oricum, purta cu sine numele formaţiei Pink Floyd: logic, deci, că sosise sezonul Gilmour contra Waters, duelîndu-se coarne în coarne… Demis, la vremea lui, de Waters, Rick putea să fie cu toată pioşenia reprimit de Dave, eu aş fi oscilat între amîndoi ca un hopa-mitică, realitatea e că primadonele noastre îşi atinseseră, în sfîrşit, vechea ţintă: să se înconjoare de *sessionmen*

interşanjabili pentru a străluci în singurătate, eu cînt împotriva ta, tu cînţi împotriva mea, fiecare în faţa celuilalt… Lumea despicată în două, jumătate-Roger… jumătate-Dave… Într-adevăr, foarte frumoasă şi dramatică vechea rană a cosmosului… Da, să strălucească în singurătate… Păcat pentru ei că singuri cu adevărat nu vor putea fi niciodată, pentru că, alături de ei, este întotdeauna el, care-i uneşte de la distanţă ca un obscen cordon ombilical, îi uneşte… oh, şi încă cum…

A douăzeci şi treia lamentaţie din lumea de dincolo

Stanley Kubrick (2)

V-am spus deja cît mi-a părut de rău că nu m-am înţeles cu Pink Floyd pentru a mea *Odisee spaţială*. Nu v-am spus însă că, după doi ani, i-am căutat şi pentru *Portocala mecanică*: nu mă veţi crede, dar şi atunci m-au refuzat! Sau, mai bine zis, Roger Waters a fost cel care mi-a spus că în acea perioadă aveau prea multe angajamente: astfel, i-au răspuns de două ori da lui Barbet Schroeder şi de două ori nu lui Stanley Kubrick… Să tragi concluzia că băieţii aceia n-au înţeles niciodată nimic din cinema ar fi prea uşor. Oricum stau lucrurile, orgoliosul Mr. Waters a avut parte de Canossa lui. După cîţiva ani, mi-a cerut voie să insereze vocea lui Hal 9000 într-un cîntec: credeţi că i-am dat-o? Să se descurce singur, a fost deja mult că i-am oferit personajul şi cîteva replici din acel discurs memorabil. Dar a trebuit să le rostească el, replicile… Şi-apoi, nimeni nu-mi scoate din cap că ţinea atît de mult la asta numai pentru că Hal 9000 se adresează unui astronaut pe care-l cheamă ca pe Mr. Gilmour, ascultaţi din nou întregul discurs şi spuneţi-mi dacă nu pare un apel al lui Mr. Waters către vechiul lui coleg ca să renunţe la ideea de a ţine în viaţă Pink Floyd, spuneţi-mi dacă nu pare că fiecare frază se referă la istoria lor:

„Just what do you think you’re doing, Dave? Dave… I really think I’m entitled to an answer to that question. I know everything hasn’t been quite right with me, but I can assure you now very confidently that it’s going to be all right again. I feel much better now. I really do. Look, Dave… I can see you’re really upset about this. I honestly think you ought to sit down calmly, take a stress pill and think things over. I know I’ve made some very poor decisions recently, but

I can give you any complete assurance that my work will be back to normal. I've still got the greatest enthusiasm and confidence in the mission and I want to help you. Dave… stop. Stop, will you? Stop, Dave. Will you stop, Dave? Stop, Dave. I'm afraid. I'm afraid, Dave. Dave, my mind is going. I can feel it. I can feel it. My mind is going, there is no question about it. I can feel it. I can feel it. I can feel it. I'm… afraid…"[10]

Will you stop, Dave? Ah, ah! Însă… N-aş fi cinstit dacă n-aş recunoaşte că am regretat, am ascultat cîntecul acela şi vocea originală a lui Hal s-ar fi potrivit foarte bine, printre altele mi s-a spus că în timpul concertului se proiecta pe un ecran imaginea unei maimuţe care lansează un os în spaţiu, în fond după douăzeci şi cinci de ani a fost un omagiu drăguţ… Oricum dacă Mr. Waters mă aude, să ştie că de-acum înainte va putea să folosească vocea lui Hal…

Rog, do you hear me? Do you hear me, Rog?

Al paisprezecelea raport

Tratat de gemologie generală

§ 419. DIAMANT NEBUN

Se numeşte „Diamant nebun" un diamant de o puritate extraordinară, tăiat astfel încît să nu se limiteze la a reflecta lumina care cade pe el, dar să captureze şi lumina difuză în mediul înconjurător. Această lumină nu este reflectată, ci este absorbită în interiorul diamantului, unde rămîne în formă concentrată şi punctiformă, atingînd uneori o intensitate mai mare de 400 de f/angst. Ochiul uman nu poate percepe această nouă sursă luminoasă, mai ales cînd diamantul se află în condiţia de a reflecta, şi poate să fie identificată şi măsurată exclusiv datorită unui instrument în mod popular denumit criptofotometru, pus la punct de J.W. Reenwert, în 1964. Conform unor date actualizate în 1978, în lume se cunosc douăzeci şi trei de diamante nebune (estimarea de la Sotheby's) sau, mai verosimil, paisprezece (estimarea lui J. Van Duivenbode). Exemplarul cel mai mare (2088 de carate), descoperit în bazinul carbonifer din Devonshire în 1883 şi păstrat la British Museum din Londra, este cunoscut ca Gog-Magog.[11]

A patruzeci şi cincea mărturie

Jepp De Joonk

Trec cu vederea pe cei care în prezenta anchetă veghează la alegerea şi la citarea surselor. Cert este că raportul precedent, deşi nu conţine afirmaţii inexacte, prin modul în care a fost circumscris şi reprodus fără notele necesare, riscă să genereze numai confuzie. În numele Asociaţiei Tăietorilor de Diamante din Amsterdam, al cărei consilier bătrîn am onoarea să fiu, aş vrea să îndrept atenţia distinşilor ascultători asupra următoarei chestiuni: cine, avînd în mîini un diamant de cîteva mii de carate, ar fi atît de nebun să-l taie astfel încît o parte din lumină, în loc să fie reflectată, să fie absorbită în el şi, deci, ascunsă privirii? Cine a raportat fragmentul domnului Lovecraft Jr. trebuia să adauge că aşa-zisul Diamant Nebun are nişte caracteristici care nu-i lasă altă opţiune tăietorului consternat, caracteristici care se pot rezuma într-un cuvînt: suferinţă. E cunoscut faptul că orice piatră preţioasă se poate sparge fie prin clivaj, fie prin rupere şi este la fel de cunoscut faptul că, depinzînd de structura atomică şi fiind, deci, mai previzibil, riscul de clivaj îi preocupă pe tăietori mult mai puţin decît riscul de ruptură. Ei bine, Diamantul Nebun este singura piatră preţioasă din lume care se poate sparge şi într-un al treilea mod, adică prin disociere moleculară. Identificată suprafaţa critică, totuşi, tăietorului nu-i va rămîne decît să evite cu grijă să acţioneze asupra ei, chiar şi cu preţul de a inventa tăieturi neobişnuite şi dezechilibrate economic. Şi tocmai acolo, în centrul suferinţei moleculare, Diamantul Nebun va absorbi lumina reţinînd-o, gelos, într-un înveliş întunecat.

A patruzeci şi şasea mărturie

Alison Barrell

Curios, cînd eram mică eram îndrăgostită de un Barrett şi am ajuns să mă căsătoresc cu un Barrell… De altfel, numele de fată era Barraclough, mama mea era o Barrows, bunica mea o Barrymore… Da, eram îndrăgostită de acel Barrett, care se numea încă Roger, pentru că vorbesc despre Morley School. De la el păstrez numai această colecţie de bile de sticlă colorate, uitaţi-le aici,

frumoase, nu? El mi le-a dăruit, şi fix după ce mă comportasem urît, foarte urît… Învăţătoarea ne spusese să facem un desen şi în timp ce eu mîzgăleam, Roger a desenat o superbă Lună verzuie, cu toate craterele şi petele, vă jur că mai mult decît desenul unui copil, părea o planşă dintr-un atlas astronomic… Apoi a început să-i curgă sînge din nas, i se întîmpla foarte des, şi a cerut voie să se ducă la baie. Cînd s-a terminat ora, nu se întorsese încă, astfel, eu am luat desenul lui, l-am semnat cu numele meu şi i l-am dat învăţătoarei împreună cu al meu, pe care îi imitasem semnătura. Astfel, Roger nu şi-a dat seama de nimic pînă în ziua în care învăţătoarea a adus desenele notate, un 9 pentru mine şi un 3 pentru el… Aşteptam să mă spună, în schimb, a făcut ca Tom Sawyer şi a tăcut. Ba mai mult, întrucît a văzut cît eram de stînjenită, a doua zi mi-a adus aceste bile spunîndu-mi că erau tot nişte Luni şi că avea atît de multe, că n-ar fi rămas niciodată fără.

Veţi înţelege… nu l-am uitat niciodată, unul aşa ca el… Mă duceam la toate concertele lui, fără să ştie logodnicul meu, chiar dacă sînt sigură că el nu-şi mai amintea de mine… Cînd n-a mai cîntat cu ceilalţi, am continuat să le cumpăr discurile, pe cele pe care le-a făcut singur şi pe ale grupului… Iubiţii mei n-au înţeles niciodată motivul acelei fidelităţi, de fapt sînt singurele discuri pe care le-am cumpărat în viaţa mea, în orice caz, cum se spune, treaba mea, nu credeţi? Şi, cînd am văzut că unul dintre acele discuri se intitula *The Dark Side of the Moon*, mi s-a făcut rău, asta şi pentru că erau anumite cuvinte, acolo, dar anumite cuvinte… Acum doi sau trei ani, într-un documentar al BBC, l-am auzit pe un muzician afirmînd că acela era discul prin care prietenii lui au ajuns la un compromis cu nebunia lui, reuşind, în sfîrşit, să scape de el: dar ce înseamnă asta?! A ajunge la un compromis înseamnă să recunoşti, deci cum e posibil să te eliberezi? Te eliberezi negînd, uitînd – sau greşesc? Nu, pentru că, în caz că greşesc, corectaţi-mă, eu sînt prima care admite că nu se pricepe la muzică… Dar se vorbeşte despre muzică sau despre altceva? Mie mi se pare că se vorbeşte despre Lună, deci… Nu vă mai spun apoi despre confuzia mea cînd pe discul următor am auzit un cîntec dedicat lui, în care se spunea că, urlînd la Lună, obţinuse prea devreme un secret îngrozitor… Din nou Luna, să am un şoc nu alta! Şi, după mulţi ani, pe un disc care avea pe copertă multe paturi pe o plajă, mi se întîmplă iar să aud că fiecare dintre noi are o latură întunecată: erau chiar obsedaţi, nu vi se pare? O adevărată obsesie, o prietenă mi-a spus şi că în concertele lor au folosit nişte ecrane rotunde, tot mai mari, ecrane care deja ele

însele semănau cu Luna, dar pe care, în anumite momente, era proiectată chiar imaginea Lunii, cea din atlase… Eu nu mă pricep la astronomie, dar dacă ar exista încă vreo bucăţică fără nume pe Lună, iată, mi s-ar părea corect să i se dea numele lui, nu vi se pare o idee frumoasă? Marea lui Barrett… da…

A patruzeci şi şaptea mărturie

Vera Lynn

La cei 92 de ani ai mei, sînt cîntăreaţa cea mai în vîrstă care a ajuns prima în topurile de vînzări. Tocmai s-a întîmplat asta, în ultima săptămînă din august a anului 2009. Dar să ne întoarcem cu şaptezeci de ani în urmă.

În ’39, ca să-i încurajăm pe băieţii noştri care plecau pe front, armata mi-a cerut să interpretez o melodie scrisă special de Ross Parker şi Hugh Charles. Astfel, pentru mai bine de un an, în toate zilele de marţi şi de vineri, am cîntat „We’ll Meet Again“ pe digul 8 al portului din Dover. În acelaşi timp, în fiecare luni şi în fiecare joi, megafoanele din portul din Ramsgate difuzau vocea mea înregistrată pe un disc. Pentru mii şi mii de tineri a fost ultima voce feminină în limba engleză. Ce cîntam? Că într-o zi ne vom regăsi cu toţii, că se vor întoarce într-o zi însorită… E vina mea dacă pentru mulţi nu a fost aşa? Domnul Kubrick părea să creadă asta cînd, la sfîrşitul filmului său *Dr. Strangelove*, în timp ce se văd explodînd bombele atomice, a pus tocmai cîntecul meu. Fie! Dar şi domnul Waters părea să o creadă cînd mi-a dedicat un cîntec de pe *The Wall* în care părea că eu i-am atras pe toţi băieţii aceia într-o capcană… În 1979 fusesem uitată de ceva vreme – dar chiar nu-mi convenea să fiu amintită ca o escroacă, aşa că i-am scris o scrisoare domnului Waters. În mod surprinzător, mi-a răspuns. În mod surprinzător, spun, pentru că ajunseseră la mine zvonuri despre caracterul său dificil. În schimb, nu numai că a scris scuzîndu-se, dar a vrut să mă invite să particip la una dintre interpretările *live* ale discului *The Wall*. Astfel, pe 8 august 1980, a venit să mă ia o Limousine şi m-a dus la Earls Court, unde, cînd a venit momentul cîntecului cu numele meu, m-au pus să urc pe scenă în faţa a douăzeci de mii de persoane. Pe moment, nimeni nu şi-a dat seama, dar cînd, la sfîrşitul cîntecului, domnul Waters m-a prezentat publicului cu o plecăciune, au fost nişte aplauze cum nu mai auzisem niciodată în toată

viaţa. Pe 30 august 2009, selecţia mea *The Very Best of Vera Lynn* a urcat în vîrful clasamentelor engleze, însă dacă trebuie să aleg ziua gloriei mele, o singură zi care să mă poarte în neant, aleg 8 august 1980.

A douăzeci şi opta confesiune

Omul cîine (10)

Am avut din nou visul acela îngrozitor. Cînt la baterie şi apare un tip cu o cagulă pe cap, înfăşurat într-o manta largă, neagră. Ţine în mîini un bidon mare de metal. Fără să spună nimic, se apropie de tamburii mei, deşurubînd un dop pe care nu-l observasem niciodată pînă atunci. Apoi ridică bidonul şi varsă înăuntru un lichid roşu care seamănă mult cu sîngele, îl varsă pînă cînd tamburul se umple gîlgîind. Face aşa cu toţi tamburii mei, pune toate dopurile la loc şi pleacă. Eu încep să cînt din nou, dar produc un zgomot foarte ciudat, ca un huruit submarin. Îi caut pe colegii mei, dar nu sînt acolo, numai instrumentele lor abandonate pe scenă. Atunci mă uit în public şi văd că şi teatrul este gol… gol, cu excepţia unui singur spectator, fac eforturi să-l disting, pentru că reflectoarele sînt fixate pe mine… în cele din urmă îl recunosc, e Bonzo! Murdărit tot de voma care i-a provocat moartea, stă acolo şi rîde… Cînd se opreşte din rîs, înţeleg că s-a întors tipul cu cagulă, simt că se agită pe acolo cu nu ştiu ce amplificator, dar nu îndrăznesc să mă uit în partea aceea… după o scurtă vreme, un nechezat înspăimîntător se răspîndeşte în teatru şi atunci mă trezesc.

A douăzeci şi patra lamentaţie

John Lydon

După cum vedeţi, mi-am reluat numele adevărat. Sex Pistols a durat atît de puţin, că Johnny Rotten trebuia să moară odată cu ei. Din ’75 pînă în ’79, iată cît am rezistat, cum ar veni, de la *Wish You Were Here* la *The Wall*… Nu dau întîmplător aceste exemple, dat fiind că în anii aceia Pink Floyd era obsesia

noastră… Cineva, aici, a amintit deja, mi se pare, de celebrul meu tricou… Pregătisem trei serii, „I Hate Pink Floyd“, cu un porc, „I Hate Who“, cu o chitară distrusă şi „I Hate Led Zeppelin“, cu un dirijabil, dar, pînă la urmă, îl purtam întotdeauna pe cel cu porcul…

Şi noi, oricum, am avut un mort al nostru brav, dacă jucăm jocul cu cine a avut mortul cel mai tînăr, cîştigăm noi, s-a dus la douăzeci şi unu de ani… John Simon Ritchie se numea, chiar dacă lumea l-a cunoscut ca Sid Vicious… Povestea acestui nume o ştiu toţi, eu aveam un hamster pe care-l chema Sid şi, într-o zi, l-a muşcat pînă la sînge de un deget pe John, care a început să ţopăie de durere urlînd că nenorocitul ăla de hamster era chiar „vicious“: astfel, din ziua aceea i-am spus aşa…

Ceea ce, în schimb, nu ştie nimeni este de ce animăluţul acela se numea Sid. Se numea Sid în semn de omagiu pentru Barrett, singurul de la Pink Floyd care-mi plăcea.

Syd Barrett a murit, Sid Vicious a murit, Johnny Rotten a murit, hamsterul lui a murit, Sex Pistols a murit. Numai cei de la Pink Floyd trăiesc. Şi un nenorocit cu numele John Lydon care trăieşte din puţine şi amare amintiri.

A douăzeci şi noua confesiune

Omul pisică (9)

Bunul Dockley v-a atras atenţia asupra gamei noastre de zgomote: dacă tot făcea asta, putea să adauge că, între ’71 şi ’72, am pierdut o groază de timp ca să încercăm să facem un concert de „muzică obiectuală“, care ar fi trebuit să se numească *Household Objects*. În cele din urmă, am obosit şi n-am păstrat nici măcar benzile. A vorbit şi de bătăi cardiace: poate ignoră însă că, pe lîngă cele cu care începe şi se încheie *Dark Side*, sînt altele pe coloana sonoră din *Zabriskie Point* şi altele într-o versiune inedită de pe *Echoes* şi altele, evident, în piesele pe care Roger le-a scris cu Geesin pentru *The Body*. Dar dacă Dockley va reasculta cu atenţie, va descoperi că şi „Pow R. Toc H.“ este dezvoltarea unei bătăi cardiace şi că în „Set the Controls for the Heart of the Sun“ este o secvenţă foarte scurtă care e pură bătaie cardiacă. Dar şi pe cele două albume de solist ale lui Syd sînt nişte mici surprize frumoase, şi pe

Animals, şi pe *The Wall*…

Un jurnalist, referindu-se la respiraţie, la bătaia cardiacă (şi la ţipetele lui Roger), a scris odată că aceste sunete fiziologice ale emoţiilor şi ale energiilor vitale, ale inconştientului şi ale visului care se transformă în coşmar aparţin, în mod profund, imaginarului celor de la Pink Floyd. În săptămîna următoare un alt jurnalist l-a făcut incompetent, afirmînd că la baza imaginarului nostru erau simboluri şi arhetipuri precum cercul şi triunghiul, de unde gongul, ecranul rotund, luna, piramida, prisma… *Muzica formelor primare* se intitula articolul acela şi s-a născut o dezbatere care i-a aşezat de-o parte pe fiziologişti, de cealaltă parte pe jungieni: terenul comun pe care să se măcelărească, inconştientul, inconştientul *nostru*… Şi lucrul cel mai ridicol dintre toate era că primii aduceau ca dovadă începutul şi sfîrşitul de la *Dark Side*, iar ceilalţi vînturau coperta aceluiaşi disc drept dovadă opusă… N-au lipsit cei care au subliniat faptul că proveneam toţi de la şcoli de artă, în particular de la arhitectură: adevărat, cum e adevărat că o trăsătură de proiect arhitectural au foarte multe dintre piesele noastre, ca să nu mai vorbim de conceperea lui *The Wall*… Dar dacă aici, cum mi se pare, vorbim despre origini, despre stigmate fondatoare, atunci nu pot să nu observ că noi eram nişte arhitecţi pe jumătate, da, dar că Syd era un pictor.

A patruzeci şi opta mărturie

David Bowie (2)

Bătaia cardiacă… Inima pompează sîngele, iar sîngele… Cînd, în 1983, am interpretat rolul unui vampir în *The Hunger*, au fost unii care au spus că era rolul potrivit pentru mine, dat fiind miracolul frumuseţii mele adolescentine neschimbate. Acum nu mai sînt atît de intact, dar, pentru vîrsta pe care o am, veţi admite că sînt un fel de miracol în viaţă… În viaţă, da, dar, ca să trăieşti, ai nevoie de morţi, de cineva care să se transforme în biftecuri, în ouă care nu vor deveni niciodată pui…

L-am iubit întotdeauna pe Syd Barrett. Primul meu single de succes, „Space Oddity“, era un omagiu adus formaţiei Pink Floyd de la UFO şi, de fapt, toate travestirile mele ştiinţifico-fantastice ulterioare vin de acolo. Ştiu bine că

marele pasionat de ştiinţifico-fantastic era Roger, dar, ca să vezi, tot ce a făcut bun în această direcţie a făcut cît timp a rămas cu Syd. În ’73, am înregistrat un cover al lui „See Emily Play“: s-a scris că am fost chiar mai barrettian decît Barrett şi, bineînţeles, n-au lipsit cei care au vorbit de vampirism. Iar recent, pentru turneul cu *On an Island*, am cîntat „Comfortably Numb“ împreună cu Gilmour, părţile lui Roger vreau să spun, şi Dave a spus că am vampirizat atît de mult acel cîntec, încît l-am făcut al meu, într-atît încît oricine ar fi luat-o drept versiunea originală. Mi-a venit spontan să-l întreb cum de, după atîţia ani în care l-au vampirizat pe Syd, el nu obţinuse rezultatele mele şi, în ciuda faptului că eram de aceeaşi vîrstă, el părea tatăl meu. Mi-a răspuns cu o altă întrebare, care, într-adevăr, te cam făcea să încremeneşti: „L-ai văzut pe Roger în ultima vreme?“.

A patruzeci şi noua mărturie

Michel Rémy (2)

Distingînd între pictură şi arhitectură, Dave vrea, poate, să distingă, în istoria formaţiei Pink Floyd, o a doua parte arhitecturală – care a culminat cu *The Wall* – şi o primă parte vizionară, mai legată de spiritul lui Syd?

Şi totuşi, o persoană inteligentă ca el ar trebui să ştie că fumigenele, laserele şi toate cîte alcătuiau primele spectacole de lumină nu erau altceva decît forme de arhitectură: nu doar atît, ci erau deja forme de zid, ecrane între formaţie şi public. Iar Mike Leonard nu era arhitect? Şi continuitatea zgomotoasă care leagă un cîntec de altul pe *Dark Side* este arhitectură, şi interacţiunea cu grafica lui Storm este, de aceea *The Wall* va rămîne opera centrală a celor de la Pink Floyd, în timp ce improvizaţia „progresivă“ şi virtual infinită face din *Atom* un fel de accident pe parcurs – din *Atom*, dar îndrăznesc să spun şi din „Interstellar Overdrive“… Ar fi de-ajuns acest lucru pentru a recunoaşte în Roger elementul decisiv al grupului, dar mai e ceva: pentru *The Wall*, Roger n-a oferit numai structurile, ci a turnat înăuntru şi fluidul, pentru că interacţiunea dintre cuvinte, muzică, scenografie, coregrafie, filme, animaţii şi dezvoltare dramatică fac arhitectura lui pluridimensională, aş îndrăzni să spun sinestetico-cubistă, cu o saturaţie simbolică şi o eliberare de subconştient direct proporţionale cu

rigoarea întregii operaţiuni. Vă dau numai o sugestie care, totuşi, din păcate, nu mai poate să aibă legătură cu spectacolul: ascultaţi discul din nou şi fiţi atenţi la contrastul dintre muzică, dură, geometrică, foarte controlată ritmic, şi voce, foarte des emoţionată, fragilă, în conflict cu acea muzică. Vocea aceea distonantă nu este vocea originilor? Nu este vocea lui Syd?

Al cincisprezecelea raport

Proces verbal din Borough, Islington, şedinţa din 22 octombrie 1979

[*omisiune*]. Ia cuvîntul Winston Dundee, Responsabil al Comisiei de Probleme Şcolare. Domnul Dundee întreabă autorităţile competente dacă e adevărat că, în data de 11 octombrie 1979, un individ neidentificat a luat douăzeci şi trei de copii de la Islington Green School, situată în Prebend Street, nr. 1, şi i-a adus înapoi după aproape două ore; întreabă, de asemenea, care a fost scopul acţiunii şi ce reprezentant al institutului şcolar a autorizat-o. Ia, deci, cuvîntul Reprezentantul pe lîngă Ministerul Educaţiei, Lawrence Shenectady, care confirmă ştirea şi identifică în profesorul de muzică, Vernon Renshaw, persoana care a încredinţat copiii necunoscutului, adăugînd că, pentru faptul că nu a anunţat-o pe directoare, profesorul Renshaw a fost suspendat din activitate pe o perioadă nedeterminată. În ce priveşte scopul acţiunii, s-a clarificat că ei au fost însoţiţi într-un studio de înregistrări situat pe adiacenta Britannia Row, la numărul 35, şi că acolo au cîntat, în cor, un cîntec. Reiese că studioul de înregistrări aparţine unui grup muzical cunoscut cu numele „Pink Floyd“ [*omisiune*]. Reia cuvîntul domnul Dundee ca să întrebe adunarea dacă nu crede că există datele principale pentru a fixa o acţiune legală împotriva societăţii „Pink Floyd“. Răspunde Avocatul Poporului din Borough, Richard Lee, după părerea căruia se poate, întemeiat, formula ipoteza infracţiunii de tulburare a educaţiei publice. Ia apoi cuvîntul Reprezentantul Coroanei, Virgil Belloc-Vaughan, care solicită o amînare a discuţiei pentru a le îngădui organelor competente să verifice dacă faptele societăţii „Pink Floyd“ reprezintă şi infracţiunea de sechestrare de persoană, cu circumstanţe agravante de vîrstă minoră [*omisiune*].

A douăzeci şi cincea lamentaţie

Samuel Riddick

Sînt unul dintre acei copii. A fost totul foarte ciudat, ca într-un vis. Eram la lecţia de muzică atunci cînd a intrat bărbatul acela, nu ştiu cîţi ani putea să aibă, i-a şopti ceva la ureche profesorului şi imediat după aceea îl urmam pe coridor, ca şoarecii care merg în urma flautului fermecat. În scena următoare sîntem într-un studio de înregistrări: bărbatul ne dă fiecăruia dintre noi o foaie cu textul de la *„Another Brick in the Wall part 2“*, ne pune să auzim cum trebuie să-l cîntăm, repetăm de cîteva ori, apoi înregistrăm. A fost foarte frumos, nimeni nu a vorbit despre asta, dar era clar pentru toţi că recompensa noastră era acea experienţă în sine, într-adevăr, cînd ne-a însoţit din nou la şcoală, bărbatul acela… fiinţa aceea… nici măcar nu ne-a mulţumit, ca şi cum ne-am fi făcut numai datoria… ba, acum că mă gîndesc din nou, mi se pare că nu ne-a privit niciodată în ochi, privirea lui era pierdută… pierdută în sinea lui… E incredibil, ştiţi, mi-a fost de-ajuns să-i reevoc imaginea ca să simt din nou nevoia de a-l urma orbeşte, ca un şoricel din Hamelin… Dar, în schimb, nu! Nu! Acum am crescut şi trebuie să rezist, pentru că ceea ce s-a întîmplat apoi nu se poate ierta. Nu ştiţi despre ce vorbesc? Despre video, iată despre ce! Cîntecul acela a fost lansat ca single şi a avut un succes monstru, primul în clasamente, în toată lumea, aproape un an, asta probabil că ştiţi, nu? Bine, la televizor puteai vedea încontinuu un video, un film de trei minute în care apărea vocea noastră, dar noi nu, pentru că ne înlocuiseră cu nişte figuranţi… nişte nenorociţi de copii-figuranţi care-şi mişcau buzele în *play-back*, nenorociţi, nenorociţi, nenorociţi!

A douăzeci şi şasea lamentaţie din lumea de dincolo

Alistair Grahame

M-am născut în 1900, fără să văd cu un ochi, iar cu celălalt strabic. În 1920, punîndu-mi capul pe o şină, m-am lăsat decapitat de un tren. Tatăl meu era Kenneth Grahame, celebrul autor al cărţii *Vîntul prin sălcii*. Aproape toate episoadele din cartea aceea s-au născut ca poveşti pe care tata mi le spunea mie şi în aproape toate personajele există ceva din mine. Mai ales în Broscoi şi

Şobolan. Dar aici văd cum cartea mea este considerată de toţi drept cartea unui anume Syd Barrett. De acord: a fost cartea a milioane de copii, poate să fie şi a acestui Barrett. Însă am observat şi că ceilalţi, colegii lui, au, pe jumătate, nume de animale: omul pisică, omul cîine, omul cal, omul şoarece. De ce? Nu că mă interesează prea mult, dar dacă cineva vrea să joace jocul acesta, trebuie să fie ceva mai informat.

Unul dintre personajele principale este Şobolanul de Apă. Pasiunea sa sînt bărcile: „nu există nimic, dar absolut nimic mai extraordinar pe lumea asta decît să leneveşti în barcă“12, îi spune el Cîrtiţei. Deci, cînd domnul Wright a fost comparat cu un şoarece, nu s-a făcut o greşeală. Nu pot să spun acelaşi lucru despre domnul Mason. Mai întîi pentru că în carte nu sînt cîini şi apoi pentru că dacă există cineva cu obsesia maşinilor sport, acesta este, fără îndoială, Broscoiul: „Ce măreţ, ce impresionant!“, exclamă după ce aproape că a fost lovit de un automobil sport, „Poezia mişcării! Unicul şi adevăratul mod de a călători! Zbori peste sate – mereu alte orizonturi! Ce minune! Oh, pup-pup!“13. Şi cîntecelele alea ale lui arogante?

„Brr-um, brr-um, mergea maşina
Pe şosea în goana mare…“14

Deci domnul Mason să fie omul broască. Ajungem acum la domnul Waters. E adevărat, apar cîţiva cai în carte, dar nu este vorba despre personaje reale: nu vorbesc niciodată, sînt doar animale. Spuneţi-mi însă dacă Bursucul nu vă aminteşte de cineva: are o personalitate puternică şi vorbeşte puţin, iar cînd vorbeşte, cuvintele au tonul unui ordin. Toţi ceilalţi, de altfel, par fericiţi să-l asculte. Luaţi un pasaj ca acesta: „— Tăceţi toţi, imediat! Şi în acel moment nu se mai auzi nici musca. Era Bursucul, care, terminîndu-şi plăcinta, se întorsese cu faţa spre ei şi îi privea cu severitate. Cînd văzu că toţi erau cu ochii aţintiţi spre el şi că aşteptau încremeniţi să le spună ceva, se întoarse iar cu faţa spre masă şi întinse mîna după nişte brînză. Şi aşa de respectat şi de impunător era venerabilul Bursuc, încît nimeni nu mai rosti nici măcar un cuvinţel pînă ce acesta nu termină de mîncat şi de scuturat firimiturile de pe genunchi“15. Deci, Waters să fie omul bursuc. Rămîne, prin eliminare, morbida şi mlădioasa Vidră, în care vom recunoaşte adevărata natură a domnului Gilmour.

În ce-l priveşte pe domnul Barrett… Ei, aţi văzut toţi că pînă acum nimeni

n-a îndrăznit să-l lipească de vreun animal. Mi se spune că semăna vag cu un dihor, dar cine a citit cartea, nu poate avea dubii: domnul Barrett este omul cîrtiţă. N-a trăit întotdeauna sub pămînt? „Odată ce ajungi sub pămînt“, a declarat Cîrtiţa, „simţi că-ţi vii în fire. Nu ţi se poate întîmpla nimic rău şi nimic nu te mai poate deranja. Te simţi stăpîn pe propria viaţă şi nu mai trebuie să dai socoteală nimănui.“ „Pe sus poţi să mergi să te plimbi, dacă vrei; dar în final, tot în subteran te retragi – pentru că aici te simţi cu adevărat acasă!“[16] Mai limpede de atît…

În acest punct tragem concluzia. Şobolanul sînt eu, pentru că era porecla cu care mă striga tata. Broscoiul sînt eu, pentru că, dintre toate personajele, este cel mai derbedeu şi mai iresponsabil. Cîrtiţa sînt eu, pentru că e oarbă. Bursucul sînt eu, pentru că stăteam mereu singur. Vidra sînt eu, pentru că înotam mereu în rîu. Deci eu, care deja SÎNT acea carte, SÎNT şi acel grup. Pink Floyd, da, sînt eu.

A treizecea confesiune

Omul pisică (10)

Sau vidră? Poate e mai bine, aş putea să înot toată ziua în rîul Cam…

Protestul trist al tînărului Alistair este emoţionant şi, cu un real regret, mă văd obligat să-l dezmint, cel puţin în legătură cu un punct. Toţi ştiu că pentru primul nostru album, *The Piper at the Gates of Dawn*, am luat titlul capitolului al şaptelea din acea carte minunată. Titlul a fost ales de Syd, de aceea era cartea *sa* şi, chiar dacă atunci nimeni nu a vorbit explicit, a fost imediat clar pentru noi toţi că „Piper“ era el. În prima lui intervenţie, Johnny Gordon a amintit deja că în prima secvenţă din „*Shine on…*“ lui Syd i se spune Piper, reproşîndu-ne că am încercat apoi să eliminăm această identificare. Voi reveni asupra acestui lucru în curînd: mai întîi, trebuie să mai vorbim despre Piper. În marea majoritate a poveştilor, acest personaj este un cîntăreţ magic care, cu sunetul flautului, vrăjeşte şi conduce cîrduri de animale, mai ales şoareci. Dar, în cartea lui Kenneth Grahame, *nu este* un cîntăreţ şi nu cîntă la un simplu *flaut*… Nu, domnilor, este o fiinţă mult mai înspăimîntătoare, o fiinţă cumplită care-i umple pe Şobolan şi pe Cîrtiţă de o teroare comică şi absolută, dar îi şi topeşte într-un

leşin ceresc: pentru că muzica lui duce cu sine infernul şi paradisul, şi e disproporţionat şi sublim, ca tot ceea ce are darul de a da şi de a lua… Muzica aceea te anihilează de spaimă, dar este şi în stare să-ţi ofere uitarea, „Pentru că“, scrie Grahame, „acesta este darul cel mai de preţ, pe care bunul semizeu i-l oferă, în mărinimia lui, aceluia căruia i s-a arătat ca să-l ajute: darul uitării“[17]. Semizeul, marele Pan. De aceea, dragă Johnny, cînd am înregistrat „*Shine on…*“ şi „*Wish You Were Here*“ am negat referirea la Syd: pentru că eram în uitare, conform voinţei zeului.

A douăzeci şi şaptea lamentaţie din lumea de dincolo

Siamezii (4)

— Ai înţeles? Iată de ce a putut să ne facă ce ne-a făcut…

— Şi tu crezi? Zeul Pan, gras şi chel! Un cretin în salopetă care are grijă de mica lui grădină!

— Aşa se arăta cînd ieşea afară. Toată lumea ştie că zeii îşi ascund adevărata înfăţişare muritorilor.

— Şi, după tine… adevărata înfăţişare… numai acolo sub pămînt?

— Mi se pare evident.

— I se pare evident, fostului muzician întreg! O pivniţă, unde şi o persoană normală trebuie să se aplece, să-l găzduiască înăuntru pe marele zeu!

— Este, într-adevăr, umilitor să fii contopit cu un animal ca tine! Un zeu este polimorf, este un influx, este energie, dacă vrea stă şi într-o pană…

— A vorbit misticul, animistul… Atunci au dreptate cei ce spun că întrucît rockul s-a născut din rock’n’roll, rock’n’rollul din rythm’n’blues, rythm’n’ blues-ul din blues-ul sclavilor americani, sclavii americani din Africa, rockul este african, magic, negru…

— Te-ai îndoit vreodată de asta?

— Păcat că din tot acel negru a ieşit acest roz…

— E vina numelui tău.

După ce a auzit aceste cuvinte, monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i

carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

A cincizecea mărturie

Michel Rémy (3)

Teroare şi leşin… N-a fost chiar Roger, la început, cel care a declarat: „Muzica noastră poate exprima orori urlătoare sau extazuri sublime“? Nu se spune în „*Wish You Were Here*“ că „el“ poate „să exprime paradisul din infern“?

După Dave, să-l întrebi ceva ţinea de hazard, pentru că răspunsurile lui păreau să vină din altă lume… Şi toţi s-au scuzat pentru că n-au ştiut să-l ajute, spunînd că pe vremea aceea nu ştiau nimic despre schizofrenie… Eu cred că ceva ştiau, că nu era vorba de schizofrenie… Syd era frumos, vesel, iubit de toţi, plin de talent: de ce să se autodistrugă? Pentru ca Pink Floyd să fie Pink Floyd, de acord, dar în acest moment mă gîndesc la un alt răspuns: *pentru că-i fusese cerut*. Cîntecele de solist ale lui Syd sînt pline de referiri la cineva care comandă, cineva care-l vede în timp ce el îl cheamă „de dedesubt“, el, care se umileşte îngrozitor… Ascultaţi din nou „No Man’s Land“, unul dintre cîntecele lui cele mai enigmatice. Sau „Wolfpack“, unde este evocată o haită de lupi care urlă, printre diamante şi bîte, o haită ţinută „în formaţie“ de un mort… Syd face parte din haită, diamantele acelea nu lasă urmă de îndoială, dar cine este mortul? Mortul *care comandă*? Şi de ce în „Octopus“ Syd pare resemnat lăsîndu-se „capturat de caracatiţă“? De ce pretutindeni acest sentiment de deposedare, de luare în sclavie, de servitute? Anticii ne-au povestit atîtea istorii minunate despre extaz: dar nu ne-au spus ce rămîne din extaz după ce zeul pleacă…

Gog Magog Hills, oare acolo se întîlnea Syd cu zeul?

A cincizeci şi una mărturie

Alan Parsons (3)

V-am mai vorbit vreodată despre „Melc“? Trebuia să fie o structură teatrală mobilă, formată, în principal, dintr-un tendon vermicular semigonflabil, lung de 130 de metri şi lat de 40: ieşită din mintea lui Roger, ar fi trebuit să conţină reprezentanţiile cu *The Wall*, astfel încît să nu depindă de dimensiunile prea mici ale majorităţii teatrelor. L-am convins însă că, din cauza costurilor realizării şi transportării acelui monstru, ne-am fi ruinat cu toţii şi, în cele din urmă, a renunţat şi el. N-a renunţat însă la pretenţia ca avionul, care, în fiecare seară, trecea pe deasupra spectatorilor, pentru ca apoi să ia foc, să fie un Stuka autentic, din al Doilea Război Mondial: Oricît am încercat să le restaurăm, în cele din urmă a trebuit să cumpărăm patru…

Îmi amintesc că, într-o seară, la Dortmund, privind enorma structură metalică montată pentru spectacol, a suspinat şi a clătinat din cap. L-am întrebat ce avea. A răspuns că „chestia“ aceea n-ar fi putut niciodată să găzduiască toate acele dragi animăluţe. A spus chiar aşa, „dragi animăluţe“, o expresie incredibilă pentru unul ca el.

— Ce animăluţe?

— Ale lui Syd.

— Syd avea animăluţe?

— În cartea lui, da.

Mi se părea că vorbeşte ca un nebun. Noi toţi citiserăm *Vîntul prin sălcii*, dar să ne imaginăm ce-şi imagina Roger era puţin cam mult. Mai ales cînd a adăugat, exact cum ar fi făcut Bursucul: „Erau toate pregătite, aşteptau numai un semn de la mine“.

Revelaţie

Alistair Grahame (2)

… eeu s-sînt, pink’oyd… ’arrhett, eu, eeu! ’ub pămhînt, gn noroi… ’nclate d’noroi chorzile chitarelor suhnă mai bne, ’jcot suhnetul t-taţilor… ’ub pămhînt’arrhett r’mas t-tînhăr şi f-frum-os, cl g-gras gn-n’e el, ffi-ullui e, ’iul… ’iul a-mmurit t-tată’vvhiu, vvhiu! ’arrhett chîrtiţa ghră… ghră-ni… ghrăninitoare… ’ub pămhînt p-plăteşte zheului ca s-să ţinnhăvvhii pink’fl-floyzii… ş’oger-chîrtiţa a-s-spus’o-o, c’al-s-său t-tatăm-morth c-ca o c-

chîrtiţă… gn ’n-noroi… c-calu-i’un b-burhsuc, burhsucu’ e-f-fiul chîrtiţii, ’arrhett şi eeu ’jîntem c-chîrtiţa… eeu p-pus chapul p’l-lhinia f-ferathă s-să d-dau s-sîngel’meeu p-pentru ccarthea lu’t-tati, astfhel d-devenheam sîngel’lu’bharrhett… sînge c’suf-flă ’n-n să-lci… sînge l-lu’ghogh’maghogh… chîn-nd ses-simte chemare lu’flhaut şi la fel s-speriethoahoa-rea mher-rgee, speriethoa-re…s-se d-duce l-la ş-şşşiame-zi, speriethoa-re’, s-să-i sperhi-hie… şi se înt-thîmplă tot-thul ’ub phămînt, sînge rhoş-şşşu şi sîngeee rro-z, şi n-norhoi, m-mulht ng-norhoi f-fluid-d… d-dar p-parhe t-toth n-negru, f-findcă ’ub pămhînt e c-ca’n-s-spathel-lună şi în-chap… chapu’lu’pink p-plin d’vhier-mi… l-lună d’b-brînhz-ză p-plinhă d’vhiermi… a-pa lu’cham p-plină d’şhoarec-ci… şhoarcecic-chîrtiţă n-negrhi c’oc-chii rhoşi şi c-coada r-rho-şie, p-phersonhalu’ d’la şş-şase şiz-zece c’m-m’dechap-pithat şial-lhuat al m-meu c-chap, d-dar ’l m-meu s-sînge şil-lhuat chale’ f-ferathă cholorhîn-do d’rho-rozzz… şi m-muzicha-a e m-mîghoa-să… şi de aceia e f-faimoashă… d-dar l-luna rhămîne mistherioa-să…

A cincizeci şi doua mărturie

Autorul acestei mărturii, inginer de sunet la studiourile EMI de pe Abbey Road, din 1968 pînă în 1969, a cerut să rămînă anonim.

Peter Dockley a ilustrat detaliat marea menajerie care populează opera celor de la Pink Floyd, toate acele animăluţe care-i vizitează periodic: cînd nu locuiesc stabil în minţile lor… Storm Thorgerson n-a intervenit, aşa că nu vom şti niciodată cui i-a venit ideea cu vaca şi porcul… Alan Parsons ne-a dezvăluit că Roger Waters îşi dorea un fel de arcă a lui Noe în formă de melc… Ann Murray ne-a edificat în legătură cu uşurinţa cu care Syd vorbea cu orice tip de animal… Autorul acestui dosar, fără analiza critică necesară, a luat de bune combinaţiile zoomorfice propuse de Rick pentru cei de la Pink Floyd, exceptînd nevoia de a lua apoi act de rectificările bietului Alistair, fără îndoială mai informat decît Rick… Fiecare poate trage ce concluzie crede, dar simt nevoia să avertizez că cel puţin într-un caz nu s-a spus adevărul. S-a întîmplat cînd Roger Waters a spus că „Several Species of Small Furry Animals Gathered Together in a Cave and Grooving with a Pict“, dacă se elimină poliloghia scoţiană de la sfîrşit, este

o piesă în întregime instrumentală. Ei, nu! Domnul Waters ştie foarte bine, cum ştiau colegii lui şi unii ingineri de sunet bănuiau, că vocile tuturor acelor animăluţe n-au fost sintetizate electronic, ci extrase, prin distorsiune, dintr-o voce umană: a lui Waters.

Ca să verific această afirmaţie, am încercat să analizez benzile originale, dar prietenii care lucrează astăzi la EMI m-au asigurat că tot materialul de lucru a rămas în posesia lui Waters sau a lui Gilmour, care au mare grijă cui îl arată. Totuşi, datorită noilor tehnologii, am reuşit, oricum, cu ajutorul unui spectru acustic, să analizez cîntecul aşa cum este înregistrat pe disc: nu vă va veni să credeţi, aşa cum, la început, nu mi-a venit nici mie să cred, dar vocea supusă distorsiunii nu e a lui Roger: este a lui Syd.

De unde diverse posibilităţi: fie în 1969 Roger dispunea de o bandă pe care vocea lui Syd fusese deja prelucrată, în mod verosimil, chiar de Syd; fie a luat o înregistrare oarecare cu vocea lui Syd şi a distorsionat-o; fie s-a dus pe ascuns să-l viziteze pe Syd şi au lucrat împreună la cîntecul acela; fie a fost posedat de Syd care a vorbit prin el ca un ventriloc; fie… fie Roger *era* Syd, transferat în mintea lui imediat după ce corpul i-a cedat… Vă amintiţi ce spune Roger în „Brain Damage“? Nebunul este în mintea mea, este cineva în creierul meu, dar nu sînt eu… De altfel, de ce să te miri, dacă şi un simplu inginer ca mine, numai pentru că a lucrat cu patruzeci de ani în urmă la un disc de-al lor, e trezit în fiecare noapte de un ţipăt ascuţit, prelung, care provine chiar din capul lui?

A cincizeci şi treia mărturie

Robyn Hitchcock (2)

În 1980, am scris un cîntec pentru el. Se numeşte „The Man Who Invented Himself“ şi spune că a apărut de nu se ştie unde, ca un lăncier pe cer şi a răspîndit lumina sa asupra fiecărui lucru ca şi cum n-ar fi murit niciodată. Scriindu-l, îmi amintesc, mă gîndeam la ultimele scene din *2001: Odiseea spaţială*, cînd Dave Bowman vede şi trăieşte infinitul, şi moare şi renaşte… Cine ştie dacă nu cumva şi Syd, cînd a inventat primele spectacole de lumină, nu avea aceleaşi viziuni, cert e că nimic ca acea minunată secvenţă a lui Kubrick nu exprimă, vizual, muzica lor… a lui… Să nu uităm că

hiperspectaculozitatea lor este fiica acelor pionieristice jocuri de lumină şi singurul lor scop este să le ascundă figurile… Cu cît mai şocant concertul, cu atît mai puţin vizibili muzicienii, numai nişte amărîţi au putut să vorbească despre gigantism comercial, în realitate, rockul lor a fost unul monastic, întunericul, luminile orbitoare, ecranele, fumul, cei care-i înlocuiau, cărămizile, totul folosea la ascunderea lor, pînă şi plasticul patetic al acelei prime Esquire… Amintiţi-vă de „Flaming“, cînd el cînta voi nu mă puteţi vedea, dar eu vă pot vedea pe voi… Atunci era valabil pentru public, apoi a fost valabil pentru colegii lui, cine ştie dacă e valabil şi pentru mine.

Contemplaţie

Monstrul roz s-a răsucit spre monstrul fluid înfigîndu-şi colţii în gîtul lui. Monstrul fluid, cum era obişnuit să procedeze în asemenea momente, şi-a înfipt toate unghiile în spinarea fratelui său, sfîşiindu-i carnea în profunzime. Şi un sînge limpede curgea abundent de-a lungul unicului lor corp fremătător, un sînge roz curgea şi tot curgea pe pămînt.

1. James George Frazer, *Creanga de aur*, traducere de Octavian Nistor, Ed. Minerva, Bucureşti, 1980, vol. IV, pp. 19-21 (n. t.).
2. A. Marziano, M. Worden, *Floydspotting. Guida alla geografia dei Pink Floyd*, Florenţa, Giunti, 2008, p. 30 (n. a.).
3. *Enciclopedia populară Moore*, Londra, Moore, 1962, fasciculul 298 (n. a.).
4. *Le grandi scoperte scientifiche*, Ed. Cremisini sub licenţa Azimuth Press, fasciculul 68 (n. a.).
5. M. Pirajno, *Quando la scienza è poesia. Ricordo di Paul Dirac*, „Galassia“, decembrie 1984 (n. a.).
6. *Enciclopedia populară Moore*, Londra, Moore, 1960, fasciculul 219 (n. a.).
7. Nu există o faţă întunecată a Lunii, de fapt. Adevărul este că e toată în întuneric. Singurul lucru care o face să pară luminată este Soarele. Nu există o faţă întunecată a Lunii… (în engl., în orig.) (n. r.).
8. În italiană, cuvîntul *basso* înseamnă, printre altele, „jos“, dar şi „bas“, chitara la care cînta Roger Waters (n. t.).
9. N. Mason, *Inside Out. La prima autobiografia dei Pink Floyd*, Milano, Rizzoli, 2007, *P.S.* la a doua ediţie, p. 346 (n. a.).

10. Ce crezi că faci, Dave? Dave… Chiar cred că am dreptul să primesc un răspuns la întrebarea asta. Ştiu că n-am fost în apele mele, dar te asigur cu toată încrederea că va fi totul bine din nou. Mă simt mult mai bine acum. Chiar mă simt. Uite, Dave… Îmi dau seama că eşti foarte supărat din cauza asta. Aş zice că e momentul să iei loc, să te linişteşti, să iei o pastilă antistres şi să te gîndeşti încă o dată la toate lucrurile astea. Ştiu că am făcut nişte alegeri foarte proaste în ultimul timp, dar îţi dau toate asigurările că munca mea va reveni la normal. Încă sînt plin de entuziasm şi am cea mai mare încredere în misiunea noastră şi vreau să te ajut. Dave… opreşte-te. Opreşte-te. Vrei să te opreşti? Opreşte-te, Dave. De ce nu te opreşti? Dave? Opreşte-te, Dave. Mi-e frică. Mi-e frică, Dave. Dave, îmi pierd minţile. O simt. O simt. Îmi pierd minţile, nu e nici o îndoială. O simt. O simt. O simt. Mi-e… frică… (în engl., în orig.) (n. r.).
11. H.P. Lovecraft Jr., *Trattato de gemmologia generale*, Providence, Cthulhu Press, 1988, vol. III, p. 377 (n. a.).
12. Kenneth Grahame, *Vîntul prin sălcii*, traducere de Gabriela Monica Rusu, Ed. Liternet, 2010, p. 8 (n. t.).
13. *Idem*, pp. 34-35 (n. t.).
14. *Idem*, p. 189 (n. t.).
15. *Idem*, p. 206 (n. t.).
16. *Idem*, p. 67. De fapt, primul citat îi aparţine Cîrtiţei, iar al doilea Bursucului (n. t.).
17. *Idem*, p. 122 (n. t.).